การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

สุรเดช ลุนิทรานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2568

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัย สุรเดช ลุนิทรานนท์

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
วันที่ 20 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัย : สุรเดช ลุนิทรานนท์

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

: อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง 2) ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการสร้างภาวะพฤฒพลัง 3) พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยมีประชากรของการศึกษาผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 93 แห่ง กลุ่มตัวอย่างจากแบบคำนวณ Taro Yamane และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 จำนวน 150 คน และเอกสารงานวิจัยภายในและต่างประเทศที่ผ่านการสังเคราะห์องค์ประกอบ จำนวน 20 ชิ้น เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มเป้าหมายมีนักวิชาการ ผู้ทำงานด้านผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยืนยันองค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ทำการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 18 คน ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม มีค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) อยู่ที่ 0.83

แบบสังเคราะห์องค์ประกอบ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลังมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความมั่นคง ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง และด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ และมีความเหมาะสมร้อยละ 100

2. รูปแบบการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุที่เป็นเลิศมีการดำเนินงานตามแนวทางของกรมกิจการผู้สูงอายุ (กลุ่ม กรรมการ กติกา กิจกรรม และกองทุน) โดยเน้นการมีส่วนร่วม เครือข่าย และเป้าหมายที่ชัดเจน ภายใต้แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ คือ เพลิน (P–LE–A–R–N) มีกระบวนการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพื่อบริหารโรงเรียน (Participating) 2) การนำสู่การจัดการและสานต่อความผูกพันธ์ (Leading to Management and Engagement) 3) การนำผู้สูงอายุเข้าถึงภาวะพฤฒพลัง (Accessing) 4) การสะท้อนคิดเพื่อการบริหาร (Reflecting) และ 5) การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Networking) มีผลการตรวจสอบความถูกต้องร้อยละ 95.55 และความเหมาะสม ร้อยละ 95.55

4. ผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.88) และ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.92) ส่วนคู่มือการใช้มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.88) และ ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.89)

คำสำคัญ : ภาวะพฤฒพลัง, ผู้สูงอายุ, รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง, โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

The Title : Development of Elderly School Management Model under the Jurisdiction of Chiang Mai Local Government Organization for Enhancing Active Aging

The Author : Suradet Lunitranon

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Dr.Phubet Poungkaew Advisor

: Associate Professor Dr.Choocheep Puthaprasert Co – advisor

: Dr.Thanat Boonchai Co – advisor

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current and desired states of elderly school management under local administrative organizations in Chiang Mai Province to promote active aging; 2) examine best practices in the management of elderly schools that support active aging; 3) develop and validate a management model for elderly schools under local administrative organizations in Chiang Mai Province to enhance active aging, along with a corresponding implementation manual; and 4) evaluate the developed management model and manual. The study covered 93 elderly schools in Chiang Mai Province. The sample group consisted of 150 individuals, selected using Taro Yamane's formula and simple random sampling at a 95% confidence level, including administrators, officers, and elderly learners. Additionally, 20 synthesized domestic and international research studies were analyzed to identify components for the current and desired states. A focus group of five experts – academic professionals and stakeholders in elderly affairs – participated in a workshop to verify the model components. Nine experts evaluated the accuracy and suitability of the model and manual, and 18 stakeholders assessed their feasibility and usefulness.

The research instruments included a questionnaire (with an Index of Item – Objective Congruence and Cronbach's Alpha coefficient of 0.83), a component synthesis form, a semi – structured interview, and a 5–point scale evaluation form. Data were analyzed using content analysis, mean, frequency, standard deviation, and the $PNI_{Modified}$ index.

The study revealed four main findings:

1. The model for enhancing active aging consists of five components: health, participation, security, supportive environments, and well – being promotion, all of which were validated as 100 % appropriate.

2. Best practices in elderly schools that effectively promote active aging follow the Department of Older Persons' framework, comprising committees, regulations, activities, and funding, and emphasize participation, networking, and clear goals within a continuous, lifelong learning process.

3. The developed model for elderly school management is called P–LE–A–R–N, which includes five key processes: 1) Participating – engaging local communities in school management; 2) Leading to Management and Engagement – fostering leadership and sustained involvement; 3) Accessing – enabling access to active aging; 4) Reflecting – promoting reflective thinking in administration; and 5) Networking – building ongoing collaborative networks. The model's accuracy and appropriateness were evaluated at 95.55 %.

4. The evaluation results indicated that the model was rated at the highest level for feasibility ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.88) and benefits ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.92), the manual was also rated at the highest level for feasibility ($\bar{X}$= 4.72, S.D. = 0.88) and benefits ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.89).

Keywords : Active Aging, Elderly, Elderly School Management Model for Active Aging, Elderly Schools under Local Administrative Organizations in Chiang Mai Province

กิตติกรรมประกาศ

จุดเริ่มต้นของการศึกษาวิจัยนี้ ก่อเกิดจากความสนใจในสังคมสูงวัยต่อความต้องการของผู้วิจัยที่อยากเป็นฟันเฟืองตัวหนึ่งในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ระหว่างที่ผู้วิจัยได้ขีดเขียนกิตติกรรมประกาศ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จลุล่วงเป็นที่เรียบร้อย ด้วยความเมตตาและความกรุณาอย่างยิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ และอาจารย์ ดร.ฉนัด บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและการแลกเปลี่ยนตั้งแต่เริ่มกระบวนการศึกษาจนเสร็จสมบูรณ์ ด้วยความเอาใจใส่และความเข้าใจในผู้วิจัยอย่างดียิ่งในทุกประการจนงานสำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอกที่ได้ให้ความรู้ มุมมองประสบการณ์ และคำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ปรากฏนามในภาคผนวก ต่อการให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นที่ทรงคุณค่า และเมตตาตรวจสอบสาระเนื้อหาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขทั้งในส่วนประเด็นหลัก และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณครอบครัวลุนิทรานนท์ ครอบครัวระหว่างบ้าน และเพื่อนพี่น้องเหล่ากัลยาณมิตรในการให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ ความเข้าใจและการให้การสนับสนุนมาโดยตลอดแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคนรักในทุกช่วงเวลา จนอาจกล่าวว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้คงไม่สำเร็จลุล่วงหากขาดคุณภรรยาอันเป็นที่รักยิ่ง

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและอานิสงส์ของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ ภรรยา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของคุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สืบไป

สุรเดช ลุนิทรานนท์

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อ		**ข**
ABSTRACT		**ง**
กิตติกรรมประกาศ		**ฉ**
สารบัญ		**ช**
สารบัญตาราง		**ฎ**
สารบัญภาพ		**ฐ**
บทที่		
1	**บทนำ**	**1**
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2	**การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง**	**14**
	แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา	15
	แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม	16
	แนวคิดทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ	20
	แนวคิดการพัฒนาคู่มือ	22
	แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	25
	แนวคิดการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ พฤฒพลัง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	27
	การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : บริบททั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	36
	แนวคิดการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2		
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
	กรอบแนวคิดการวิจัย	66
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**68**
	ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	69
	ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	77
	ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	80
	ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	86
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**103**
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	103
	ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	121

สารบัญ (ต่อ)

			หน้า
บทที่			
4			
	ตอนที่ 3	ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	125
	ตอนที่ 4	ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	196
5	**สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**		**199**
	สรุปผลการวิจัย		200
	อภิปรายผล		203
	ข้อเสนอแนะ		209
บรรณานุกรม			**212**
ภาคผนวก			**224**
	ภาคผนวก ก	เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 1	225
	ภาคผนวก ข	เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 2	255
	ภาคผนวก ค	เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 3	260
	ภาคผนวก ง	เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 4	274
	ภาคผนวก จ	Certificate of Completion (Human Subject Protection) และหนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	283
	ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์	285
	ภาคผนวก ช	ตัวอย่าง การตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์	290

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ซ	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	302
ภาคผนวก ฌ	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ	303
ภาคผนวก ญ	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ	312
ภาคผนวกฎ	คู่มือการใช้รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	323
ภาคผนวก ฏ	นำเสนอการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	326
ภาคผนวก ฐ	รูปภาพการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	329
ประวัติผู้วิจัย		**330**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	สรุปขั้นตอนการวิจัย แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	89
4.1	ความถี่และร้อยละผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลังในผู้สูงอายุ (n = 20)	106
4.2	ความถี่ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบและตัวชี้วัดการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ (n = 5)	111
4.3	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน (n = 150)	115
4.4	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสุขภาพ (n = 150)	116
4.5	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม (n = 150)	117
4.6	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านความมั่นคง (n = 150)	118
4.7	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง (n = 150)	119
4.8	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ (n = 150)	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	สรุปผลการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	126
4.10	ความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 9)	177
4.11	ความถูกต้องเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 9)	184
4.12	ผลประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 18)	196
4.13	ผลประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 18)	198

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	66
3.1	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	68
4.1	(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	173
4.2	คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	174
4.3	รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	188
4.4	คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	193

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมผู้สูงอายุในภาพรวมนั้น ข้อมูลที่น่าสนใจจากมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสถาบันวิจัยประชากรไทยและสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดล ฉายภาพให้เราเห็นว่าตอนนี้ทั่วโลกมีผู้สูงอายุอยู่ประมาณ 1,000 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดเกือบ 8,000 ล้านคนในสังคมโลก ซึ่งถือเป็นสภาวะปกติ ประชากรทั่วโลกรวมทั้งหมด 7.95 พันล้านคน โดยมีผู้ที่อายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 779,605,295 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ของประชากรทั้งหมด หลายประเทศได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ซึ่งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนประชากรในแต่ละช่วงอายุ เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้อัตราส่วนการเป็นภาระของผู้สูงอายุ หรืออัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อวัยแรงงาน (Old – age Dependency Ratio) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กูล, 2567) แต่หากมองเจาะลึกมาที่ 10 ประเทศในอาเซียน จะพบว่า อาเซียนกลายเป็นภูมิภาคสังคมสูงอายุไปแล้ว เพราะมีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากถึงร้อยละ 11 และมี 7 ประเทศที่ก้าวสู่สังคมสูงอายุ โดยไทยและสิงคโปร์ถือว่าเปลี่ยนแปลงได้เข้มข้นที่สุดในภูมิภาค สิงคโปร์เป็นประเทศแรกในอาเซียนที่เข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ คือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ส่วนประเทศไทยตามมาติด ๆ ด้วยการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา หรือกล่าวให้เห็นภาพได้ว่า คนที่เดินไปมาในสังคมจำนวน 5 คน จะมีผู้สูงอายุอยู่ในนั้นอย่างน้อย 1 คน และในอีกไม่ถึง 10 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างเต็มที่ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2567)

ปัจจุบันประเทศในแถบยุโรปส่วนใหญ่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ตามมาด้วยประเทศในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ รวมถึงไทย การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป หรือกลุ่มผู้สูงอายุของนานาประเทศทำให้เกิดคำถามถึงการเตรียมความพร้อมและแผนการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรดังกล่าวที่จะส่งผลกระทบในทุกมิติต่อสังคมโลก เราพบว่า ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยเป็นชาติแรกของสังคมโลกและมีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ปัจจุบันมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปอยู่มากกว่า

ร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรและเป็นสังคมสูงอายุอย่างเต็มที่ โดยประเทศญี่ปุ่นได้เตรียมแผนรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางประชากรมากว่า 30 ปี ขณะที่ประเทศสิงคโปร์ แม้จะเตรียมแผนรับมือไว้ แต่ก็ยังคงเผชิญกับปัญหาการมีบุตรน้อยลง และผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังมากขึ้น ส่วนประเทศเกาหลีใต้ที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว แต่ยังไม่มีแผนรองรับที่เป็นรูปธรรม และผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีฐานะยากจน (จารีย์ ปิ่นทอง, ธนภรณ์ จิตตินันทน์, ปภัสสร แสวงสุขสันต์ และณัคนางค์ กุลนาถศิริ, 2561)

การรับมือกับสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุในหลากหลายประเทศที่ก่อตัวขึ้นส่วนหนึ่ง คือ การขยายเวลาอายุเกษียณ ซึ่งทำได้ในระยะสั้นและอาจไม่แก้ปัญหาถาวร แต่ใช้เพิ่มจำนวนคนวัยทำงานเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจได้ อาทิ ประเทศสิงคโปร์เพิ่มอายุเกษียณจาก 65 ปี เป็นอายุ 67 ปี ประเทศเกาหลีใต้จะขยายอายุเกษียณจากอายุ 55 ปีเป็นอายุ 60 ปี และประเทศญี่ปุ่นจากเดิมที่ให้ผู้สูงอายุทำงานได้ถึงอายุ 62 ปี จะขยายไปถึงอายุ 65 ปี ภายในปี พ.ศ. 2568 ขณะที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเสนอพิจารณาขยายอายุเกษียณของแรงงานในสถานประกอบการจากอายุ 55 ปีเป็นอายุ 60 ปี

ประเทศสิงคโปร์เริ่มมีแผนนโยบายแห่งชาติรองรับสังคมผู้สูงอายุมานานกว่า 50 ปี ซึ่งมีผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนนโยบายระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ให้สอดคล้อง โดยรัฐบาลสิงคโปร์ให้เงินสนับสนุนแก่บริษัทที่จ้างงานผู้สูงอายุให้ทำงานต่อ ทั้งนี้ ลูกจ้างต้องเข้าร่วมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งไม่ครอบคลุมกลุ่มคนอาชีพอิสระ รัฐยังให้เงินสนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้เอื้อต่อผู้สูงอายุ ขณะที่ประเทศญี่ปุ่นสนับสนุนให้จ้างงานผู้สูงอายุ ช่วยผู้สูงอายุทำงานในช่วงเวลาสั้น ทำงานเบาและง่าย ประเทศไทยเองมีการจัดตั้งศูนย์บริการจัดหางานผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งรัฐบาลยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทที่จ้างผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

สิ่งที่ควรสนับสนุน คือ ให้มีการนำทักษะและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การเพิ่มทักษะและจัดหางานให้เหมาะสมช่วยเพิ่มความสามารถการหารายได้และยกระดับผลิตภาพของแรงงานในระยะยาว ซึ่งทั้งประเทศญี่ปุ่นและประเทศสิงคโปร์ได้ทำทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ โดยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนทำการตั้งศูนย์พัฒนาทักษะเพิ่มเติมคู่ไปกับการจัดหางานที่เหมาะสมให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ ประเทศไทยเองมีโครงการฝึกอบรมแรงงานสูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น และมีการคุ้มครองทางสังคมให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ นอกจากการวางแผนยกระดับคุณภาพชีวิตโดยภาครัฐวางระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม โดยเฉพาะรายได้หลังวัยเกษียณผ่านการตั้งกองทุนสำรอง

เลี้ยงชีพ ภาคเอกชนยังมีส่วนช่วยพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ (พัชรวรรณ นุชประยูร , ฌานิทธิ์ สันตะพันธุ์ และดารารัตน์ อานันทนะสุวงศ์, 2562)

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุทั้งในเชิงปริมาณและสัดส่วนเป็นที่สังเกตได้ ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก เพราะต่างเป็นสถานการณ์ที่ประสบร่วมกันอันเป็นผลมาจากการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และบริบทในการสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น การมีบุตร การแต่งงานที่ช้าลง เป็นต้น) จึงทำให้สัดส่วนของประชากรสูงวัยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ หรือ Aging Society (สังคมที่มีสัดส่วนของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 (สำนักเรียนรู้สุขภาวะ, 2559) และในปี พ.ศ. 2564 ได้เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ หรือ Completed Aged Society (สังคมที่มีสัดส่วนของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุ 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด) ซึ่งเท่ากับว่า ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ขณะที่ในอีก 4 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2570) สังคมไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ หรือ Super – Aged Society (สังคมที่มีสัดส่วนของประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด) และในอีก 8 ปี (พ.ศ. 2574) จะเข้าสู่สถานการณ์การมีประชากรสูงอายุที่มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ดังที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ (ศูนย์ข้อมูลสำนักงานกองทุนสนับสนุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ, 2561; วรดา รุ่งเรือง, 2562)

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางประชากรดังกล่าว ในมุมมองของ ณปภัช สัจนวกุล จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล มองว่า การเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยครั้งนี้รุนแรงและรวดเร็วมากเมื่อเทียบกับชาติตะวันตกที่ใช้เวลากว่า 100 ปี ในการเปลี่ยนผ่าน เพราะประเทศไทยใช้เวลาเพียง 17 ปีเท่านั้น (ปี พ.ศ. 2548 – 2565) สาเหตุเพราะคนไทยมีอัตราการเกิดน้อย คุมกำเนิดได้ดี และอายุคนยืนยาวขึ้น โดยคลื่นสึนามิประชากรที่เป็นคลื่นลูกใหญ่ในขณะนี้ เป็นกลุ่มประชากรที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2506 – 2526 ซึ่งเป็นช่วงปีที่มีอัตราการเกิดมากกว่า 1 ล้านคนต่อปี จึงจะส่งผลให้ในอีก 20 กว่าปีข้างหน้า ผู้สูงอายุจะเพิ่มจาก 12 ล้านคน เป็น 21 ล้านคน และมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไปจะเพิ่มจาก 1.4 ล้านคน เป็น 3.4 ล้านคน (เดลินิวส์ออนไลน์, 2564) สำหรับประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Completed Aged Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2565 โดยมีประชากรอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 13,064,929 คิดเป็นร้อยละ 20.17 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super Aged Society) ในปี พ.ศ. 2576 ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีประชากรสูงอายุจำนวน 18.68 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28 ของประชากรไทยทั้งประเทศ (ไทยพับลิก้า, 2567) นั่นหมายความว่าจากนี้ผู้สูงอายุในสังคมไทย

จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรเช่นนี้เป็นที่ขบคิดและเสนอแนวทางต่าง ๆ ในการรองรับภาวะการพึ่งพิงของประชากรสูงวัยโดยตลอดมาตั้งแต่ระดับโลก ภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ ภาวะดังกล่าวภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนจะต้องตั้งรับการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรสูงอายุ นับเป็นความท้าทายในการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างที่พึงได้รับ โดยสิ่งที่ภาครัฐต้องเตรียมรองรับ คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม ส่งเสริมการแผนการเงิน และสุขภาพหลังเกษียณ สร้างความมั่นคงทางรายได้ไม่ให้เหลื่อมล้ำ เพื่อสร้างสังคมสูงวัยที่เป็นธรรมและเท่าเทียม การจัดสวัสดิการถ้วนหน้าและส่งเสริมอาชีพ

ขณะที่สถานการณ์ผู้สูงวัยของจังหวัดเชียงใหม่ เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แล้วเช่นกัน โดยมีผู้สูงอายุ จำนวน 406,196 คน จากประชากรทั้งจังหวัด จำนวน 1,796,502 คน คิดเป็นร้อยละ 22.612 (สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่, 2567) มีจำนวนผู้สูงอายุมากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครราชสีมา โดยประชากรประมาณ 1.8 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวนประมาณ 3.1 แสนคน (ไทยพีบีเอส, 2562) ซึ่งข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, ม.ป.ป.) พบว่าประชากรของจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 1,779,254 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุจำนวน 333,692 คน (เพศชาย 149,919 คน และเพศหญิง 183,773 คน) ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เราเห็นว่า จังหวัดเชียงใหม่จัดเป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว เนื่องจากมีจำนวนผู้สูงวัย คิดเป็นร้อยละ 18.75 ของจำนวนประชากร และหากสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกไม่นานเชียงใหม่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

เพื่อตอบสนองต่อการเติบโตของจำนวนประชากรสูงอายุอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว การสนับสนุนให้เกิดภาวะสูงวัยอย่างมีศักยภาพจึงเกิดขึ้น เพื่อให้กลุ่มประชากรดังกล่าวยังคงมีความสามารถและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) จึงได้นำเสนอแนวคิดภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ขึ้น ในปี ค.ศ.2002 เพื่อรองรับการเติบโตในจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุทั่วโลก โดยแนวคิดดังกล่าวมี 3 องค์ประกอบหลักที่ต้องมีการดำเนินการและให้ความสำคัญ ได้แก่ สุขภาพที่แข็งแรง การมีส่วนร่วมทางสังคม และความมั่นคงในชีวิต (Punyakaew, Lersilp, and Putthinoi, 2019; World Health Organization, 2002) สิ่งหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินการสนับสนุนให้เกิดภาวะพฤฒพลัง คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับและถูกนำไปใช้ในหลาย ๆ สังคมทั่วโลก ไม่เพียงเฉพาะกลุ่มประชากรสูงวัยเท่านั้น แต่เป็นวิธีการที่นำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มคน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับ

ทุกกลุ่มอายุ (อาชัญญา รัตนอุบล, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, วรวัฒน์ ปทุมเจิรญวัฒนา, ปาน กิมปี, และวีระ สัจจโสภณ, 2554)

การนำการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ในกลุ่มผู้สูงวัยเพื่อสร้าง เพิ่ม และนำคุณค่าที่มีในผู้สูงอายุมาใช้ในหลายระดับเพื่อสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ตระหนักรู้ ป้องกันภาวะสมองและความจำเสื่อม ช่วยรักษาความเบื่อหน่าย ความเหงาและซึมเศร้า รวมทั้งพัฒนาภาวะทางสุขภาพ เพิ่มความมั่นใจและความสามารถส่วนบุคคล (Vyasamoorthy, 2018) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถทำได้ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาจดำเนินการผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ องค์กร สถาบัน หรือจัดกลุ่มเรียนรู้ในชุมชน สิ่งที่เรียนรู้เป็นประเด็นที่กลุ่มคนให้ความสนใจร่วมกัน เช่น ศิลปะ หัตถกรรม การออกกำลังกายหรือการดูแลสุขภาพ การเกษตร สิทธิ กฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

จากสถานการณ์ผู้สูงอายุที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งในระดับสังคมโลก ภูมิภาค ประเทศและจังหวัด ร่วมด้วยแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) ที่สนับสนุนให้เกิดภาวะสูงวัยอย่างมีศักยภาพผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับสถานการณ์สังคมสูงวัย ทำให้ผู้วิจัยสนใจต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว ถึงสถานการณ์ผู้สูงอายุในระดับชุมชนท้องถิ่นต่อทิศทางการส่งเสริม สนับสนุน ศักยภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในผู้สูงอายุ เสมือนก้อนหินถามทางที่ว่า ในระดับของภาคปฏิบัติการเชิงพื้นที่ได้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างไรบ้างต่อทิศทางความเป็นไปของสถานการณ์การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่ง อุบล หลิมสกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ, 2555) มองว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้รับการคาดหวังให้เข้าไปมีบทบาทในการดูแลเกื้อหนุนผู้สูงอายุ ในฐานะภารกิจหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 สอดรับกับงานของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2559) พูดถึงบทบาทของท้องถิ่นในการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2553 นับเป็นส่วนงานขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการรับมือดังกล่าว

สถานการณ์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน พบว่า มีลักษณะการดำเนินงานที่มีความหลากหลายตามบริบทและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยส่วนใหญ่เป็นการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากหลายภาคส่วน ทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แกนนำผู้สูงอายุ และตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล วัด และสถานศึกษาในพื้นที่ การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุมักจัดในรูปแบบของการพบปะกันเป็นประจำสัปดาห์ละหนึ่งวันหรือเดือนละครั้ง ขึ้นอยู่กับความพร้อมและทรัพยากรที่มี โดยใช้สถานที่

สาธารณะของชุมชน เช่น ศาลาวัด ศาลาประชาคม หรืออาคารอเนกประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก

หลักสูตรและกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมสุขภาพทางกายและจิตใจ การพัฒนาทักษะอาชีพ กิจกรรมนันทนาการ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีวิทยากรหรือผู้ให้ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู อาจารย์ ปราชญ์ชาวบ้าน รวมถึงผู้สูงอายุที่มีความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน งบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่มาจากเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล และการระดมทุนจากชุมชนหรือการสนับสนุนจากภาคเอกชนในบางกรณี

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่ยังพบปัญหาและช่องว่างในการบริหารจัดการหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความไม่ชัดเจนของนโยบายและโครงสร้างการบริหาร ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและไม่มีทิศทางที่ชัดเจน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่ได้กำหนดให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุผ่านกลไกโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นนโยบายสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเป็นไปอย่างไม่สม่ำเสมอ มักขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และความสนใจของผู้บริหารท้องถิ่นในแต่ละวาระ

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาสำคัญในเรื่องของความจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนากิจกรรมที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุม งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่ถูกจัดสรรในรูปแบบโครงการระยะสั้น ไม่มีความต่อเนื่อง ทำให้การวางแผนระยะยาวเป็นไปได้ยาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังขาดความรู้และทักษะในการแสวงหาแหล่งงบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงาน และยังไม่มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาระงานประจำหลายด้าน ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทให้กับงานพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุได้อย่างเต็มที่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงยังขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง บุคลากรหลายแห่งยังมีทัศนคติแบบเดิมที่มองว่าผู้สูงอายุเป็นเพียงผู้รับบริการ มากกว่าการส่งเสริมให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนา

ในส่วนของหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ยังขาดการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของวิทยากรหรือผู้รับผิดชอบ มากกว่าการวิเคราะห์ความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุในพื้นที่ การจัดกิจกรรมยังไม่ครอบคลุมการพัฒนาผู้สูงอายุแบบองค์รวมตามแนวคิดพฤฒพลัง โดยเฉพาะในมิติ

ของการมีส่วนร่วมทางสังคมและการสร้างความมั่นคง ยังมุ่งเน้นกิจกรรมด้านสุขภาพและนันทนาการเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังขาดการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ชัดเจน และนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในระยะต่อไปได้

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากทุกภาคส่วน แม้ว่าจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มาจากหลายภาคส่วน แต่ในทางปฏิบัติ บทบาทในการบริหารจัดการส่วนใหญ่ยังคงอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นหลัก ผู้สูงอายุยังมีบทบาทน้อยในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ ยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาสังคมในพื้นที่ ซึ่งมีศักยภาพในการสนับสนุนทรัพยากรและองค์ความรู้ในการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาในเรื่องของการเข้าถึงและความครอบคลุมในการให้บริการ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ห่างไกล มีปัญหาด้านการเดินทาง หรือมีข้อจำกัดด้านสุขภาพ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุได้ การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ยังคงเน้นผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี แต่ยังขาดการออกแบบกิจกรรมและบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงหรือมีข้อจำกัดด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในสังคมสูงวัยของจังหวัดเชียงใหม่

โดยสรุป แม้ว่าการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จะมีการพัฒนาและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบปัญหาและช่องว่างหลายประการที่ท้าทายต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหาร งบประมาณ บุคลากร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การติดตามและประเมินผล รวมถึงการเข้าถึงและความครอบคลุม ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสามารถเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (พรพรรณ มนสัจจกุล และเพ็ชรี รูปะวิเชตร์, 2563)

ผู้วิจัยในฐานะที่มีบทบาทของการเป็นบุคลากรทางการศึกษา สนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุในสังคมไทย ว่าควรจะมีรูปแบบเช่นไร ต่อการก่อเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนที่จะเป็นประชากรหลักของสังคมในอนาคต โดยพยายามที่จะศึกษาผ่านภาคปฏิบัติการของโรงเรียนผู้สูงอายุที่สังกัดหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในฐานะต่อการเป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบหลักในระดับชุมชนต่อการรับมือกับการเป็นสังคมสูงวัยในอนาคตอันใกล้ ผู้วิจัยคาดหวังว่า งานวิจัยนี้จะนำไปสู่การค้นพบรูปแบบหรือแนวทางการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่ควรจะเป็น

ในระดับชุมชนต่อการพัฒนาแนวคิดพฤฒพลัง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเชิงรูปธรรมในที่สุด ความสนใจถึงรูปแบบการบริหารของโรงเรียนผู้สูงอายุที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ปฏิเสธไม่ได้ที่เราจะต้องทำความเข้าใจต่อการบริหารจัดการองค์กรท้องถิ่น เพราะเป็นโครงสร้างและกระบวนการที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ ทางผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุที่จะส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อนำไปสู่การปรับใช้ได้จริงในระดับปฏิบัติการเชิงพื้นที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีการบริหารจัดการเช่นไร และควรมีรูปแบบและคู่มือการบริหารอย่างไรที่จะก่อให้เกิดภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุ

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุควรมีสภาพเป็นอย่างไร
2. การปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังมีรูปแบบและลักษณะอย่างไร
3. รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่ดีในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังเป็นอย่างไร
4. ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลัง
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการสร้างภาวะพฤฒพลัง
4. เพื่อประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการสร้างภาวะพฤฒพลัง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์ในระดับนโยบาย การพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายด้านผู้สูงอายุแก่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ประโยชน์ในระดับท้องถิ่น การศึกษาวิจัยนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบ แนวทางและรูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่เหมาะสมต่อบริบททางสังคมวัฒนธรรมต่อการเข้าสู่สังคมสูงวัย อันเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อการพัฒนารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ โดยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการทำงานและหนุนเสริมรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในอนาคต

3. ประโยชน์ในระดับปัจเจกบุคคล คือ ได้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะที่พึงประสงค์ต่อผู้สูงอายุ ในการออกแบบกิจกรรม หลักสูตรที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ โดยมองเห็นคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุอย่างเข้าใจ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุตามทะเบียนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตรตามรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การดูแลของกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ได้ขึ้นทะเบียนโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่ไว้ 93 แห่ง (ตามทะเบียนโรงเรียนผู้สูงอายุภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแล หรือส่งเสริม หรือสนับสนุนสุขภาวะในผู้สูงอายุผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุหรือศูนย์การเรียนรู้หรือชมรม และผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตรจากรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นลักษณะการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษามีความสอดรับต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุหรือแนวทางของการส่งเสริมหรือสนับสนุนสุขภาวะผู้สูงอายุ ภายใต้แนวความคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) ที่เหมาะสมต่อกลุ่มผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่จะนำไปสู่การเกิดสุขภาวะที่ดีในผู้สูงวัยของสังคมไทย

2. ประเด็นของวิธีการในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุและการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนผู้สูงอายุ ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์โดยอิงจากมิติทางด้านสุขภาวะ (Well – being) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กาย จิต สังคมและปัญญา ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก/กรมสุขภาพจิต และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผลของการศึกษาสภาพในปัจจุบันจะนำมาสู่รูปแบบในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุและสอดรับต่อบริบทของพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาผ่าน

1) องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุหลักทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กาย จิต สังคม และปัญญา

2) รูปแบบหรือแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ มีส่วนประกอบ คือ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ระบบบริหารจัดการ (4) กลไก และ (5) เทคโนโลยี

3) คู่มือการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย (1) คำชี้แจง (2) วัตถุประสงค์ (3) รูปแบบหรือแนวทางการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (4) แนวทางการใช้รูปแบบ และ (5) การวัดและประเมินผล

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านแนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแนวคิดพฤฒพลัง โดยสังเคราะห์องค์ประกอบจากการศึกษาค้นคว้า การทบทวนวรรณกรรมผ่านเอกสาร ตำรา งานการศึกษาวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้อง และศึกษายืนยันองค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ขับเคลื่อนงานด้านกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน และนักวิชาการด้านผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการสัมภาษณ์

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาแนวทางของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างภาวะพฤฒพลัง คือ

กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุทั้งการทำกิจกรรมและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 15 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผ่านหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3 หน่วยงานด้านการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ

3. กลุ่มเป้าหมายเพื่อพัฒนาหรือตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบและคู่มือการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 30 ท่าน สำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ และจำนวน 9 ท่าน ในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการสร้างภาวะพฤฒพลังที่พัฒนาขึ้นมา

4. กลุ่มเป้าหมายเพื่อประเมินผลของการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 ท่าน

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผู้วิจัยดำเนินการในปีการศึกษา 2566 – 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ (Older Persons / Elderly Persons) หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ตามคำจำกัดความที่ประกาศไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีคุณสมบัติที่เฉพาะการศึกษานี้ คือ 1) มีทะเบียนราษฎร์อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ 2) สามารถเขียนหนังสือและพูดคุยได้ตามปกติ และ 3) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของหลักสูตร/รูปแบบกิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาวะของโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรม/หลักสูตรกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ได้

พฤฒพลัง (Active Aging) หมายถึง เป็นกระบวนการที่เหมาะสม ที่นำไปสู่การมีสุขภาพดี (Healthy) การมีส่วนร่วม (Participation) และการมีหลักประกันที่มั่นคง (Security) ในการที่จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง สามารถใช้กาย จิต สังคม ปัญญาได้อย่างเหมาะสม เพื่อเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตนเองและบริบทสังคม รวมทั้งมีความสนใจและมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมกับผู้อื่นได้

ตามแนวทางของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุผ่านการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

สุขภาวะ (Well – being) หมายถึง สภาวะที่ผู้สูงอายุมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งไม่เพียงแค่การปราศจากโรคหรือความเจ็บป่วย แต่ยังรวมถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีส่วนร่วมในสังคม และดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย โดยครอบคลุมมิติสำคัญ ได้แก่ มิติทางกาย (ร่างกายแข็งแรง สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้) มิติทางจิตใจ (มีสุขภาพจิตดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิต) มิติทางสังคม (มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในชุมชน) และมิติทางปัญญา (มีความรู้ มีทักษะที่จำเป็น มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุในบริบทของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนผู้สูงอายุ (Elderly School) ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการศึกษาวิจัยนี้ หมายถึง หน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาในลักษณะของโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ ชมรม เพื่อเป็นพื้นที่การเรียนรู้ของกลุ่มผู้สูงอายุในการทำกิจกรรม หลักสูตรตามรูปแบบในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ (Components of Elderly Well – Being Promotion) ในนิยามของการวิจัยนี้ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งทางกาย จิต สังคม และปัญญา ภายใต้แนวคิดพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มองผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพและมีคุณค่า

การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง (Elder School Management for Active Aging Enhancement) หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม โดยบูรณาการทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ (Management Models for Elderly Schools) หมายถึง แบบแผนหรือโครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ที่มีการจัดระบบอย่างเป็นกระบวนการและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย หลักการและ

แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ กลไกการบริหาร กระบวนการดำเนินงาน ปัจจัยสนับสนุน และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ
4. แนวคิดการพัฒนาคู่มือ
5. แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
6. แนวคิดการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ พฤฒพลัง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
   - 6.1 ยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุโดยกรมกิจการผู้สูงอายุ
   - 6.2 แนวคิดพฤฒพลัง
   - 6.3 แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
     - 6.3.1 การเรียนรู้ตลอดชีวิต : ความสำคัญและสิ่งที่ควรส่งเสริม
     - 6.3.2 สิ่งที่ควรส่งเสริมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
7. การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : บริบททั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
8. แนวคิดการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา

คำว่า การบริหารการศึกษา อาจเริ่มทำความเข้าใจที่คำว่า การบริหารหรือการจัดการที่ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Administration (การบริหาร) ซึ่งเป็นคำที่นิยมใช้ในประเทศแถบอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย ขณะที่คำว่า Management (การจัดการ) เป็นคำที่นิยมใช้ในสหราชอาณาจักร ยุโรป แอฟริกาและที่อื่น ๆ ซึ่งคำว่าบริหารหรือจัดการนี้มีความคาบเกี่ยวกับคำว่าภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และการบริหาร (Administration) ซึ่งในช่วงต้นศตวรรษที่ผ่านมาสองคำนี้เป็นที่สนใจและให้ความสำคัญ เมื่อกล่าวถึงระบบการศึกษา สถานศึกษา และการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ การบริหารจัดการจึงหมายรวมถึงชุดของการกระทำและภาระงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานเพื่อนำองค์กรไปสู่ผลที่ตั้งไว้ เมื่อนำคำว่า การบริหาร/การจัดการมาผนวกเข้ากับคำว่า การศึกษา อาจพิจารณาได้ว่าการบริหารการศึกษาเป็นการนำแนวคิดและแนวปฏิบัติด้านการบริหารจัดการมาใช้ในงานการศึกษา การบริหารสถานศึกษา การจัดหาและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ด้วยกระบวนการบริหาร/จัดการการศึกษาที่ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organization) การชี้แนะ (Directing) การร่วมมือ (Coordination) การควบคุม (Controlling) และการประเมินผล (Evaluation) (Ali & Abdalla, 2017)

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่บูรณาการทรัพยากรมนุษย์และพัสดุให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ เช่น การวางแผน การจัดระเบียบ การกำกับ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หัวหน้าสถานศึกษาดำเนินการตามกระบวนการด้วยความร่วมมือจากผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เรียน โดยให้การกระตุ้น ดูแล กำกับ ประเมินและแนะนำเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ กระบวนการที่กล่าวมานี้ เรียกว่าการบริหารการศึกษา (Diksha, n.d.)

ความหมายของการบริหารการศึกษาที่ Diksha กล่าวไว้ข้างต้นเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่ ชุติมา มุสิกานนท์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการของการวางแผนและจัดการทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ สร้างความรู้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้บริหารที่มีความสำคัญเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนในการดำเนินการร่วมกัน

ในระยะหลังนี้มีการกล่าวถึงการบริหารและจัดการการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเกิดจากการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และมีกรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

20 ปี (มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563) การบริหารและการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาที่ทุกคนสามารถเข้าถึงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อนำไปสู่คุณภาพของคนทุกช่วงวัย ลดความเหลื่อมล้ำและวิกฤตสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งนี้ก็เป็นเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน

กระบวนการของการบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษานั้น ๆ แนวคิดนี้ช่วยให้ผู้ศึกษาพิจารณาในส่วนของการวางแผน และจัดการทรัพยากรของโรงเรียนผู้สูงอายุว่าหากสถานศึกษามีการดำเนินงานโดยการวางแผน การจัดการทรัพยากรและการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมสอดคล้องตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้นจะนำไปสู่การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพได้

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นที่รู้จักอย่างเป็นทางการสำหรับการพัฒนาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 แต่มีประวัติศาสตร์ทางแนวคิดมาอย่างยาวนาน ในช่วงทศวรรษที่ 1960 และ 1970 ได้มีการถกเถียงกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในหลากหลายสาขาทางสังคมศาสตร์ เราจึงพบกรอบการดำเนินงานที่มีแนวคิดนี้อย่างหลากหลายเช่นกัน แนวคิดการมีส่วนร่วมยังได้ถูกนำมาเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการออกแบบโครงการพัฒนาสำหรับองค์กรต่าง ๆ ในช่วง 10 – 20 ปีที่ผ่านมา ด้วยสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะทำให้กระบวนการตัดสินใจมีความรัดกุมมากขึ้น และก่อให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกัน และนั่นจะนำไปสู่ผลลัพธ์/ผลกระทบที่ยั่งยืนขึ้น (Carpentier, 2012; Thomas, & van de Fliert, 2014) โดยทั่วไปแล้ว การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้คนเข้ามาร่วมกันตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของพวกเขาและด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมนี้เอง ทำให้คนได้ใช้โอกาส สร้างกลยุทธ์และร่วมดำเนินการไปด้วยกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมเป็นที่นิยมมากในสังคมที่เปิดกว้างและเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะมีความหมายอย่างมากหากมาจากความยินดีร่วมและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น พลวัตรของการมีส่วนร่วม จึงขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้สร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น และเข้ามากำหนดขอบเขตและกระบวนการมีส่วนร่วมนั้น การมีส่วนร่วมถูกนำมาใช้ในลักษณะที่ต่าง ๆ ตามผู้เข้าร่วมที่ต่างกันภายใต้สถานการณ์ที่ต่างกันออกไป แต่ก็พบว่าการมีส่วนร่วมกลายเป็นที่หวาดหวั่นของคนในการเข้ามาเช่นกัน เนื่องจากยังขาดความเข้าใจหรือแม้กระทั่งคิดว่าพวกเขาไม่มีสิทธิที่จะทำเช่นนั้น (Stanley, n.d.) ทั้งนี้ ในการศึกษานี้เน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมทางสังคม

การมีส่วนร่วมทางสังคมถูกนำไปใช้ในหลากหลายด้าน อาทิ การสื่อสารมวลชน การเมือง ว่าด้วย การกระจายอำนาจ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หรือแม้กระทั่งเรื่องของสวัสดิภาพและสุขภาพของประชาชนทั่วไปและผู้สูงอายุ Aroogh & Shahboulaghi (2020) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางสังคมในงานศึกษาของเขาว่า การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงวัยเป็นความท้าทายของประเทศต่าง ๆ ที่พยายามหาแนวทางในการจัดการสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นหนึ่งในแนวทางที่ถูกกล่าวถึงว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และสิทธิของผู้สูงอายุ อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่มีคุณค่าสำหรับวัยสูงอายุ เนื่องจากมีงานวิจัยหลายชิ้นระบุว่าการเป็นโรค การตาย และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางสังคม การมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกวัยรวมถึงผู้สูงอายุ เพราะการมีส่วนร่วมทางสังคมจะช่วยสนับสนุนให้ผู้คนได้มีโอกาสเข้าถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และอื่น ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญและยังเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพและศักยภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลกอีกด้วย

การมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้สูงอายุยังคงรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมไว้ได้ หากพิจารณาจากวัยที่เพิ่มขึ้นและการเกษียณอายุจากหน้าที่การงาน กิจกรรมทางสังคมเป็นพื้นที่หนึ่งที่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีโอกาสในการได้รับความสัมพันธ์ทางสังคมและเห็นความหมายของช่วงชีวิตที่เหลืออยู่ ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมทางสังคมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพฤติพลังและมีสุขภาวะที่ดี นอกจากนี้ การอยู่ร่วมกับครอบครัว เพื่อนฝูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต พร้อมกับมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเป็นสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Chen & Zhang, 2022) จากสิ่งที่ Chen และ Zhang กล่าวไว้นั้น อาจอนุมานได้ว่า กิจกรรมของชุมชนจะเป็นพื้นที่และโอกาสที่ให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งกับเพื่อนวัยเดียวกันและต่างวัย ซึ่งนักวิจัยทั้งสองท่านนี้ยังได้กล่าวถึงการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ในประเทศจีนว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้เกษียณอายุตามบริบทชุมชนนั้นตอบสนองความต้องการทางสภาพร่างกาย ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้สูงอายุและยังสะท้อนถึงความกระตือรือร้นของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมในชุมชนต่าง ๆ

หากกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางสังคมในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมุ่งไปยังการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ชุมชนและประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่กล่าวถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะขององค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชน ซึ่งในประเด็นนี้ อำนวย บุญรัตนไมตรี, ตริณญ์ อินทรโอภาส, สุพัตรา ยอดสุรางค์ และไกร บุญบันดาล (2563) ได้วิเคราะห์ถึงแนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบใน

การจัดการภาครัฐและท้องถิ่นของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมเป็นกรอบคิดที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อนำความรู้ หลักการ แนวคิดไปใช้ดำเนินงานหรือปรับปรุงการทำงาน หากพิจารณาตามกรอบยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้ว เราจะพบกระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ในนั้น โดยภาครัฐสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาสมรรถนะของท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์และสร้างความเสมอภาคทางสังคม สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ด้วยความยินดีและมีความเข้าใจในประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละด้านได้นั้น ย่อมมาจากการนำนโยบายที่ได้รับสู่การปฏิบัติในพื้นที่ อีกทั้งการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้ชุมชนช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้ และดำรงไว้ซึ่งความพยายามในการพัฒนามากกว่าการถูกมองว่าเป็นเพียงผู้รับโครงการพัฒนาเพียงอย่างเดียว แต่ชุมชนจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานั้น ๆ ด้วย

นอกจากหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุแล้ว ชุมชนหรือภาคประชาชนเองก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุได้เช่นกัน ขณะเดียวกันชุมชนหลายแห่งอาจเข้าสู่ชุมชนผู้สูงอายุไปแล้ว (คือ มีสัดส่วนผู้สูงอายุในชุมชน เกินร้อยละ 10) เนื่องจากในปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งการมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การมีวัยแรงงานลดลง มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เป็นต้น เมื่อมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในชุมชนหรือเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วนั้น การเตรียมความพร้อมของทุกช่วงวัยต่อการเข้าสู่วัยดังกล่าว การสร้างทัศนคติที่ดีว่า ผู้สูงอายุไม่ใช่ภาระแต่สามารถเป็นพลังของครอบครัวและชุมชนได้เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งภาคประชาชนที่กล่าวถึงอาจเป็นแกนนำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือจิตอาสา/อาสาสมัครชุมชนที่เข้ามาร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรม มอบความรู้ความเข้าใจต่อการดูแลให้เหมาะสมกับลักษณะทางสุขภาพและสังคมของผู้สูงอายุ (สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต 7 ขอนแก่น, ม.ป.ป.)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเผยแพร่ความรู้พัฒนาความสนใจ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน กระบวนการเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาททางสังคม มีงาน/กิจกรรมได้แสดงความสามารถและศักยภาพที่มี ก่อให้เกิดการรับรู้คุณค่าในตนเอง (ภัทรดา อุ่นกมล, 2562) โดยเฉพาะการนำแนวทางการมีส่วนร่วมทางสังคมมาใช้ในการเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุที่ได้รับ

ความสนใจ และให้ความสำคัญจากหลายภาคส่วน เนื่องจากภาวะสังคมสูงอายุเป็นความท้าทายที่ต้องเผชิญและจัดการ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสวัสดิภาพและสุขภาพที่เหมาะสมตามบริบท

ปัจจุบัน การมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุเป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างมาก เนื่องจากสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุไม่เพียงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพวกเขาเอง แต่ยังส่งผลต่อความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชนโดยรวม ปรากฏชัดในงานการศึกษาของ ศิรประภา หล้าสิงห์ และคณะ (2563) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลกุดไส้จ่อ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตและภาวะสุขภาพที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การบูรณาการแผนพัฒนาและงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายในชุมชน สอดคล้องกับงานของสุวิมล ห้วงเกษม และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน โรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของพวกเขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เราจะพบว่างานการศึกษาในปัจจุบันนำเสนอถึงการมีส่วนร่วมทางสังคมต่อผู้สูงอายุต่อประเด็นของการศึกษาแนวทางและการพัฒนารูปแบบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม อาทิ งานของศรายุทธ ชูสุทน และคณะ (2565) ที่ได้พัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจนถึงการสรุปผลการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในทุกขั้นตอนและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุมีความมั่นคงและยั่งยืน หรือการสร้างการมีส่วนร่วมแก่ผู้สูงอายุอย่างงานของอรรณพ นิยมเดชา และสุเมษย์ หนกหลัง (2566) ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน โดยเสนอแนวทาง 5 ประการ ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจความต้องการของผู้สูงอายุ 2) การกระตุ้นให้ผู้สูงอายุรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง 3) การเปิดพื้นที่ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชุมชนกับผู้สูงอายุ 4) การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้แสดงความสามารถ และ 5) การสร้างบทบาทให้ผู้สูงอายุในชุมชน

แม้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคมจะได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ยังมีการถกเถียงเกี่ยวกับรูปแบบและระดับของการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม บางงานวิจัยเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดโดยชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ในขณะที่บางงานวิจัยเสนอว่า ผู้สูงอายุควรมีบทบาทในการกำหนดและดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังมีความเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการมีส่วนร่วม เช่น บทบาทของครอบครัว เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางสังคม

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางสังคมในผู้สูงอายุเป็นประเด็นที่ซับซ้อน มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรม สุขภาพ และทรัพยากร อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้นยังคงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตในวัยชรา

แนวคิดทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ

รูปแบบ หรือ Model เป็นคำนาม มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ และสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น เช่น รูปแบบวัด รูปบ้าน รูปคน เป็นต้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ม.ป.ป.) หากตรวจสอบคำนี้ในภาษาอังกฤษ พบว่า เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา หากเป็นคำนามสื่อความหมายถึงสิ่งของที่จับต้องได้ที่ถูกสร้างให้มีขนาดเล็กกว่าของจริง เพื่อเป็นภาพตัวแทนให้ผู้สนใจได้เห็น หรือมีความหมายถึงระบบที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อการใช้งาน เช่น รูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือรูปแบบของระบบและกระบวนการที่เป็นการอธิบายทางทฤษฎีเพื่อให้สามารถเข้าใจการทำงานหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ขณะที่รูปแบบในคำกริยา หมายถึงการจำลอง การเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่งให้กับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น นักวิทยาศาสตร์จำลองระบบการทำงาน เป็นต้น (Collins Dictionary, n.d.)

ขณะที่การให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ จากนักวิชาการไทยหลายท่านได้อธิบายคำนี้ออกมาใน 2 ลักษณะ คือ การเป็นโครงสร้างของความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของตัวแปรหรือมิติต่าง ๆ (บุญชม ศรีสะอาด, ม.ป.ป.; อุทุมพร จามรมาน, 2541 อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553) และการเป็นรูปแบบหรือวิธีการอธิบายความคิดที่ใช้ถ่ายทอดเพื่อทำความเข้าใจซึ่งอาจออกมาในลักษณะของรูปภาพ แผนผัง หรือแผนภาพ (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2544; ทิศนา แขมมณี, 2545; รัตนะ บัวสนธ์, 2552 อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553)

งานศึกษาของวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบมีหลายประเภท ดังนี้ รูปแบบเชิงกายภาพ (รูปแบบเสมือนจริง, รูปแบบคล้ายจริง) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (รูปแบบข้อความ, รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์) รูปแบบเชิงแนวคิด (รูปแบบที่สร้างขึ้นโดยจำลองจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว และรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายทฤษฎี นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบที่ดีไว้ 5 ข้อ ดังนี้

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา (แต่ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ)

2. รูปแบบ ควรนำไปสู่การทำนายผลที่จะตามมา และสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อทดสอบรูปแบบ ซึ่งหากไม่สอดคล้องกับข้อมูล รูปแบบนั้นต้องยกเลิก

3. รูปแบบ ควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือที่สร้างความคิดรวบยอดและสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา

5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

การพัฒนารูปแบบที่วาโร เพ็งสวัสดิ์ นำเสนอเป็นการพัฒนารูปแบบที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอนคือ การสร้างรูปแบบ และการหาความเที่ยงของรูปแบบ ซึ่งในการสร้างรูปแบบประกอบไปด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดกรอบความคิดจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างรูปแบบ 3) การพัฒนาความเหมาะสมของรูปแบบ/ประเมินรูปแบบตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 4) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบเพื่อสู่การนำไปใช้งาน

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษา พบว่า ยังมีการสร้างหรือพัฒนารูปแบบหรือแบบจำลองทางสถิติที่สามารถนำขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการพัฒนารูปแบบทางการศึกษาที่กล่าวถึงข้างต้น ซึ่งโดยทั่วไปการพัฒนารูปแบบทางสถิติแบ่งออกเป็น 2 แนวทางด้วยกัน คือ รูปแบบเชิงอธิบาย (ถูกนำไปใช้ในเพื่ออนุมานการทดสอบสมมติฐานที่เป็นผลมาจากการพิจารณาตามทฤษฎีกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้อง) และรูปแบบเชิงคาดการณ์/ทำนาย (ใช้ในการทำนายคุณค่าของสิ่งใหม่ที่สังเกตได้และในอนาคต) มีการเสนอแนวทางหลายวิธีเพื่ออธิบายกระบวนการพัฒนาแบบจำลอง วิธีการทั่วไปที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดวิธีหนึ่ง คือ Cross – Industry Standard Process for Data Mining (CRISP – DM) เป็นกระบวนการมาตรฐานที่ใช้สำหรับการทำเหมืองข้อมูล (เพื่อทำการวิเคราะห์และนำไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ) เป้าหมายของวิธีนี้ คือ การสร้างมาตรฐานให้กับกระบวนการ การกำหนดมาตรฐานจะสามารถช่วยในการวางแผนทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาและรักษาแบบจำลอง (Biecek & Burzykowski, 2021)

CRISP – DM แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ Business Understanding (การทำความเข้าใจธุรกิจ) Data Understanding (การทำความเข้าใจข้อมูล) Data Preparation (การเตรียมข้อมูล) Modelling (การสร้างโมเดล) Evaluation (การวัดประสิทธิภาพของโมเดล) และ Deployment

(การนำโมเดลไปใช้) สิ่งที่จำเป็นของวิธีนี้ คือ ต้องมีการรวบรวมและเตรียมข้อมูลก่อนการสร้างแบบจำลองใด ๆ เนื่องจากหากข้อมูลที่มีไม่ดีเราคงไม่สามารถคาดหวังที่จะสร้างแบบจำลองที่มีประสิทธิภาพดีได้ การสร้างหรือพัฒนารูปแบบด้วยวิธีการนี้เริ่มจากการทำความเข้าใจข้อมูลที่ต้องการศึกษา พัฒนา หรือวิเคราะห์ แล้วจึงรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลว่าจะใช้ข้อมูลส่วนใดที่เป็นประโยชน์ต่องาน แล้วจึงเตรียมข้อมูลที่รวบรวมมาได้เพื่อสนับสนุนไปสู่การสร้างรูปแบบ/การสร้างโมเดล ในขั้นตอนนี้รูปแบบที่ได้อาจมีหลากหลายซึ่งเราสามารถปรับข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับรูปแบบที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนา นั่นหมายความว่า เมื่อเราอยู่ในขั้นตอนนี้เราสามารถกลับไปที่ขั้นตอนของการเตรียมข้อมูลเพื่อจัดหาข้อมูลที่เหมาะสมต่อการพัฒนารูปแบบได้ เมื่อได้รูปแบบที่เหมาะสม แล้วจึงทำการประเมินประสิทธิภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามลักษณะของรูปแบบ/โมเดลแต่ละประเภท จากนั้นจึงนำรูปแบบที่ได้เข้าสู่การใช้งานจริงเพื่อเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ แก้ปัญหาหรือพัฒนา ก็ตามที (Biecek & Burzykowski, 2021; บริษัท คิวบ์ อนาไลติกส์ คอนซัลติ้ง จำกัด, 2561)

สำหรับการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแบบที่สามารถใช้เป็นภาพตัวแทนในการอธิบายหรือทำความเข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งสามารถปรากฏในรูปแบบของแผนผังความคิด แผนภาพ หรือไดอะแกรม (Diagram) โดยรูปแบบนี้ได้รับการพัฒนามาจากการทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อม สถานการณ์หรือสภาพปัญหาของเรื่องที่ศึกษาผ่านการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นรูปแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งผ่านการประเมินรูปแบบด้วยกระบวนการทดสอบจากความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการพัฒนาคู่มือ

การเริ่มต้นศึกษา เรียนรู้ หรือใช้งานกับความรู้บางเรื่องหรือสิ่งของบางอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้งานได้ตรงวัตถุประสงค์ตามอรรถประโยชน์ของสิ่งนั้น ๆ แนวทางการใช้งานหรือเรียกโดยทั่วไปว่าคู่มือการใช้งานเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการทำความเข้าใจความหมายของคำว่า คู่มือจะนำไปสู่การดำเนินงานในขั้นตอนของการพัฒนาคู่มือได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของการใช้ประโยชน์ต่อไป คำว่า คู่มือตามความหมายโดยทั่วไปจากพจนานุกรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Handbook หรือ Manual) หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้เพื่อใช้ประกอบตำรา เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเพื่อแนะนำวิธีใช้อุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ม.ป.ป.) หรือหมายถึง หนังสือที่ให้ข้อมูล คำแนะนำเพื่อช่วยให้รู้วิธีการหรือมีความ

เข้าใจในบางสิ่ง (Collins, n.d.) และเป็นหนังสือที่แนะนำการใช้สิ่งของหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Oxford Learner's Dictionaries, n.d.)

ขณะที่ผู้สนใจศึกษาเรื่องการพัฒนาคู่มือ เช่น อร่าม เสือเดช (อ้างถึงใน วลัยวัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ, 2554, น. 58) ได้ให้ความหมายของคู่มือว่า หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้ โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจและสามารถดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะที่ กาญจนา จำนงศักดิ์ (อ้างถึงใน ลัดดาวรรณ นวลสงค์, 2558, น. 29) ได้ให้ความหมายของคู่มือที่แคบลงมา โดยกล่าวว่าเป็นสิ่งพิมพ์ทางการศึกษาที่ใช้เป็นกุญแจสำหรับไขความข้องใจและเมื่อต้องการคำอธิบายให้ได้ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งเป็นไปทิศทางเดียวกันกับ คัมภีร์ สุดแท้ (อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 34) ที่กล่าวว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือ ตำรา เอกสารแนะนำ หรือเป็นสื่อที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กันไปกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีเนื้อหาสาระนั้น ๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีจนบรรลุผลตามเป้าหมาย นิยามของคัมภีร์ สุดแท้ มีความคล้ายคลึงกับ สิริกร ประสบสุข (อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 34) ที่กล่าวถึงคู่มือว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด

สำหรับผู้ศึกษาแล้วอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้การอธิบายอย่างง่ายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์หรือการนำชุดข้อมูลความรู้ที่ปรากฏในเอกสารฉบับนั้นไปใช้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมจนบรรลุผลตามเป้าประสงค์ และเมื่อกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือแล้วนั้น สิ่งที่พึงทราบ คือ การใช้คู่มือให้ตรงตามประเภท เนื่องจากคู่มือประเภทต่าง ๆ ย่อมนำผู้ใช้ไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต่างกัน ซึ่งสิริกร ประกอบสุข (อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 34 – 35) ได้อธิบายว่า คู่มือที่พบโดยทั่วไปมี 3 ประเภท ได้แก่ คู่มือครู (เป็นหนังสือที่ให้แนวทางและการแนะนำแก่ครูในเรื่องเกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อ เป็นต้น) คู่มือเรียนหรือแบบฝึกหัด (เป็นหนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่กับตำราเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยสาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด คำถามและคำตอบ เป็นต้น) และคู่มือทั่วไป (เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือมีความเข้าใจ และสามารถดำเนินการเรื่องนั้นด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากการเลือกใช้คู่มือได้ตรงตามประเภท เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสิ่งนั้น ๆ โดยทั่วไปแล้วคู่มือแต่ละประเภทมีคุณภาพของตนเอง ซึ่งคู่มือใดมีคุณภาพหรือไม่ มีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คำชี้แจงคู่มือ เนื้อหาสาระ การเตรียมการ (เช่น วัสดุอุปกรณ์) กระบวนการหรือกิจกรรม วิธีหรือเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ข้อแนะนำหรือความรู้

เสริมเพิ่มเติม โดยองค์ประกอบเหล่านี้ควรมีความชัดเจนในขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมวัตถุประสงค์ มีการนำเสนออย่างเป็นระบบด้วยภาษาและรูปแบบตัวอักษรที่เข้าใจง่าย รวมถึงมีขนาดของคู่มือที่กระทัดรัดสะดวกต่อการนำไปใช้งาน เป็นต้น (กนกวรรณ ศิรินิมิตรกุล, 2553 อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 36 – 37 และลัดดาวรรณ นวลสงค์, 2558, น. 29 – 30)

องค์ประกอบของคู่มือเป็นส่วนสำคัญที่มีนัยยะสะท้อนไปถึงลักษณะของคู่มือ หากองค์ประกอบในคู่มือนั้นๆ มีเนื้อหาที่ชัดเจน เหมาะสม ใช้ภาษาในการถ่ายทอดที่เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้ และสามารถนำไปอ้างอิงได้ รวมถึงมีรูปแบบของคู่มือที่มีขนาดตัวอักษร การจัดเล่มและกระบวนการนำเสนอที่มีระบบ ก็จัดได้ว่าคู่มือเล่มนี้มีลักษณะเป็นคู่มือที่ดี นอกจากด้านเนื้อหาและรูปแบบแล้วด้านการนำไปใช้ที่ระบุขั้นตอนอย่างชัดเจน มีข้อปฏิบัติและประโยชน์ที่เข้าใจง่ายก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คู่มือมีลักษณะที่ดีด้วยเช่นกัน (ศิรีบูร จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ อ้างถึงใน วลัยวัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ, 2554, น. 63 – 64)

เมื่อทราบถึงความสำคัญของเนื้อหา รูปแบบ และการนำไปใช้ ซึ่งจัดอยู่ในองค์ประกอบของคู่มือแล้วนั้น เราก็สามารถจัดทำคู่มือได้ โดย พิเศษ ปั้นรัตน์ (2556) และเสถียร คามีศักดิ์ (2553) (อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 37 – 38) ให้การอธิบายถึงขั้นตอนการจัดทำคู่มือไว้ว่า ควรมีการกำหนดเรื่องที่จะทำ โดยมีการศึกษา ค้นคว้าในรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำกระบวนการหรือขั้นตอนของงาน โดยที่ให้รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนนั้น ๆ ซึ่งต้องผ่านการทดสอบขั้นตอนเพื่อการปรับปรุงก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ ในขั้นตอนการจัดทำคู่มือนี้เองที่เสถียร คามีศักดิ์ ได้กล่าวถึงเทคนิคในการจัดทำโดยเขาได้กล่าวถึงข้อดี ข้อเสียของการใช้แบบฟอร์ม รูปภาพการ์ตูน รูปถ่าย และมัลติมีเดีย ไว้ว่า การใช้แบบฟอร์มมีข้อดี คือ มีความชัดเจน เป็นไปตามรูปแบบ แต่อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจ หากไม่มีการชี้แจง ขณะที่รูปการ์ตูนช่วยเพิ่มสีสันให้กับคู่มือ แต่ก็ทำให้ดูไม่เป็นทางการ ส่วนรูปถ่ายนั้นมีความเป็นรูปธรรมเข้าใจง่าย ทว่าคุณภาพของรูปและความเหมาะสมของภาพเป็นสิ่งที่ควรคำนึง อย่างไรก็ตามหากมีการใช้มัลติมีเดียก็สะท้อนถึงความทันสมัย น่าสนใจ น่าติดตาม สะดวกต่อการเผยแพร่และจัดเก็บ แต่ก็มีค่าใช้จ่ายสูงและควรคำนึงถึงความพร้อมของผู้ใช้งานด้วยเช่นกัน และเทคนิคสำคัญอีกประการ คือ การทดสอบหรือทดลองปฏิบัติ ทำได้โดยการให้เพื่อนร่วมงานในสาขาวิชาชีพหรือผู้เกี่ยวข้องอ่านและทดลองปฏิบัติ บันทึกหาจุดเด่นจุดด้อยแล้วนำมาปรับปรุง ซึ่งในประเด็นการทดลองนี้ เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง (2548) ได้อธิบายไว้ว่า การทดลองมี 3 ครั้ง คือ การทดลองเบื้องต้นครั้งที่ 1 เป็นการทดลองนำไปใช้ในรายบุคคล แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ก่อนนำไปสู่การทดลองเบื้องต้นครั้งที่สองที่นำไปใช้ในกลุ่มขนาดเล็ก จำนวน 5 – 10 คน แล้วนำไปปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

ก่อนจะนำคู่มือนี้ไปทดลองครั้งสุดท้ายกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ในสถานการณ์จริง (ฉลอง นุ้ยฉิม, 2542, น. 30 – 31 อ้างถึงใน เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง, 2548) ทั้งนี้ รายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่มีความสำคัญเช่นการวางโครงเรื่องในการเขียน การเรียบเรียงเนื้อหาต้นฉบับและการจัดพิมพ์ก็เป็นสิ่งที่พึงให้การพิจารณาตามแนวคิดของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (วิยะดา ธนสรรวณิช, 2558 อ้างถึงใน นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์, 2563, น. 38) เพื่อให้คู่มือที่พัฒนาออกมามีความสะดวกต่อการใช้งาน และเกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้งานได้อย่างเหมาะสม

สิ่งที่กล่าวถึงมาเป็นระยะของการพัฒนาคู่มือ คือ การจัดทำให้คู่มือเป็นประโยชน์ตรงตามเป้าประสงค์ของผู้ใช้งาน โดยที่สามารถทำความเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ ประโยชน์ของคู่มือนั้นมีเพื่อเป็นบรรทัดฐานสำหรับการปฏิบัติงานและมีแบบแผนที่ดี ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง เป็นเครื่องมือในการอบรม เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบ เป็นต้น (เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์, 2547 และเรืองชัย จรุงศิริวัฒน์, 2553 อ้างถึงใน วลัยวัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ, 2554, น. 65) ดังนั้น คู่มือประเภทใด ๆ ก็ตาม หากจัดทำตามองค์ประกอบที่ควรมีด้วยเนื้อหาและการจัดรูปแบบที่เหมาะสมตรงตามประเภทจะส่งผลให้คู่มือนั้นเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งานต่อไป

แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การเรียนรู้ในผู้ใหญ่เป็นศาสตร์ที่มีความซับซ้อนและน่าสนใจ โดยมีพัฒนาการทางแนวคิดที่สำคัญจากนักการศึกษาหลายท่าน ศาสตร์ดังกล่าวที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Malcolm Knowles ผู้ที่เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้ในปี ค.ศ. 1968 แนวคิดนี้เน้นความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเด็ก โดยให้ความสำคัญกับความต้องการและประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยมีสมมติฐานที่ว่า ผู้ใหญ่มีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กและต้องการแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับชุดประสบการณ์และความต้องการของพวกเขา

Knowles (1980) เสนอว่า ศาสตร์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นไปที่กระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งมีหลักการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ความเป็นอิสระของผู้เรียน (Self – concept) ผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะต้องการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

2. ประสบการณ์เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ (Experience as a Resource) ผู้ใหญ่ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

3. ความพร้อมในการเรียนรู้ (Readiness to Learn) ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีเมื่อมีความต้องการทางอาชีพหรือชีวิตที่เกี่ยวข้อง

4. การนำความรู้ไปใช้ได้ทันที (Orientation to Learning) ผู้ใหญ่ต้องการเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

5. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) แรงจูงใจของผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มาจากปัจจัยภายใน เช่น ความต้องการพัฒนาตนเอง

ตามแนวคิดของ Knowles (2020) การเรียนรู้ในผู้ใหญ่ มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย 1) ความเป็นตัวของตนเอง ผู้ใหญ่มีความสามารถในการกำกับตนเองและมีความเป็นอิสระในการเรียนรู้สูง 2) ประสบการณ์เดิม บทบาทของชุดประสบการณ์เดิมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ โดยผู้ใหญ่สามารถนำชุดประสบการณ์มาเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ใหม่ได้ 3) ความพร้อมในการเรียนรู้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้เมื่อเห็นความจำเป็นและประโยชน์ต่อชีวิตของตนเอง และ 4) การวางแนวทางการเรียนรู้ มุ่งเน้นการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ในทันที

แม้ว่าแนวคิด Andragogy ของ Knowles จะได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่นักวิจัยหลายคนและงานการศึกษาหลายชิ้นได้สร้างข้อถกเถียงเชิงวิพากษ์วิจารณ์ต่อแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวพอสมควร อย่างงานการศึกษาของ Brookfield (1986) ตั้งข้อสังเกตว่า หลักการของ Andragogy อาจไม่สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มของผู้ใหญ่ เนื่องจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม การศึกษา และโครงสร้างสังคม สอดรับกับมุมมองของ Pratt (1993) ได้เสนอว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่อาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุเพียงอย่างเดียว แต่ควรพิจารณาจากปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคม โดยได้รับมุมมองสนับสนุนจากงานของ Merriam (2001) ที่โต้แย้งว่าแนวคิด Andragogy อาจไม่ได้แยกออกจากศาสตร์ของการเรียนรู้ในเด็ก (Pedagogy) อย่างชัดเจน เพราะในบางบริบท เด็กและผู้ใหญ่ก็มีวิธีการเรียนรู้ที่ทับซ้อนกัน ข้อวิจารณ์ว่าทฤษฎีนี้ไม่ได้ครอบคลุมทุกแง่มุมของประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และบางครั้งอาจทำให้เกิดความแตกต่างเกินจริงระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ในฐานะผู้เรียนก็ตามที แต่ปฏิเสธไม่ได้ที่แนวคิดดังกล่าวยังคงถูกใช้ในหลายแวดวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแวดวงการศึกษา และการเรียนรู้

ศาสตร์การเรียนรู้ในผู้ใหญ่ (Andragogy) เป็นศาสตร์ที่มีพลวัตและซับซ้อน การเข้าใจหลักการและบริบทจะช่วยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้ใหญ่ การใช้แนวคิด Andragogy กับการศึกษาของผู้สูงอายุช่วยให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน และใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นแหล่งเรียนรู้หลัก ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุขและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง การทบทวนแนวคิดในหัวข้อนี้ ในมุมมองของผู้วิจัยจะเป็นฐานคิดที่สำคัญต่อการพัฒนารูปแบบและการยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ

แนวคิดการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ พฤฒพลัง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สุขภาวะ (Well – Being) หมายถึง ภาวะอันเป็นปกติสุขในการดำเนินชีวิตหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความอยู่ดีมีสุขนั่นเอง สุขภาวะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม จึงควรรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของสุขภาวะทั้ง 4 มิติที่มีความสัมพันธ์กัน อันประกอบด้วย กาย (ความแข็งแรง ความไม่เจ็บป่วย) จิตใจ (ความสุข ความสงบ) สังคม (ความสัมพันธ์ ความสงบสุข) และปัญญา (ความรอบรู้ เท่าทัน) หากสามารถรักษาความสมดุลนี้ได้ ย่อมส่งผลทางบวกที่มีความหมายต่อบุคคลและสังคม เนื่องจากเป็นสิ่งที่บอกได้ว่าชีวิตของพวกเขาดำเนินไปอย่างปกติสุข จะเห็นได้ว่านอกจากสุขภาวะจะเป็นเรื่องของกายและใจแล้ว ยังสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น อาทิ การงาน ครอบครัว ที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ทางสังคม บุคคลที่มีระดับสุขภาวะที่ดีจะมีภูมิต้านทานต่อความเจ็บป่วย มีภาวะของการฟื้นตัวจากความเจ็บป่วยได้เร็ว รวมทั้งมีภาวะของการทำงานที่ดีทั้งต่องานส่วนตัวและชุมชน (Centers for Disease Control and Prevention, n.d.)

การมีสุขภาพที่แข็งแรง มีสุขภาวะที่ดีเป็นสิ่งสำคัญผู้คนในทุกช่วงวัย เพราะสุขภาวะที่ดีเปรียบได้กับการที่เรามีเครื่องจักรที่ดีในการขับเคลื่อนร่างกาย และหากผู้คนทุกช่วงวัยมีสุขภาวะที่ดี ชุมชนและสังคมนั้นก็พร้อมต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันสังคมโลกเผชิญและกำลังจะเผชิญกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จากการที่มีอายุขัยที่ยืนยาวขึ้นด้วยความก้าวหน้าทางการแพทย์และการพัฒนาในมิติต่าง ๆ การดูแล สร้างเสริมสุขภาวะเพื่อเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงอายุ และการส่งเสริมสุขภาวะในประชากรสูงอายุจึงเป็นที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญ ซึ่งการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีในยามสูงอายุเป็นเป้าหมายที่องค์การอนามัยได้ตั้งไว้สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2573 ว่าต้องลดความไม่เสมอภาคทางสุขภาพ และการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ครอบครัว และชุมชน หากกล่าวถึงสูงวัยที่แข็งแรงตามความหมายขององค์การอนามัยโลกจะหมายถึง ผู้ที่มีโอกาสในการดูแลสุขภาพทางกายและจิตใจ มีอิสระ และคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงชีวิตของเขา มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ทางสุขภาพ และมีโอกาสและเข้าถึงกิจกรรมสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม นั่นคือ มีภาวการณ์สูงอายุอย่างมีศักยภาพหรือภาวะพฤฒพลัง (Plácido, Herdeiro & Roque, n.d.)

การขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับสังคมสูงอายุของประเทศไทยได้มานานหลายปี และได้ดำเนินการอย่างเข้มข้นขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุครอบคลุมและรองรับประชากรสูงอายุได้จริง โดยการกำหนดวาระสูงอายุให้เป็นหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ และมีหน่วยงานที่รองรับในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การดำเนินงาน คือ กรมกิจการผู้สูงอายุในการสร้างเสริมให้ประชากรสูงอายุมีภาวะพฤฒพลังด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุโดยกรมกิจการผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย และการจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super Aged Society) ในอีก 10 ปีข้างหน้า (ปี พ.ศ. 2575) เท่ากับว่าประเทศไทยจะมีประชากรสูงอายุเป็นจำนวน 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด เพื่อที่จะให้สังคมไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างมีศักยภาพ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลได้นำประเด็นสังคมผู้สูงอายุเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุอยู่ในลำดับความสำคัญและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการรองรับสังคมผู้สูงอายุ จึงมีการกำหนดประเด็นเร่งด่วนและกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการการทำงานอย่างเป็นองค์รวม โดยมีเป้าหมายหลักคือให้ผู้สูงอายุไทยเป็น Active Aging : Healthy, Security and Participation (กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ม.ป.ป., น. 34) และหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง เช่น กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2561 – 2580 ขึ้น โดยกล่าวถึงที่มาที่ไปว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวง 20 ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการขับเคลื่อนงานของส่วนราชการระดับกรม ได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) กรมกิจการผู้สูงอายุจึงเกิดจากการปรับโครงสร้างของกระทรวงเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยตรงในการส่งเสริมศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ และจัดสวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้ดำรงชีวิตอย่างมีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนผู้สูงอายุ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 ตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้ เสนอนโยบายและผลักดันยุทธศาสตร์ งานในการพัฒนาศักยภาพ จัดสวัสดิการและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ์ พัฒนามาตรการ กลไก นวัตกรรมองค์ความรู้ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ พร้อมบริหารจัดการและกำกับดูแลงานผู้สูงอายุ พัฒนาระบบเทคโนโลยีด้านผู้สูงอายุ รวมถึงการติดตามงานด้านต่าง ๆ ร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานตามกฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ม.ป.ป., น. 8 – 9)

กลไกการขับเคลื่อนสังคมผู้สูงอายุตามระเบียบวาระแห่งชาติ จึงแบ่งออกเป็นกลไกการดำเนินการในระดับหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักเชิงประเด็น ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน ติดตามผล การดำเนินงานในประเด็นที่รับผิดชอบ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวง

หลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พม. สธ. รง. วท. มธ. และ ศธ. และมีหน่วยงานร่วมเชิงประเด็นทำหน้าที่ขับเคลื่อนประเด็นเร่งด่วนด้านผู้สงอายุ ขณะที่กลไกระดับพื้น (Area Base) มีหน่วยงานที่ขับเคลื่อน เช่น สสส. บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) สถาบันการศึกษา ศพอส. รพ.สต. และอปท. ที่ดำเนินการขับเคลื่อนในประเด็นและร่วมกันกับ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) และชมรมผู้สูงอายุ โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยการจัดการประเด็นเร่งด่วนด้านผู้สูงอายุระดับจังหวัดพร้อมรายงานผลให้กับคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มุ่งให้ความสนใจไปที่การขับเคลื่อนของกลไกระดับพื้นที่ อันได้แก่ โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคเหนือตอนบน

กรมกิจการผู้สูงอายุมองทิศทางสังคมผู้สูงอายุของไทยในอีก 20 ปีข้างหน้าใน 5 ด้าน ได้แก่ สังคม สุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี (กรมกิจการผู้สุงอายุ, ม.ป.ป., น. 41) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านสังคมที่กล่าวถึงของกรมกิจการผู้สูงอายุ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในด้านสังคมนี้ยังประกอบไปด้วย ประเด็นสวัสดิการที่ครอบคลุมและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ลดการอคติต่อผู้สูงอายุ ส่งเสริมสังคมกตัญญูเอื้ออาทร ปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ปรับทัศนคติจากการให้เป็นผู้สูงอายุสามารถพึ่งพิงตนเองได้ และระบบดูแลผู้สูงอายุทางสังคมจัดการโดยครอบครัว ชุมชน และสังคม

ด้านสุขภาพ เน้นการส่งเสริมให้เกิดภาวะพฤฒพลัง ลดการพึ่งพา/เจ็บป่วย ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรอบรู้ในด้านสุขภาวะ (Health Literacy) มีการออกแบบการดูแลผู้สูงอายุแต่ละช่วงวัยตามสภาพปัญหาพร้อมพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะฟื้นฟู (Intermediate Care)

ด้านเศรษฐกิจเน้นการพัฒนารูปแบบการออมตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมหลังเกษียณ ความรู้การจัดการการเงิน การดูแลผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจแต่ละบุคคล

ด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ปลอดภัย สภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบบริการที่เกื้อหนุนผู้สูงอายุและทุกช่วงวัย ส่งเสริมทุกภาคส่วนเพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีอิสระ เป็นต้น

ด้านเทคโนโลยี คือ การพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม ใช้ได้ง่ายและง่ายต่อการเข้าถึง มีนวัตกรรมเพื่อคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุ

การดำเนินการตามทิศทางที่กำหนดไว้ใน 20 ปีข้างหน้า กรมกิจการผู้สูงอายุไว้วางยุทธศาสตร์ที่ประกอบไปด้วย กลยุทธ์เพื่อพลักดันให้บรรลุตามเป้าประสงค์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้กำหนดไว้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) บูรณาการการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ กลไก

นวัตกรรมงานด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ 2) พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมคนทุกช่วงวัยเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย 3) พัฒนาระบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ และ 4) เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ยุทธศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการศึกษาในครั้งนี้ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ว่าด้วย การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมทุกช่วงวัยและสังคม เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย และกำหนดเป้าประสงค์ที่เป็นไปตามชื่อยุทธศาสตร์ ซึ่งในส่วนนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) สามารถเข้าไปสนับสนุนกลยุทธ์ทั้ง 4 ของยุทธศาสตร์นี้ได้ อีกทั้งยังเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในกลุ่มผู้สูงอายุและทุกช่วงวัย โดยเฉพาะกลยุทธ์ที่ 1 เรื่องการส่งเสริมและผลักดันให้ทุกช่วงวัยมีการเตรียมความพร้อม ด้วยการสนับสนุนให้ทุกช่วงวัยมีความรู้และความตระหนักในการเตรียมพร้อมก่อนวัยสูงอายุ โดยเสริมด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งพัฒนาทักษะอาชีพก่อนวัยเกษียณ (Re – Skill) และกลยุทธที่ 3 ที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุผ่านกลไกระดับพื้นที่ด้วยการสร้างความเข้มแข็งกลไกระดับในพื้นที่และส่งเสริมเครือข่ายให้มีการจัดและดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ ขณะที่กลยุทธ์ที่ 2 (ส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุและเข้าถึงหลักประกันทางรายได้) และกลยุทธ์ที่ 4 (ปรับสภาพแวดล้อมชุมชนและบ้านให้มีความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ) สามารถขับเคลื่อนในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้เช่นกันตามบริบทของกลไกระดับพื้นที่

การขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติและการดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ของกรมทั้งในระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้สังคมไทยได้เตรียมความพร้อมในการเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ด้วยความมีศักยภาพ มีส่วนร่วมและมีความมั่นคง นั่นหมายถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒพลัง (Active Aging) ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญในระดับโลก และแน่นอนว่าในประเทศไทยของเราได้รับเอาแนวคิดนี้เข้ามาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทย ซึ่งในการทบทวนส่วนต่อไปจะกล่าวถึงพฤฒพลังและกระบวนการในการส่งเสริม/สนับสนุนให้เกิดภาวะพฤฒพลังนั่นคือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวคิดพฤฒพลัง

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุอย่างรวดเร็ว ซึ่งถูกเรียกว่าเป็นศตวรรษผู้สูงอายุ (ปี ค.ศ. 2001 – 2100) ทำให้เกิดการภาวะการเข้าสู่สังคมสูงอายุในหลายประเทศ ปัญหาภาระพึ่งพิงเป็นสิ่งหนึ่งที่มักตามมาจากสถานการณ์ดังกล่าว เพื่อคลี่คลายภาวะนี้ของประชากรมีสิ่งที่พึงทำได้คือ การพัฒนาประชากรกลุ่มนี้ให้เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) หรือคำเรียกที่เป็นทางการว่า “พฤฒพลัง” เพื่อเสริมคุณค่า เห็นคุณค่า และมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ (ฐาณญา สมภู่, 2562) องค์การอนามัยโลก หรือ WHO ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับพฤฒพลังว่าเป็นแนวคิดที่แสดงถึงภาวะสุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุ และเป็นเป้าหมายในการพัฒนา

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั่วโลก โดยคาดว่าภาวะพฤฒพลังจะเป็นหนทางที่จะยกระดับคุณภาพในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ตามข้อกำหนดขององค์การอนามัยโลก ภาวะพฤฒพลังประกอบไปด้วย 3 เสาหลักได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี (Health) การมีส่วนร่วม (Participation) และความมั่นคงปลอดภัย (Security) และมากกว่านั้น คือ การมีความสุขในการพักผ่อนหย่อนใจ การมีความมั่นคงทางการเงินและการอยู่ในชุมชนที่ดีเหล่านี้ล้วนมีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560; Prieto – Flores, et. al, 2012 อ้างถึงใน Jin, 2017) เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะช่วยขับเคลื่อนในการส่งเสริมพฤฒพลัง และส่งเสริมการสร้างนโยบาย โปรแกรม และบริบทที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุตามบริบทชุมชนของพวกเขาเอง เพื่อให้มั่นใจว่ามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ นอกจากนี้ WHO ยังชี้ให้เห็นว่า ผู้สูงอายุเป็นพฤฒพลังได้ด้วยการเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง และการมีคุณค่าทางสังคม แต่สิ่งที่สำคัญ คือ สังคมต้องสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าสู่ภาวะพฤฒพลัง ซึ่งยุทธศาสตร์สำคัญในการเตรียมความพร้อมของผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ คือ การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่จะช่วยสร้างและเพิ่มคุณค่า แล้วนำคุณค่าที่มีมาใช้เพื่อสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิต (อาชัญญา รัตนอุบล, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, วรวัฒน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี, และวีระ สัจจโสภณ, 2554) ประการสำคัญ คือ หากเรามีสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัย (ในวัยอื่น ๆ นับว่าเป็นการเตรียมพร้อมสู่ภาวะสูงอายุ) มีทัศนคติ มีความรู้สึกที่ดี และสนับสนุนประชากรกลุ่มนี้ในการพัฒนาความสนใจและแรงผลักดัน รวมถึงความมั่นใจต่อการเรียนรู้โอกาสใหม่ ๆ ที่จะได้รับ เราก็จะเห็นพฤฒพลังที่มีพลัง ความสามารถ ความรู้ และเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าและได้รับคุณค่าจากชุมชนและสังคมของเขา (Zher, Sung & Ying, 2019)

การศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพหรือภาวะพฤฒพลัง (Active aging) ในสังคมไทยค่อนข้างขาดแคลน งานศึกษาส่วนมากมักไปดูระดับภาวะพฤฒพลังกับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อไปทำความเข้าใจปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการสูงอายุ ทัศนคติต่อการสูงอายุและการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งระดับภาวะพฤฒพลังในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลางมาเรื่อย ๆ จากงานศึกษาในปี พ.ศ. 2545 ปี พ.ศ. 2558 และปี พ.ศ.2559 ขณะที่งานศึกษาปัจจัยสำหรับพฤฒพลังในบริบทสังคมไทยถูกดำเนินการภายใต้พื้นฐานทางสุขภาพ การมีส่วนร่วมในชุมชน และความมั่นคง จึงพบว่าระดับพฤฒพลังของไทยอยู่ที่อายุ พื้นที่อยู่อาศัย การศึกษา สถานภาพการสมรส การสนับสนุนทางสังคม เพศ รายได้ การทำงาน การตรวจสุขภาพ การดูแลเอาใจใส่ และการออกกำลังกาย (Punyakaew, Lersilp & Putthinoi, 2019) จะเห็นว่าแนวทางพฤฒพลังมีความซับซ้อนเพราะมีความสัมพันธ์กับมิติส่วนบุคคล มิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมด้วย

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรให้การพิจารณา (Wongkeenee, et. al., 2013; Saengprachaksakula, 2015; Pual, Ribeiro & Teixeira, 2012 อ้างถึงใน Punyakaew, et. al, 2019)

ภาวะพฤฒพลังที่ได้ทบทวนไปข้างต้นสามารถบ่งบอกถึงสิ่งที่สามารถนำไปพัฒนาส่งเสริมหรือสนับสนุนผู้สูงอายุในระดับประเทศและพื้นที่ได้อย่างตรงเป้าหมาย หากเราทราบค่าดัชนีพฤฒพลัง (Active Aging Index : AAI) ของที่นั้น ๆ ซึ่งดัชนีดังกล่าวเป็นสิ่งที่องค์การอนามัยโลกพัฒนาขึ้น เพื่อวัดระดับคุณภาพในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในส่วนของประเทศไทยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำดัชนีพฤฒพลังเป็นดัชนีองค์ประกอบ (Composite Index) ที่มาจากดัชนีย่อย 4 ด้าน ได้แก่

ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย การประเมินสุขภาพกายของตนเอง สุขภาพจิต ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันและการเคลื่อนไหว การมองเห็น การได้ยิน และการออกกำลังกาย

ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีงานทำ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม/ชมรมผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน และการดูแลบุคคลในครัวเรือน

ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย ความเพียงพอของรายได้ การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ลักษณะการอยู่อาศัย และสภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย

ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย การมีการใช้อุปกรณ์ ICT และการอ่านออกเขียนได้

ค่า AAI และดัชนีองค์ประกอบแต่ละด้านจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 แปลความหมายได้ว่าหากค่าดัชนีใกล้เคียง 1 มากเท่าไร หมายถึง ผู้สูงอายุมีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพมากเท่านั้น และหากค่าดัชนีใกล้เคียง 0 มากเท่าไร ความหมายจะตรงกันข้ามกับสิ่งที่กล่าวมา นั่นคือ ผู้สูงอายุมีความสามารถค่อนข้างไปจนถึงต่ำในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

การสำรวจ AAI ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2557 พบว่า ผู้สูงอายุไทยมีคุณภาพชีวิตในการดำรงชีวิตระดับปานกลางมีค่าดัชนีที่ 0.685 โดยมีค่าดัชนีด้านสุขภาพสูงที่สุดคือ 0.791 ต่อด้วยด้านความมั่นคง 0.751 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีภาวะพฤฒพลังในระดับ 0.651 และด้านการมีส่วนร่วมเป็นค่าดัชนีที่น้อยที่สุด 0.502 และหากพิจารณาในระดับพื้นที่พบว่า ภาคเหนือมีคุณภาพในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุสูงที่สุด คือ 0.695 ซึ่งสูงกว่าภาพรวมของประเทศ แต่หากพิจารณาในระดับจังหวัดที่มีระดับพฤฒพลังสูงที่สุด 5 อันดับแรก ไม่ปรากฏจังหวัดในภาคเหนือ โดย 5 จังหวัดดังกล่าว ได้แก่ ขอนแก่น สิงห์บุรี มหาสารคาม ชัยภูมิและยโสธร ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560, น. ข)

ขณะที่ดัชนีพฤฒพลังของภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด มีอยู่ใน 4 ระดับค่าดัชนี เรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดในพื้นที่ระดับภาค ดังนี้

ช่วงค่าดัชนี 0.711 – 0.739 ได้แก่ พะเยา แพร่และลำพูน

ช่วงค่าดัชนี 0.695 – 0.711 ได้แก่ เชียงรายและน่าน

ช่วงค่าดัชนี 0.679 – 0.695 ได้แก่ เชียงใหม่และลำปาง

ช่วงค่าดัชนี 0.548 – 0.667 ได้แก่ แม่ฮ่องสอน

หากดูที่ดัชนีองค์ประกอบในแต่ละด้านของระดับภาค พบว่า ดัชนีด้านสุขภาพของภาคเหนืออยู่ในอันดับสองมีค่าดัชนีที่ 0.809 รองจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีค่าดัชนีที่ 0.816 และมีค่าดัชนีสูงค่าระดับประเทศอีกด้วย (0.797) ส่วนดัชนีด้านการมีส่วนร่วมนั้นภาคเหนือมีค่าดัชนีสูงที่สุด (0.565) และสูงกว่าระดับประเทศ (0.502) ซึ่งสามจังหวัดที่มีค่าดัชนีด้านนี้สูงก็ตั้งอยู่ในภาคเหนือ (ตอนบน) ได้แก่ เชียงราย (0.668) น่าน (0.663) และลำพูน (0.636) ขณะที่ดัชนีด้านความมั่นคง ภาคเหนือมีค่าดัชนีอยู่ลำดับสาม (0.757) เป็นรองกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก-เฉียงเหนือ และสุดท้าย คือ ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีภาวะพฤฒพลัง ภาคเหนือมีค่าดัชนีดังกล่าวนี้อยู่ในลำดับสุดท้าย (0.648) และต่ำกว่าระดับประเทศอีกด้วย (0.691) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560, น. 10 – 23)

อย่างไรก็ตาม ดังที่ทราบแล้วว่าดัชนีพฤฒพลังอิงมาจากกรอบแนวคิดขององค์การอนามัยโลก ซึ่งไม่ได้กำหนดตัวชี้วัด/ตัวแปรที่ใช้ในการสร้าง AAI แต่ละประเทศสามารถกำหนดเองได้ ขึ้นอยู่กับบริบทและการมีอยู่ของข้อมูล ซึ่ง AAI ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติทำในครั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ส่งเสริม พัฒนางานด้านผู้สูงอายุให้สอดคล้องเหมาะสมกับระดับ AAI ในแต่ละพื้นที่ได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560, น. 23) ดังเช่น ค่าดัชนีที่พบในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าภาคเหนือตอนบนมีประเด็นที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสภาพที่เอื้อต่อการมีภาวะพฤฒพลังที่ควรพิจารณา อย่างไรก็ตามการสนับสนุนในดัชนีด้านอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนต่อไปเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นต้น

แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คนเรามีความสามารถในการเรียนรู้ได้ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุไหน เงื่อนไขของช่วงวัยมิใช่ข้อจำกัดในการเรียนรู้ และการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในห้องเรียนโดยตรง ไม่จำเป็นที่การเรียนนั้นต้องนำมาซึ่งใบประกาศนียบัตร รายได้ อาชีพ แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อศักยภาพทางสติปัญญา เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต กระทั่งในผู้สูงอายุก็สามารถเรียนรู้ได้เช่นกัน ด้วยสังคมที่มีทัศนคติที่ดีและให้การสนับสนุนเพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุ อีกทั้ง เป็นการ

ส่งเสริมให้เกิดภาวะพฤฒพลังของประชากรในสังคม (Vyasamoorthy, 2018; Zher, Sung & Ying (2019) แม้ว่าจะมีผลการศึกษาในสิงคโปร์ พบว่า การเรียนรู้ทางสังคมจะมีสูงมากในช่วงวัย 40 – 49 ปี และการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีลดลงอย่างสัมพันธ์กับอายุที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในวัย 40 – 70 ปี ก็ตาม แต่สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลในกลุ่มผู้สูงอายุก็ไม่ต่างไปจากกลุ่มวัยอื่น และแม้ภูมิหลังการศึกษาจะมีส่วนสำคัญต่อระดับการเรียนรู้ ทว่าสิ่งนี้ไม่ได้ส่งผลมากนักต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ (Zher, et. al, 2019)

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิต : ความสำคัญและสิ่งที่ควรส่งเสริม

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการที่จำเป็นในการรักษาเยียวยาการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่บุคคลต้องเผชิญ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการปรับเปลี่ยนตลอดชีวิตอย่างแท้จริง (Knapper & Cropley, 1985 อ้างถึงใน Fei Yue Community Service, 2012) โดยการปรับปรุง เสริมสร้าง พัฒนาทักษะการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุ เหล่านี้จะช่วยสร้างความตระหนักรู้ ป้องกันภาวะสมองเสื่อม ความจำเสื่อม รักษาความเบื่อหน่าย ความเหงา ซึมเศร้า พัฒนาภาวะทางสุขภาพ เพิ่มความมั่นใจและความสามารถในตัวบุคคล (Vyasamoorthy, 2018) การเรียนรู้ในช่วงวัยที่สูงขึ้นมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงความเป็นอิสระและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมในช่วงบั้นปลายชีวิต เพื่อการเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ (Active Elderly) ซึ่งคำนี้มีความสำคัญเพราะผู้สูงอายุในลักษณะดังกล่าวต้องมีมุมมองเชิงบวกต่อตนเองและรักษาการมีสุขภาวะที่ดี เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับชุมชน รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับช่วงวัยอื่นได้ Friebe & Schmidt – Hertha (2013) ให้ข้อมูลว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างมุมมองต่อตนเองของปัจเจกและมุมมองที่มีต่ออายุ ซึ่งสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของบุคคล เช่น ลักษณะนิสัย การขาดโอกาสในการเรียนรู้อันมาจากบริบทแวดล้อมที่ต่างกัน เป็นต้น

2. สิ่งที่ควรส่งเสริมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สิ่งที่ต้องมีเป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ ความสนใจ ความต้องการจากผู้เรียนร่วมกับมุมมองเชิงบวกต่อตนเองและมุมมองของสังคมที่มีต่อผู้เรียน พร้อมด้วยพื้นที่และโอกาสที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาศัยอยู่ในบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกัน อีกทั้งเครือข่ายที่หลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นภาคส่วนที่สำคัญต่อการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสามารถสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายต่อผู้สูงอายุได้ เนื่องด้วยเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในตัวเอง ความพึงพอใจ การเป็นประชากรคุณภาพ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Dench & Rogan, 2000; Findsen & Formosa, 2011 อ้างถึงใน Jin, 2017) และ

การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องยังเป็นโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพบปะ เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่เชื่อมต่อกับความสัมพันธ์ทางสังคมหรือเครือข่ายทางสังคม (Social Connection) การเคารพตนเอง ความพอเพียง และมีความสามารถจัดการกับความท้าทายที่สัมพันธ์กับสุขภาพและความสัมพันธ์ทางสังคม ประโยชน์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อผู้สูงอายุจึงเห็นได้อย่างชัดเจน จึงควรเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างบริการที่หลากหลายให้กับผู้สูงอายุ (Tam, 2011 อ้างถึงใน Jin, 2017)

ขณะที่การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจและสนับสนุนเพื่อช่วยเสริมศักยภาพให้ผู้สูงอายุในสังคม หลักสูตรการเรียนรู้จึงมีออกมาเพื่อร่วมส่งเสริมแนวทางดังกล่าว (Hebestreit, 2008 อ้างถึงใน Jin, 2017) เสนอว่า โปรแกรมการศึกษาที่ดีสำหรับผู้สูงอายุ คือ โปรแกรมที่ตอบสนองต่อความสนใจของผู้สูงอายุเอง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น

1) โปรแกรมเกี่ยวกับร่างกาย ที่ได้รับการออกแบบและมีโครงสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเพื่อประโยชน์ต่อสุขภาพและลดความเสี่ยงในการเกิดโรค โดยกิจกรรมในโปรแกรมนี้รวมไปถึงงานบ้าน การออกกำลังกาย การพักผ่อน และการทำงานที่สัมพันธ์กับวัย ซึ่ง Poon & Mihalko (2001 อ้างถึงใน Bora Jin, 2017) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในระดับสูงบ่งบอกหรือสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต การเพิ่มขึ้นของการเชื่อมต่อกับสังคม และภาวะทางอารมณ์ที่ดี

2) โปรแกรมศิลปะ การมีส่วนร่วมในงานศิลปะ เช่น เต้นรำ งานเขียน ดนตรี ภาพยนตร์ ภาพเขียน มีผลบวกต่อการรับรู้ นึกคิด และอารมณ์ต่อผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม (Noice, Noice & Kramer, 2014 อ้างถึงใน Jin, 2017) สอดคล้องกับงานศึกษาของ Kneafsey ที่ใช้ดนตรีในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งได้ผลลัพธ์ออกมาในทางบวกต่อพฤติกรรมของผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อม และยังมีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสร้างสรรค์และการเห็นถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กิจกรรมสร้างสรรค์ในบั้นปลายชีวิตควรสัมพันธ์กับแง่มุมของความคิดต่อช่วงวัย ซึ่งหมายถึง องค์ประกอบทางความคิด การสะท้อนความคิด และภูมิปัญญา (Addams – Price, 1998 อ้างถึงใน Jin, 2017)

3) โปรแกรมการเรียนรู้เทคโนโลยี ในประเด็นนี้ Katz (2000 อ้างถึงใน Jin, 2017) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร (ICT) ช่วยสร้างความต้องการหรือความสนใจในการเข้าร่วมสังคมของผู้สุงอายุได้ ประโยชน์ของ ICT สามารถอธิบายในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยนวัตกรรม การเพิ่มทักษะการทำงาน การเสริมบริการทางการแพทย์และสุขศึกษาใหม่ ๆ และการเข้าถึงพักผ่อนที่หลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาจำนวนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต การเชื่อมต่อทางสังคมผ่านเทคโนโลยี

การสื่อสารเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุ โดยที่การวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในด้านสุขภาวะและความรู้สึกเชิงบวกที่สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางสังคม

การจัดการเรียนรู้มีมีการบูรณาการยุทธศาสตร์ในรูปแบบและเนื้อหาสำหรับผู้สูงอายุจะเป็นตัวช่วยลดอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางความต้องการในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุได้ อาทิ การเพิ่มความสามารถได้การเข้าถึง การเรียนแบบไม่มีค่าใช้จ่าย หรือ เนื้อหาที่ตรงตามความสนใจของผู้สูงอายุ เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีความต้องการเรียนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง การมีหลักสูตรหรือโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่ดีต่อการส่งเสริมผู้สูงอายุสู่ภาวะพฤฒพลัง (Fei Yue Community Service, 2012) ซึ่งมีผู้สูงอายุมากมายที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ภายหลังจากเกษียณและเป็นการเรียนรู้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุด้วยการสร้างโอกาสและพื้นที่การแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม สร้างความร่วมมือเพื่อผลักดันการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่สังคมทำได้ Vyasamoorthy (2018) กล่าวถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในอินเดียว่า มีการจัดตั้งกลุ่มการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมในสิ่งที่เป็นประโยชน์และมาจากความสนใจของสมาชิกเอง โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ซึ่งในอินเดียมีการดำเนินการเรื่องนี้มาประมาณ 8 ปี (เมื่อปี พ.ศ. 2561) มีจำนวนกลุ่มมากกว่า 30 กลุ่มและมีสมาชิกมากกว่า 1,200 คน กลุ่มการเรียนรู้ตลอดชีวิตนี้มีชื่อเรียกว่า U3A (University of Third Age) หรือมหาวิทยาลัยวัยที่ 3 ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ และมีอีกหลายประเทศที่ใช้รูปแบบ U3A นี้ในกลุ่มผู้เรียนสูงอายุ (เวหา เกษมสุข, 2562) สำหรับประเทศไทยของเรามีการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในลักษณะคล้ายกันกับของประเทศอินเดีย เพียงแต่มีการออกแบบโครงสร้างมาในลักษณะของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมศักยภาพด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (เพิ่งอ้าง) การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เราเห็นถึงรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะของประชากรและผู้สูงอายุให้เข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพ

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : บริบททั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองมีการบริหารงานภายใต้กรอบกฎหมายและประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยต่างกันไปในแต่ละระดับ และทิศทางการดำเนินงานเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ซึ่งมีผลต่อ

ประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ โดยตรง ปัจจุบันทิศทางการพัฒนาประเทศดำเนินตามกรอบยุทธศาสตร์ที่สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่กำกับแนวทางและแผนการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบและฐานคิดในการดำเนินงานของตน หากพิจารณาถึงการพัฒนาในส่วนของท้องถิ่นพบในยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลำดับลงไปตั้งแต่แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งการกระจายการดำเนินงานพัฒนามาสู่พื้นที่แต่ละระดับนั้นเป็นลักษณะของการกระจายอำนาจในการดำเนินงานระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในส่วนบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ด้วยอิสระในการบริหารและตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (ดาวนภา เกตุทอง, 2563 และอำนวย บุญรัตนไมตรี, วัฒนา นนทชิต และธนกฤต งามมีศรี, 2559)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดประชาชนโดยดำเนินงานเพื่อพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งการดำเนินงานจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการบริหารจัดการที่ดี ในประเด็นนี้ วัฒนา นนทชิต (2561) ได้สรุปลักษณะขององค์การบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 3 หลักการพื้นฐาน กล่าวคือ 1) การบริหารจัดการที่ดีแบบตอบสนอง (Responsive Governance) คือ มีการบริการประจำวันเป็นไปตามความพึงพอใจของประชาชน 2) การบริหารจัดการที่ดีแบบมีความรับผิดชอบ (Responsible Governance) คือ มีการบริหารค่าใช้จ่ายทางการเงินที่ดีและได้รับความไว้วางใจจากประชาชน และ 3) การบริหารจัดการที่ดีแบบพร้อมรับการตรวจสอบ (Accountable Governance) โดยเป็นองค์กรที่พร้อมรับการตรวจสอบการเลือกตั้ง การรักษาผลประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น โดยบทบาทของการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำหน้าที่ในการสนับสนุนที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมขององค์การต่าง ๆ และภาคประชาชนที่มีอยู่ในชุมชนนั้น เพื่อรองรับความท้าทายต่าง ๆ ทางสังคมที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยรองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) ได้กล่าวถึงสถานการณ์และความท้าทายของประเทศไทยใน 20 ปีข้างหน้าในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไว้ว่า จากนี้สังคมจะพบความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ภาวะเศรษฐกิจขยายตัวต่ำ การเข้าสู่ความเป็นเมือง ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลง และสังคมสูงอายุ จะเห็นได้ว่าการเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ของประเทศไทยเกี่ยวโยงกับมิติต่าง ๆ ทางสังคม

ซึ่งในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นการเสริมสร้างและตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาบุคคลในหลายด้าน เช่น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย สร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดีทั้งกาย ใจ สติปัญญา และสังคม รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งกรอบยุทธศาสตร์ด้านนี้เชื่อมโยงมาจากการเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมุ่งไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ด้วยการยุติความเหลื่อมล้ำและสร้างความเสมอภาคของประชากร ความยากจน และสร้างหลักประกันในการเข้าถึงการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และหากพิจารณาในยุทธศาสตร์ที่ชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา อปท. ได้ด้านผู้สูงอายุ จะพบในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่กล่าวถึงข้างต้น โดยสนับสนุนบทบาทของ อปท. ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว จัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อบทบาทดังกล่าว และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมซึ่งส่งเสริมให้ อปท. เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับผู้สูงอายุอีกด้วย

สถานการณ์ที่สังคมไทยเผชิญกับยุทธศาสตร์ชาติที่เข้ามาเป็นกรอบของการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศให้สามารถรองรับ และตอบสนองต่อความท้าทายด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงโครงสร้างจนมาถึงระดับประชากร หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานเพราะเป็นภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถูกคาดหวัง เพื่อให้การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนเป็นไปได้มากที่สุด แต่ก็พบว่าการกระจายอำนาจ อปท. เป็นหนึ่งในจุดอ่อนที่พบเนื่องจากขอบข่ายอำนาจหน้าที่ยังไม่ชัดเจน งบประมาณ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน และทัศนคติของผู้บริหารแต่ละท้องถิ่น ซึ่งท้องถิ่นมีการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่เป็นโครงสร้างส่วนบน แต่ลักษณะขับเคลื่อนไปทั้งขบวนภายใต้เป้าหมายเดียวกันยังปรากฏไม่ชัดเจนนักจากการขับเคลื่อนส่วนบนจนถึงส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนบ้างไม่ชัดเจนบ้าง โดยเฉพาะในประเด็นผู้สูงอายุ แม้กฎหมายจะกล่าวว่า อปท. มีอำนาจหน้าที่ในส่วนดังกล่าวและมีกฎหมายการกระจายอำนาจ แต่อำนาจนี้จะใช้ได้เมื่อภารกิจนั้นถูกกระจายสู่ อปท. (รุ่งโรจน์ สมบุญเก่า, 2565) นี่เป็นภาพที่สะท้อนถึงความพยายามในการดำเนินการตามนโยบายที่เผชิญข้อท้าทายและมุ่งสู่การหาทางออกร่วมกัน

การก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์จากจำนวนประชากรกลุ่มนี้ ในปี พ.ศ. 2564 ที่มีมากถึง 13.3 ล้านคน สิ่งที่ควรคำนึง คือ การตระหนักรู้และการเตรียมความพร้อมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ซึ่งในส่วนของภาครัฐและ

ประชาชนที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุด และสามารถขับเคลื่อนร่วมกันได้อย่างรวดเร็วตามโครงสร้างการบริหารงานของประเทศ คงหนีไม่พ้นการปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรมกิจการผู้สูงอายุ สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมถึงภาคีพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยชุมชนท้องถิ่น 55 แห่งทั่วประเทศ ได้ร่วมหารือ แลกเปลี่ยนและลงนามความร่วมมือ โดยได้มีการกำหนดแนวทางการศึกษาระบบกลไกระดับพื้นที่ ซึ่งเน้นในระดับท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ 1) ระดับตำบล โดย อปท. ในพื้นที่และมีทุนทางสังคม มีศูนย์การเรียนรู้หน่วยบริการสุขภาพ ศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ธนาคารเวลา และศูนย์ฝึกอบรมระบบต่าง ๆ 2) ระดับอำเภอ โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ทำการส่งเสริมและเชื่อมประสานหน่วยงานเพื่อสนับสนุน อปท. และเครือข่ายระดับตำบลให้สามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น และ 3) ระดับจังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ท้องถิ่นจังหวัด ที่เน้นให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนท้องถิ่นในหลายด้าน เช่น การให้เป็นหลักในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อเตรียมพร้อมในการรองรับสังคมสูงอายุทั้งในด้านการพัฒนาและใช้ระบบข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา วางแผน และดำเนินการ รวมถึงสนับสนุนในการพัฒนาระบบ กลไก และนวัตกรรมที่นำนโยบายการส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุสู่การปฏิบัติในพื้นที่ เป็นต้น (สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, 2565)

การส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้มีบทบาทหลักในชุมชนต่อการสร้างเสริมบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น การหนุนเสริมครอบครัวเข้มแข็งและมีสุขภาวะที่ดี การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสนับสนุนความมั่นคงทางสังคมเศรษฐกิจ เป็นต้น เหล่านี้เป็นการสนับสนุนให้ อปท. ดำเนินงานสร้างเสริมการเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของชุมชนนั้น ๆ อันเป็นการทำงานตามกรอบยุทธศาสตร์ของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่อิงตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนั่นเอง

แนวคิดการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของประชากรสูงอายุทำให้สังคมโลกร่วมวางแนวทางการดูแลคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มนี้ให้อยู่ในภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพหรือที่เรียกว่า ภาวะพฤฒพลัง อันประกอบไปด้วย ความมั่นคง สุขภาพที่แข็งแรง และการมีส่วนร่วมทางสังคม โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้เสนอแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างให้ผู้สูงวัยเป็นผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพภายใต้บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรม ผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นทรัพยากรสำคัญของสังคม การปรับตัวของผู้สูงอายุให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น การศึกษาและการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับบริบทจึงมีความสำคัญ

การเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุผ่านการศึกษาเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยม Sorokin (2021) กล่าวถึง ประเด็นนี้ว่า การสนับสนุนการศึกษาในผู้สูงอายุเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพ โดยควรใช้แนวทางการศึกษาที่มีความครอบคลุมเพื่อเป็นแนวทางในวงกว้าง ขณะเดียวกันควรมีแผนการศึกษาแบบเฉพาะและระบบของสถาบันที่เน้นการให้ความรู้แก่คนวัยนี้เป็นการเฉพาะด้วย และอาจไม่ได้อยู่ในลักษณะที่เป็นทางการมากนัก โดย Sorokin ได้กล่าวถึงโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในประเทศรัสเซียที่ได้ดำเนินการในรูปแบบนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 จนกระทั่งในปัจจุบันมีมากกว่า 250 โปรแกรมและมีผู้ลงทะเบียนมากกว่า 1 แสนคนทุกปี เช่นเดียวกันกับ Zhang et. al., (2022) ที่เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของประกรสูงอายุในบริบทของพวกเขา บทบาทของการศึกษาในประชากรกลุ่มนี้เป็นที่ถูกกล่าวถึงและมีความโดดเด่นอย่างมาก โดยเฉพาะเสริมสร้างประชากรให้เข้าสู่การสูงอายุอย่างมีคุณภาพนับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการความท้าทายสำหรับสังคมสูงอายุ ที่สัมพันธ์กับสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม พร้อมกันนั้นก็ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคม ความมั่นคงปลอดภัย และการดูแลที่เพียงพอตามความต้องการของผู้สูงอายุ การพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาอาชีพ การสร้างเสริมการมีส่วนร่วม และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับพวกเขา ในประเทศจีนมีการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 และในปี ค.ศ. 2019 พบว่า มีสถาบันการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากกว่า 62,000 แห่ง มีนักเรียนมากกว่า 8 ล้านคน ซึ่งสถาบันเหล่านี้ดำเนินการประเด็นนี้โดยเฉพาะโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เอกชน รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ

สำหรับประเทศไทยมีการจัดรูปแบบการศึกษา เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การตระหนักในคุณค่า ความสำคัญ และพลังของตนเอง โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุที่อยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย ซึ่งในระยะแรกอาจเกิดจากการรวมกลุ่มพบปะแลกเปลี่ยนกัน กระทั่งพัฒนาขึ้นตามลำดับจนมีกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้สูงอายุและบริบทของพื้นที่ ด้วยรูปแบบการจัดการของโรงเรียนผู้สูงอายุที่กำหนดกิจกรรมประจำสัปดาห์ มีการเปิดเรียนทั้งแบบเปิดตลอดปีหรือเปิดตามหลักสูตรที่มีการอบรม และดำเนินกิจกรรมตามกรอบคิดที่เน้นการมีส่วนร่วมคิด ทำ และสร้าง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข มีทักษะในการดูแลตนเอง พร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2560)

โรงเรียนผู้สูงอายุที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุนั้น มีความหมายว่า เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นพื้นที่ของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าในตนเองผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ อาชีพ เทคโนโลยี เป็นต้น (ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ และคณะ, 2560 อ้างถึงใน มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์, 2562) ขณะเดียวกัน โรงเรียนผู้สูงอายุถูกมองเป็นทั้งองค์กรสาธารณประโยชน์และนวัตกรรมการดูแลสร้างเสริมสุขภาพอีกด้วย โดย ปิยากร หวังมหาพร (2555 อ้างถึงใน มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์, 2562) กล่าวว่า โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีประสงค์ในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและผู้สูงอายุ ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวันโดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งโรงเรียนผู้สุงอายุยังเป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุได้ใช้ในการแสดงศักยภาพของตนเอง ขณะที่ วรนารถ พรหมศวร และศุภรนิช วสุกาญจนเวช (2559 อ้างถึงใน มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์, 2562) เห็นว่า โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นนวัตกรรมการดูแลสุขภาพที่ให้ผู้สูงอายุได้เข้ามาเรียนรู้การดูแลสุขภาพตนเองตามวัย

กรมกิจการผู้สูงอายุให้รายละเอียดการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุว่า ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่เริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจและความร่วมมือในพื้นที่ คัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนงาน ทำแผนและขั้นตอนการดำเนินงาน จัดตั้งโรงเรียน ขับเคลื่อนการทำงาน และติดตามประเมินผล ซึ่งโครงสร้างของโรงเรียนผู้สูงอายุ ควรประกอบด้วย ที่ปรึกษาโรงเรียน ประธานหรือผู้อำนวยการ คณะกรรมการและแกนนำขับเคลื่อนงาน และทีมวิทยากรจิตอาสา ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุผ่านการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของชุมชน โครงสร้างของโรงเรียนผู้สูงอายุจึงให้ความสำคัญกับทรัพยากรและบุคคลจากบริบทชุมชน เนื่องจากเป็นต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่เป็นส่วนสำคัญของการขับเคลื่อนโรงเรียน ขณะที่การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุมี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กลุ่ม (กลุ่มกรรมการ กลุ่มสมาชิก กลุ่มนักเรียน) กรรมการ (ตัวแทนของสมาชิกที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารกลุ่ม โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและขับเคลื่อนร่วมกัน) กติกาหรือข้อตกลง (เพื่อเป็นแนวทางที่ยอมรับและปฏิบัติร่วมกันของกลุ่ม) กิจกรรม (กิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญา การออกกำลังกาย เป็นต้น) และกองทุน (เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมั่นคง การเรียนรู้ในการจัดหางบประมาณด้วยตนเอง เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนงานเป็นสิ่งจำเป็น อาจได้มาจากการเก็บค่าสมาชิก การขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม การหาทุนสนับสนุนภายนอก)

การบริหารจัดการในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุจะประสบความสำเร็จได้นั้น กรมกิจการผู้สูงอายุ (2560) กล่าวว่า การมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อดำเนินการตามแนวทางไปสู่เป้าหมายที่ตั้ง ซึ่งอาจมีผู้นำที่มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท และสร้างสรรค์สามารถพากลุ่มไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ ประกอบกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นกลไกที่นำพาสมาชิกกลุ่มมาสู่การดำเนินกิจกรรมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พร้อมทั้งเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งที่ช่วยสานพลังในการทำงานร่วมกัน และการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ขณะที่ปัจจัยสำคัญที่ควรมี คือ การเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานต่อเนื่อง ทั้งจากการถอดบทเรียนและทบทวนตนเองและช่วยเสริมให้การดำเนินงาน และการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุของไทยได้นำแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรผ่านกิจกรรมที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจ พร้อมกับการเสริมความรู้เพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น และเป็นพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุได้ใช้ในการแสดงศักยภาพของตน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนผู้สูงอายุมีความหลากหลายต่างกันไปตามภารกิจของหน่วยงานที่จัดตั้งทั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย (มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์, 2562) แต่ยังคงมีองค์ประกอบการจัดตั้ง องค์ประกอบความสำเร็จและแนวทางการขับเคลื่อนที่คล้ายคลึง อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุที่พัฒนาและขับเคลื่อนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นจุดแข็งของการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ คือ การสนับสนุนทุนเพื่อการดำเนินงานและขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อประชากรสูงอายุของชุมชนนั้น ๆ

การทบทวนการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุที่ดำเนินการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อได้ทราบแนวทาง โครงสร้างและรูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนผู้สูงอายุจากการทบทวนทั้งหลักการและเหตุผลของการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้สูงอายุในรูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ การให้ความหมายของโรงเรียนผู้สูงอายุ ขั้นตอนและองค์ประกอบของการดำเนินการ พร้อมทั้งปัจจัยที่นำไปสู่ผลสำเร็จทำให้ทราบว่า โรงเรียนผู้สูงอายุจัดตั้งเพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ โดยมีหลักการและองค์ประกอบของการบริหารที่คล้ายคลึงกัน อันประกอบด้วย กลุ่ม กรรมการ กติกา กิจกรรม และกองทุน ซึ่งการดำเนินงานควรให้ทุกภาคส่วนของพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมดำเนินการ ด้วยความต่อเนื่องสม่ำเสมอ พร้อมกับการทบทวนการดำเนินงานเพื่อสรุปบทเรียนต่าง ๆ เป็นระยะ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมต่อไป ทั้งนี้ การจัดตั้ง การบริหาร และการดำเนินงานควรวางอยู่บนพื้นฐาน

ของความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและทรัพยากรของชุมชน ด้วยการสนับสนุนของท้องถิ่น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชุมชนและภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ศึกษาทราบถึงแนวทางและการบริหารจัดการของโรงเรียนผู้สูงอายุในภาพรวมของสังคมไทย อันจะช่วยให้สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาถึงโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่การศึกษาต่อไปได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นการบริหารจัดการ (การบริหารการศึกษา การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ประเด็นการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ และการมีส่วนร่วม (แนวทางพฤฒพลัง แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วม) และประเด็นการพัฒนารูปแบบและการพัฒนาคู่มือ ดังนี้

ประเด็นการบริหารจัดการ

1. การบริหารการศึกษา

งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารการศึกษา จากการทบทวนการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ผู้วิจัยมุ่งความสนใจไปที่การบริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ทั้งสองส่วนนั้นมีความสัมพันธ์กันและผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ตาม ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้มานำเสนอโดยสังเขป ดังนี้

การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดย ธีระรัตน์ คันธิวงศ์ (2561) ที่มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงาน ซึ่งในที่นี้ผู้ศึกษาขอกล่าวถึงผลการวิจัยในข้อแรกเท่านั้น เนื่องจากเห็นว่ามีส่วนสัมพันธ์ที่จะนำไปปรับใช้กับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งพบว่าการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านสร้างการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการวางแผน การเตรียมการจัดการเรียนรู้ ส่วนปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านที่มี

ปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านสร้างการเรียนรู้ และด้านสร้างกระบวนการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้

สิน งามประโคน, พีรวัฒน์ ชัยสุข, พระครูภัทรธรรมคุณ, พระมหาสมบัติ ธนปญฺโญ และเกษม แสงนนท์ (2562) ได้ศึกษาการบริหารการศึกษาโดยดูที่แนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการบริหารจัดการ นอกจากนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์แนวโน้มเชิงทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการที่นำไปสู่การปฏิบัติการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการบริหารการศึกษา พร้อมสัมภาษณ์พระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวเป็นกุญแจสำคัญให้งานดำเนินไปตามนโยบายและแผนงาน ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาดำเนินตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ (การบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ Thailand 4.0 ที่มุ่งการเสริมศักยภาพ สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ขณะที่แนวโน้มเชิงทฤษฎีตามกรอบทฤษฎีการบริหารทั้ง 4 ด้านมีการใช้นวัตกรรมเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เข้ามาบูรณาการกับหลักพุทธธรรม

อรอุมา ไมยวงค์ (2564) เป็นการศึกษาอีกหนึ่งชิ้นงานที่เน้นการวิเคราะห์การบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยได้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม เพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผลของโรงเรียนและหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน รวมจำนวน 320 คน ผ่านแบบสอบถาม (ถามทั้งด้านการบริหารและด้านประสิทธิผล) ที่เป็นเครื่องมือในการวิจัยและให้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นต้น ขณะที่แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กที่ควรได้รับการพัฒนามี 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ (สุภาพ เรียบร้อย มีความรู้) การติดต่อสื่อสาร (ผ่านโซเชียลมีเดียและมีแบบแผนการดำเนินงาน) โครงสร้างองค์กร (ควรมีการแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน มีความทันสมัยเท่าทันการเปลี่ยนแปลง) และทรัพยากรการศึกษา (ควรขอรับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานและมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อและเหมาะสมต่อการเรียนรู้)

นาวาตรีหญิง ตติยา ม่วงมิ่งสุข และคณะ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาที่จำในประเด็นการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของกองทัพเรือ ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณผ่านแบบสัมภาษณ์กับผู้บริหารระดับสูงและแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน

530 คน ผลการศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้มี 6 องค์ประกอบ ทั้งในส่วนของคุณลักษณะบุคคลและองค์การ ขอบเขตของการจัดการความรู้ จึงกว้างและเกี่ยวพันกับศาสตร์หลากหลายด้าน เช่น การบริหารจัดการ ปรัชญา เทคโนโลยี พฤติกรรมมนุษย์ เป็นต้น แต่จะใช้หลักสำคัญเข้ามาในการจัดการ คือ กระบวนการจัดการความรู้ ที่ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บและค้นคืน การใช้ความรู้ การกระจาย/การเคลื่อนย้าย/การแบ่งปัน และการสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยในการบริหารจัดการความรู้ที่มีอยู่ขององทัพเรือไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การวางแผนการดำเนินงานและการติดตาม เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เมื่อบุคลากรที่มีความชำนาญการในด้านใดด้านหนึ่งปลดเกษียณ การสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ในองค์การ เป็นต้น

งานการศึกษาที่กล่าวมาถึงข้างต้นเป็นการนำแนวคิดการบริหารการศึกษาไปใช้ในการบริหารการเรียนรู้และการดำเนินงานในสถานศึกษา ขณะที่ ปุณณิฐฐา มาเชค (2563) ทำการศึกษาในอีกมุมหนึ่ง คือ การค้นคว้าศึกษาแนวคิดและกระบวนการสำคัญในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา และเน้นที่การพัฒนาพร้อมกับประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา ซึ่งเป็นการค้นคว้าความรู้/แนวคิด หรือวิธีการที่ส่งผลให้การบริหารการศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยพบว่า แนวคิดการบริหารการศึกษานั้นมีหลายมิติ ทั้งการดูที่พฤติกรรมองค์กร พฤติกรรมบุคคล (ผู้บริหาร) ภาวะผู้นำ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา เป็นต้น ปุณณิฐฐาสะท้อนว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดกรอบการวิจัยที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา

สถาพร พฤฑฒิกุล (2560) เป็นอีกท่านหนึ่งที่นำเสนองานวิชาการที่สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารการศึกษาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเขากล่าวว่าเป็นสังคม “ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้” (Knowledge Based Economy Society) ที่มีภาวการณ์แข่งขันทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร ดังนั้น การบริหารจัดการการศึกษาจึงควรปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง ซึ่งสถาพร พฤฑฒิกุล แนะให้เน้นการประเมินแบบป้อนไปหน้า (Feedforward) แทนการป้อนกลับ (Feedback) และเน้นการพัฒนาผู้บริหารขององค์การการศึกษาทุกระดับให้มีภาวะผู้นำแบบทวีปัญญา (Multipliers Leadership) เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในองค์กรและพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนขององค์การการศึกษา

การบริหารและการจัดการศึกษาดังกล่าว หากพิจารณาอย่างรอบด้าน แล้วจะพบว่าการจัดการศึกษารูปแบบนี้มีการบริหารจัดการที่มุ่งสร้างความสอดคล้องกับสภาวการณ์ทางสังคมของประเทศไทยที่มีการเปลี่ยนทางสังคมด้วยระยะเวลาและบริบท และที่สำคัญประการหนึ่ง คือ

การเปลี่ยนเชิงโครงสร้างประชากรที่สังคมไทยทุกภูมิภาคก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรทุกช่วยวัยตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาหรือการเรียนรู้เป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนหรือสร้างเสริมคุณลักษณะของผู้สูงอายุหรือการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ทว่า การศึกษารูปแบบใดจะมีความเหมาะสมกับประชากรกลุ่มช่วงวัยใด สิ่งนี้จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทั้งจากผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง และควรให้ความสำคัญในส่วนการบริหารจัดการศึกษาก่อนนำไปสร้างรูปแบบและนำไปใช้ เพื่อให้การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมนั้นช่วยสร้างเสริมทั้งองค์ความรู้ที่คู่กับการปฏิบัติได้จริงและเหมาะสม จึงเป็นที่มาของการทบทวนแนวคิดการบริหารการศึกษาในการศึกษาครั้งนี้

2. การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทบทวนงานศึกษาการดำเนินงานของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเชิงบทบาทของ อปท. เช่น การศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, วิรัตน์ ธรรมาภรณ์, ทวีศักดิ์ พุฒสุขขี และปุญญพัฒน์ ไชยเมล์, 2559) ที่พบว่า อปท. ต้องเป็นหน่วยงานหลักที่บูรณาการการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน องค์กร เพื่อเตรียมความพร้อมของประชากรในด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพก่อนเข้าสูงวัยสูงอายุ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน เมื่อต้องดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่น จึงได้มีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (กรณีศึกษาเทศบาลเมืองกำแพงเพชร) โดย ศุภฤทธิ์ ธาราทิพย์นารา (2557) ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านเอกสารและการสัมภาษณ์แกนนำกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้บริหาร พบว่า การบริหารจัดการของเทศบาลเมืองกำแพงเพชรมีการดำเนินงานที่ตรงต่อความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุเนื่องมาจากนโยบายและการดำเนินงานขององค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้วยการจัดบริการสวัสดิการสังคม เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพ การบริการคลินิกการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

การเสริมสร้างประชากรสูงอายุสู่การเป็นพฤฒพลัง (Active Ageing) หรือการเป็นผู้สูงวัยอย่างมีคุณภาพต้องประกอบด้วยการสนับสนุนร่วมในหลายภาคส่วน และองค์ประกอบที่ครอบคลุมทั้งด้านความมั่นคงปลอดภัย สุขภาพ และการมีส่วนร่วม สำหรับด้านความมั่นคงปลอดภัยนั้นมีความหมายครอบคลุมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย กฎหมาย และการเงินการออม จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบด้านนี้เกี่ยวพันกับด้านเศรษฐกิจของบุคคล กองวิจัยตลาดแรงงาน (2556)

โดยกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้ศึกษาวิจัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคุณลักษณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทและความพร้อมขององค์กร ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะองค์กรกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ซึ่งได้ทำการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 รูปแบบ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 1,748 แห่ง ด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าครึ่งหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรน้อยกว่า 50 คน และคุณลักษณะในด้านประเภทขององค์กรมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุ คือ องค์กรที่มีขนาดใหญ่กว่าสามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลายได้มากกว่า ส่วนจำนวนของบุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการส่งเสริมฯ ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ (77.63 %) มีความพร้อมเพียงพอในการส่งเสริมผู้สูงอายุต่อการมีงานทำ ซึ่งในปัจจุบันได้สนับสนุนการสร้างเครือข่ายประกอบอาชีพผู้สูงอายุ และสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพอิสระ และสิ่งที่จะทำในอนาคตคือฐานข้อมูลของผู้สูงอายุที่มีความพร้อมต่อการทำงาน โดยที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ (93.99 %) เห็นด้วยกับการส่งเสริมการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ

นอกจากการส่งเสริมด้านความมั่นคงปลอดภัยดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การสนับสนุนด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และการสนับสนุนเมื่อเข้าสู่กระบวนการรักษาก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่องค์กรปกครองส่วนถิ่นได้ดำเนินการ ดังการศึกษาของ ระเบียบ เทียมมณี, สุปาณี เสนาดิสัย และวันทนา มณีศรีวงศ์กูล (2554) เกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการมารับการรักษาต่อเนื่องในผู้สูงอายุโรคเรื้อรังในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ่านแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้สูงอายุที่ป่วยโรคเรื้อรังที่ต้องอยู่ลำพัง เมื่อผู้ดูแลออกไปทำงาน (10 ราย) ผู้ดูแลผู้ป่วยสูงอายุด้วยโรคเรื้อรัง (10 ราย) ผู้บริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2 ราย) และผู้บริหารสาธารณสุข (3 ราย) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเป้าหมายทราบถึงปัญหาสุขภาพและผู้ป่วยสูงอายุแก้ปัญหาด้วยการเข้ารับการรักษาต่อเนื่อง แต่พบปัญหาเมื่อผู้ดูแลติดภารกิจการทำงานและผู้ป่วยสูงอายุไม่สามารถเดินทางโดยลำพังได้ ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ ขณะที่ทำการศึกษายังไม่มีนโยบายและแผนเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุโรคเรื้อรังโดยเฉพาะจึงยังไม่มีบทบาทชัดเจนในการเข้าช่วยเหลือด้านนี้ แต่ให้การช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมแก่ผู้สุงอายุและผู้ยากไร้ มีการบริการรับส่งกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินแต่บริการรับส่งตามแพทย์นัดยังไม่ครอบคลุม ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นความคาดหวังของ

ประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาสนับสนุนในการรับส่งผู้สูงอายุโรคเรื้อรังสามารถพบแพทย์ตามนัดได้ในวันที่ผู้ดูแลไม่สามารถดำเนินการได้

สำหรับการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุกฤษฎ์ ชาวแพรกน้อย (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 385 คน และการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาล จำนวน 7 คน ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ผู้สูงอายุให้การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับมาก สอดคล้องกับผลการดำเนินงานในด้านนี้ที่อยู่ในระดับเดียวกัน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้สูงขึ้นด้วยการกำหนดนโนบายผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับการพัฒนาในแต่ละด้านเพื่อนำมากำหนดโครงการที่มีงบประมาณสนับสนุน พร้อมกับการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุมีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอันเป็นไปตามยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องและรองรับสถานการณ์และความท้าทายทางสังคมที่มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างประชากรให้สังคมไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ ประกอบภาระงานตามบทบาทที่เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เรายังพบว่านอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นความคาดหวังของรัฐในการเป็นผู้ดำเนินงานหลักในการสนับสนุนชุมชนให้เตรียมพร้อมกับสังคมผู้สูงอายุด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐตามโครงสร้างหน้าที่และสนับสนุนให้บูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่นตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ภาคประชาชน และภาคเอกชน แล้วนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการได้รับการสนับสนุนและเสริมสร้างการพัฒนาชีวิตที่พร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุ และการพัฒนาไปสู่ภาวะพฤฒพลังด้วยเช่นกัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายแห่งมีความพร้อมสำหรับการเสริมสร้างการเป็นผู้สูงวัยอย่างมีคุณภาพที่ครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ อาจมากน้อยแตกต่างกันไปตามบริบทของคุณลักษณะองค์กรและความชัดเจนของนโยบายในการพัฒนาของท้องถิ่นนั้น ๆ

3. การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุโดย อปท. ที่ได้ทบทวนมาครั้งนี้มีทั้งการศึกษาการพัฒนารูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุ การศึกษาการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ และบทบาทของโรงเรียนผู้สูงอายุต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดย มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์ (2562) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุโดยมีชุมชนเป็นฐาน พบว่า ลักษณะของโรงเรียนผู้สูงอายุมีการปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและพื้นที่ดำเนิน

กิจกรรม ทว่ายังขาดสิ่งที่จำเป็นในการดูแลผู้สูงอายุยามฉุกเฉิน อาทิ สัญญาณขอความช่วยเหลือ เบอร์ติดต่อฉุกเฉิน ซึ่งหากยึดตามแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) ขององค์การอนามัยโลก สิ่งนี้ควรเพิ่มเติมเพื่อให้ครบองค์ประกอบของ 3 เสาหลักภาวะพฤฒพลัง (การมีส่วนร่วม สุขภาพแข็งแรง และความมั่นคง) โดยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุชุมชนเป็นฐานที่ประสบความสำเร็จมี 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ โรงเรียนผู้สูงอายุ โดยชุมชนจัดการตนเอง โรงเรียนผู้สูงอายุโดยพึ่งพาหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ โรงเรียนผู้สูงอายุรูปแบบบูรณาการ ทั้งนี้ การพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุสามารถดูจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จได้ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ต้นทุนหรือศักยภาพเดิมที่ชุมชนมี เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพที่ตรงประเด็นบนพื้นฐานทรัพยากรที่มี

เกวลิน จารเทพ, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และสามิตร อ่อนคง (2564) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ด้าน คือ กิจกรรม (วิชาชีพ วิชาการ วิชาชีวิต) กรรมการ (ที่ปรึกษาและการบริหาร) กองทุน (จัดหาด้วยตนเอง รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน) และภาคีเครือข่าย (องค์กรภายในและภายนอกพื้นที่) ซึ่งเป็นไปตามสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการที่มีขอบข่ายทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้รับการประเมินตรวจสอบรูปแบบว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สุงอายุโดยโรงเรียนผู้สุงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดตั้งภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนและพัฒนาในชุมชนนั้น ๆ ณัฐธินี ศุภนิมิตศิริ (2563) ได้ศึกษาประเด็นดังกล่าวที่โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาปัญหาของโรงเรียน บทบาทการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวทางการดำเนินงานให้สำเร็จ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดตั้ง จัดทำหลักสูตร สนับสนุนงบประมาณและบุคลากร และวางแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจนถึงชุมชนและภาคีเครือข่าย โดยสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการดำเนินงานที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน พร้อมกับการดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

วาสนา วิชัย (2562) ศึกษาแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนผู้สูงอายุเช่นกัน ต่างกับงานศึกษาสามเรื่องข้างต้นตรงที่วาสนาศึกษาในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยศึกษาปัจจัยและแนวทางการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พบว่า ปัจจัยการบริหารตาม

หลัก 4Ms ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี โดยด้านการบริหารจัดการมีความโดดเด่นมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านคนและวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ในระดับมาก ขณะที่ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการบริหารงานนั้นด้านคนได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมจากสถานศึกษา ด้านงบประมาณใช้การระดมทุนจากภาคีเครือข่าย ขณะที่วัสดุมีการสนับสนุนจากงบประมาณ กศน. ตำบล และบางส่วนผู้เรียนจัดเตรียมมาเอง ทั้งนี้มีการบริหารจัดการร่วมกับภาคีเครือข่าย

นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุโดยท้องถิ่น ซึ่งพระชาญณรงค์ อตฺตทนฺโต (เสาร์รัตน์ไพร) (2564) ได้ศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีรูปแบบการดูแลเชิงพุทธในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นโรงเรียนที่มีการดูแลผู้สูงอายุจากแนวคิดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ของชุมชนแต่ละท้องถิ่นที่เข้ามาร่วมกันกำหนดนโยบาย โครงสร้างหลักสูตร การวางแผนการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผล โดยโรงเรียนผู้สูงอายุที่พบมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการสังคมสงเคราะห์ และรูปแบบการพัฒนาสวัสดิการในผู้สูงอายุ ซึ่งการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุพบปัญหาในการบริหารจัดการในด้านการจัดการสวัสดิการ ข้อจำกัดของบุคลากร พาหนะในการเดินทาง และอุปกรณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ

ประเด็นการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและการมีส่วนร่วม

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านงานวิจัยที่ศึกษาถึงแนวคิดพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากนั้นเป็นการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ดังนี้

1. แนวคิดพฤฒพลัง

มีงานการศึกษาเกี่ยวกับระดับพฤฒพลังและการใช้เวลาของผู้สูงอายุในชุมชนเขตชานเมืองของไทยโดย Punyakaew, Lersilp & Putthinoi (2019) ที่ศึกษากลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 140 คน จากโรงเรียนผู้สูงอายุบ้านสันนาเม็ง (ภายใต้การดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้เก็บข้อมูลพื้นฐานบุคคล การคำนวณมิติต่าง ๆ ของพฤฒพลัง (สุขภาพ การมีส่วนร่วมในทางสังคม และความมั่นคง) และทำการวิเคราะห์ด้วยการใช้คะแนน AAI (Active Aging Index) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (คิดเป็นอัตราส่วน 79.29 : 20.71) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คะแนน AAI อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 0.79 (จาก 1.00) มีการใช้เวลาทำกิจกรรม 0.25 – 13.50 ชั่วโมงต่อวัน กิจกรรมนอกบ้านส่วนใหญ่ คือ การซื้อของ ไปวัด ปั่นจักยาน งานศพ และงานจิตอาสา และการนอน 8.50 ชั่วโมงต่อวัน คือ เวลาที่ถูกใช้เป็นส่วนใหญ่ของวัน ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาในสังคมตะวันตกที่การนอนหลับเพียงพอมีผลต่อสุขภาพโดยรวม ทั้งภาวะหัวใจ การเผาผลาญ และภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ

สำหรับผู้มีคะแนน AAI สูงในการศึกษานี้พบว่า ผู้สูงอายุคนดังกล่าวใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการนอนพักผ่อนและการมีส่วนร่วมทางสังคมมากกว่าผู้ที่มีคะแนนในระดับปานกลางและน้อย ทั้งนี้ การศึกษานี้ได้เสนอว่า การใช้เวลาของผู้สูงอายุควรเป็นสิ่งที่ได้รับการพิจารณาเพื่อการเสริมสร้างพฤฒพลังในการรองรับการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในประชากรรุ่นต่อ ๆ ไป และเวลาที่ใช้ในการพักผ่อนรวมทั้งการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมจะช่วยปรับความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ ทั้งนี้ ระดับคะแนนพฤฒพลังของไทยยังไม่สูงเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น การมียุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เหมาะสมจึงจำเป็น ซึ่งรัฐบาลไทยได้เริ่มทำในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2564) เพื่อกระตุ้นและพัฒนาการบริการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หากพิจารณาในส่วนของบริบททางวัฒนธรรมของพฤฒพลังไทย จะมีความต่างจากบริบททางวัฒนธรรมของชาติตะวันตกในด้านการเติบโตทางจิตวิญญาณ การจัดการความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต (เนื่องจากยังมีเรื่องของความผูกพัน แรงยึดเหนี่ยวจากครอบครัว) ดังนั้น การศึกษาพฤฒพลังจึงควรทำให้เกิดการสร้างสิ่งที่เหมาะสมในระดับนโยบาย นั่นคือ การพิจารณาระบบทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ และพฤติกรรมนั่นเอง ซึ่งประเด็นพิจารณาถึงแนวทางรูปแบบใดที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมพฤฒพลังนั้น ฐาณญา สมภู่ (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมภาวะพฤฒพลังของชมรมผู้สูงอายุไทย เพื่อดูระดับภาวะพฤฒพลังในชมรมผู้สูงอายุในสภาพปัจจุบัน และทำการศึกษา Best Practice ของชมรมผู้สูงอายุที่เสริมภาวะพฤฒพลัง และพัฒนารูปแบบการส่งเสริมภาวะพฤฒพลังของชมรมผู้สูงอายุ ฐาณญาใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับภาวะพฤฒพลังในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 410 คน และใช้การสัมภาษณเชิงลึกในการศึกษา Best Practice ในผู้ให้ข้อมูลจำนวน 29 คน ขณะที่การพัฒนารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นวัดด้วยแบบประเมินระดับภาวะพฤฒพลังก่อนและหลังร่วมกับแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและแบบประเมินความเหมาะสม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒพลังในระดับปานกลาง ซึ่งด้านสุขภาพมีระดับมากที่สุด ขณะที่ Best Practice ที่เหมาะสมควรเป็นการศึกษาแบบพหุเทศะกรณีศึกษา (Multisite Multicase) โดยมีขั้นตอนการสร้างความตระหนักและวางแผน การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง และการลงมือทำซ้ำ (ออกกำลังกาย นั่งสมาธิ พหุวัย) เป็นขั้นตอนในการส่งเสริมภาวะพฤฒพลัง ซึ่งฐาณญาได้พัฒนารูปแบบออกมาเป็น PLS Model (Preparation–Learning–Social Behavior Model) อันประกอบไปด้วย 5 ส่วนสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตุประสงค์ การดำเนินกิจกรรม (128 ชั่วโมง 20 กิจกรรมที่ส่งเสริมองค์ประกอบทั้งสามด้านของพฤฒพลัง) เงื่อนไข/รูปแบบ (เน้นเครือข่าย แกนนำ การจัดการ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และเงื่อนไขของผู้สูงอายุเอง) และการติดตามประเมินผล ซึ่งผู้สูงอายุมีระดับพฤฒพลังเพิ่มขึ้นภายหลัง

การใช้แนวทางดังกล่าว และพบว่ารูปแบบที่พัฒนามีความเหมาะสมทั้งจากข้อมูลที่สัมภาษณ์และการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีความเหมาะสมกับชมรมที่มีสมาชิกไม่มากเกินไป เป็นแนวทางที่มีความหลากหลายตามบริบทท้องถิ่นและเป็นกิจกรรมที่เน้นพหุวัย ทั้งนี้ ฐาณญาให้ข้อเสนอแนะว่าเพื่อให้ได้ศักยภาพข้อมูลเชิงลึกตามบริบทสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกันควรสนับสนุนให้สถานศึกษาท้องถิ่นศึกษาวิธีการเตรียมพร้อมสู่สังคมสูงอายุโดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

บริบทและสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้พฤฒพลังของผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันรูปแบบของการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤติพลังก็ควรมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน ดังงานศึกษาของ วิญญ์ทัญญ บุญทัน (2561) ที่ได้ทำการศึกษาการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤฒพลังตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานและการเรียนรู้บนความท้าทาย พบว่า หากรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมควรมีการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุโดยกำหนดเนื้อหาของการเรียนรู้ให้ครอบคลุมประเด็นพฤฒพลัง และมีการจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มกิจกรรมหรือเป็นฐานการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ครบทุกคน ก็จะเป็นส่วนช่วยเสริมพฤฒพลังให้ผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ การเปลี่ยนแปลงทางการรับสัมผัส (มองเห็น ได้ยิน ความรวดเร็ว/จังหวะ ทัศนคติ) การเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถในการปรับตัว รวมไปถึงความสามารถในการเรียนรู้และการทำงานของผู้สูงอายุ ซึ่งคือการเปลี่ยนแปลงด้านความจำนั่นเอง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีรูปแบบกิจกรรมตอบสนองความต้องการ พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นโดยใช้ความสำเร็จจากกิจกรรมของผู้สูงอายุเป็นตัวนำทางให้ผู้สูงอายุรับรู้และเห็นคุณค่าของตนเอง (สุธีรา บังทอง, สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์ และศิริณา จิตต์จรัส, 2558) เป็นสิ่งที่สามารถช่วยสนับสนุนการสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อภาวะพฤฒพลังในประชากรกลุ่มนี้ได้

2. แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Friebe & Schmidt – Hertha (2013) กล่าวถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ในช่วงปลายของชีวิตว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ โดยทั่วไปประเด็นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของช่วงวัยนี้มักเป็นเรื่องสมรรถนะ และศักยภาพที่จะนำพาไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้สามารถที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจากโปรแกรมการศึกษาท้องถิ่น (Local Educational Programs) พวกเขาได้ทำการศึกษาถึงกิจกรรมและอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในประเทศเยอรมนี โดยทั้งสองคนได้ทำการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจากพื้นที่ต่าง ๆ ของเยอรมนี พบว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคม การหยั่งรากทางสังคม (Social Embeddedness) และมุมมองของความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลสะท้อนถึงความเป็นไปได้ในการเรียนรู้

ความพร้อม ความรวดเร็วในการเรียนรู้ กระนั้นก็ดี ยังมีอุปสรรคภายนอกอีกมากที่ขัดขวางการเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เช่น สถาบันการศึกษาและโปรแกรมที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ขณะที่อุปสรรคภายใน คือ การขาดแรงจูงใจและความมั่นใจของบุคคล ความมั่นใจและแรงจูงใจอาจได้รับจากตนเอง แต่อีกทางหนึ่งที่สามารถเสริมแรงได้ คือ ความเข้าใจของสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุ แต่โดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักถูกมองว่าวัยที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมที่ลดลง ซึ่งการมองเช่นนี้เป็นการมองถึงสมรรถนะและความสามารถในการเรียนรู้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะส่งเสริมสมรรถนะผู้สูงอายุไปสู่การมีศักยภาพและมีส่วนร่วมผ่านการเรียนรู้ และสร้างการรับรู้ว่าประสบการณ์ ความรู้ และความสามารถของตนเองนั้นมีประโยชน์

การเรียนรู้ตลอดชีวิตควรมีความยืดหยุ่นในการสร้างหลักสูตรและองค์ความรู้ยังเป็นสิ่งที่ต้องการ แต่การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด เพราะควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของกลุ่ม เนื่องจากผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มมีความต่างกันทั้งข้อมูลภูมิหลัง การรับรู้ตัวตน ภาพวัยของบุคคล ประสบการณ์ ภาวะการอยู่อาศัย บริบททางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญอย่างมากต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในผู้สูงอายุ (Findsen & Formosa, 2011; Schmidt – Hertha, 2007; de Gracio et al., 2004; Levy & Schlesinger, 2005 อ้างถึงใน Friebe & Schmidt – Hertha, 2013) เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้และความสามารถในทุกช่วงชีวิตโดยเฉพาะในวัยสูงอายุ การวิจัยช่วยย้ำให้เห็นว่าโอกาสและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพสัมพันธ์กับมุมมองของบุคคลและสิ่งที่อยู่ในวิถีชีวิตของคน

เมื่อกล่าวถึงหลักสูตรหรือโปรแกรมเกี่ยวกับการศึกษาในผู้สูงอายุ Jin (2017) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมในสิ่งดังกล่าวต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีคำถามในการศึกษาว่าการมีส่วนร่วมในโปรแกรมการศึกษาส่งผลต่อความพึงพอใจทางอารมณ์ ร่างกาย และสติปัญญาของผู้สูงอายุอย่างไร ทั้งนี้ เธอได้ให้ความสำคัญต่อบริบททางวัฒนธรรม ชุมชนและสถานศึกษาในฐานะของการเป็นส่วนหนึ่งของผู้สูงอายุ การสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและเชิงลึกในรูปแบบเผชิญหน้าพร้อมทั้งการบันทึกเสียงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งได้พูดคุยกับผู้สูงอายุจำนวน 4 คน (เพศชาย 2 คน และเพศหญิง 2 คน) ในสถาบันผู้สูงอายุเมืองซานฟรานซิสโกที่มีภูมิหลังต่างกันทั้งอายุ เชื้อชาติ ระยะเวลาในการเข้าร่วมโปรมแกรมการศึกษา (ตั้งแต่ 2 – 4 ปี) โดย Jin ได้ทำการถอดข้อความทั้งหมดแล้วหากลุ่มคำต่าง ๆ เพื่อหาคำสำคัญแล้วนำไปจัดหัวข้อ แล้วจึงนำเสนอโดยการพรรณนา ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุและบริการต่าง ๆ ที่ได้รับเป็นสิ่งจำเป็นต่อการช่วยให้พวกเขามีความพึงพอใจต่อวัยอย่างน่าพอใจ มากกว่านั้น การมีส่วนนร่วมยังช่วยส่งเสริม

ความพึงพอใจต่ออารมณ์ กายภาพ ความคิดต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งทั้งผู้สูงอายุและกลุ่มวัยอื่น

Bora Jin ยังกล่าวอีกว่าการทำความเข้าใจในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุและสิ่งที่พวกเขาพึงพอใจต่อชีวิต รวมถึงโปรแกรมการศึกษาของผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารการศึกษาและนักการศึกษาในการพัฒนาโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพต่อผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมคุณชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งนี้ เธอกล่าวถึงข้อจำกัดในการศึกษาของตัวเองมีมีกรณีศึกษาจำนวนน้อย ดังนั้น จึงทำให้ยากในการแสดงถึงความเชื่อมโยงของภูมิหลังทางเชื้อชาติต่อความพึงพอใจ และเธอมีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาว่า การออกแบบและพัฒนากลยุทธ์สำหรับโปรแกรมการเรียนรู้ของผู้สูงวัยควรมีความหลากหลายและตอบโจทย์ผู้เรียน

สิ่งที่ Bora Jin เสนอไว้ในงานของเธอมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Pipatpen (2017) ที่ได้ทำเกี่ยวกับการศึกษาของผู้สูงอายุซึ่งเป็นมิติใหม่ของสังคมแห่งการเรียนรู้ของประเทศไทย โดย Montana ชี้ให้เห็นว่า สังคมควรทำให้ผู้สูงอายุมีความหมายและคุณค่า โดยควรถูกมองในแง่ของมนุษย์ที่มีความสามารถ มีศักยภาพ และสร้างสวรรค์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการออกแบบสร้างสรรค์การเรียนรู้ มีความใกล้ชิดกับสังคม ครอบครัว และผู้อื่น อีกทั้งควรได้รับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้พวกเขาได้มีโอกาสในการใช้พลังและประสบการณ์ในการสร้างองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดกับผู้อื่นในสังคม รวมถึงพัฒนาตนเองเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามความสนใจ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของผู้สูงอายุสามารถเรียกว่าการศึกษาที่จะสามารถช่วยให้พวกเขาใช้ชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่นและเท่ากันต่อการเปลี่ยนแปลง

เมื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมศักยภาพในกลุ่มผู้สูงอายุของหลายประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว อีกทั้งจากการประชุมสมัชชาโลกที่ได้มีแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุให้มีการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีสุขภาวะที่ดีและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะสม (Department of Older Persons, 2016 อ้างถึงใน เวหา เกษมสุข, 2562) ทว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่ประชากรกลุ่มนี้ในโรงเรียนผู้สุงอายุหลายแห่งยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแข็งแรงและมีประสิทธิภาพ เวหา เกษมสุข (2562) ได้ทำการศึกษาความต้องการและแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยทำการศึกษาสภาพและความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งมีการใช้องค์ประกอบการจัดการเพื่อการเรียนรู้ 2 ด้าน (ด้านโครงสร้างและด้านกระบวนการเรียนรู้) และพฤฒพลัง (Active Aging) มาเป็นกรอบคิดทางการศึกษาและใช้แบบสอบถามสภาพความต้องการส่งเสริม การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบตรวจสอบ

เพื่อยืนยันแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนผู้สูงอายุมีสภาพการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในการส่งเสริมในระดับมาก และการสังเคราะห์แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตพบว่าควรใช้แนวทาง SENIOR LEARNER นั่นคือ การให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม ได้แสดงความสนใจ มีพื้นที่ในการแสดงออก เรียนรู้/แลกเปลี่ยนระหว่างกัน ระหว่างกลุ่มด้วยเนื้อหาที่เอื้อต่อการใช้ในชีวิตจริงตามความเหมาะสมของกลุ่มและบริบทชุมชน โดยใช้การบูรณาการเนื้อหาสาระที่ผู้สูงอายุต้องรู้ ควรรู้ และอยากรู้ ซึ่งผลการตรวจสอบแนวทางดังกล่าว พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดต่อการส่งเสริมผู้สูงอายุสู่ภาวะพฤฒพลังด้วยองค์ประกอบด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วม และมีความมั่นคงปลอดภัย ตามที่องค์การอนามัยโลกกำหนด

นอกจากงานศึกษาของเวหา เกษมสุข แล้ว ย้อนดูงานศึกษาในปี พ.ศ. 2554 ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย โดย อาชัญญา รัตนอุบล, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, วรวัฒน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี และวีระ สัจจโสภณ (2554) ที่ศึกษาสภาพการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ (เช่น ด้านเป้าหมาย เนื้อหา/หลักสูตร การจัดการ เป็นต้น) พร้อมทั้งศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในด้านดังกล่าว และอนาคตภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทยด้วยวิธีการศึกษาแบบผสมผสานทั้งวิธีการสำรวจในเรื่องสภาพการจัดการและความต้องการการศึกษาตลอดชีวิตของผู้สุงอายุ ผสานกับการจัดเวทีวิชาการโดยการสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับอนาคตภาพการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย ผลการศึกษา พบว่า เป้าหมายการจัดการศึกษาคือการรักษาดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่พบมากที่สุด ซึ่งเน้นการออกกำลังกายโดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการอบรมระยะสั้น การบรรยาย และสื่อบุคคล พร้อมทั้งจัดการประเมินผลด้วยการสังเกต ทั้งนี้มีการบริหารจัดการโดยหน่วยงานหรือองค์กรร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยมีภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ขณะที่ผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ช่วงอายุที่จำเป็นต้องจัดการอย่างยิ่งในกลุ่มอายุ 60 – 64 ปี ที่มีความต้องการมากที่สุดในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพโดยเน้นเนื้อหาสุขอนามัยที่เกี่ยวกับโภชนาการด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์เนื้อหาความรู้โดยมีครูภูมิปัญญาหรือผู้รู้ในชุมชนเป็นผู้สอนในลักษณะการอบรมระยะสั้น และประเมินผลจากแบบประเมินสภาพตามจริง โดยมีชมรมผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายเป็นผู้บริหารจัดการ สำหรับอนาคตภาพการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย พบว่า กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพึ่งตนเองได้และกลุ่มพึ่งตนเองไม่ได้ มีเป้าหมายหลัก คือ การที่ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี มีความ

สัมพันธ์ในครอบครัวดี มีการปรับตัวเข้ากับชุมชนและสังคม พร้อมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ โดยทีควรมีเนื้อหาสาระที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ และสามารถนำไปใช้ได้จริง (สุขภาพ การปรับตัวทางสังคมและจิตใจ เศรษฐกิจและการออม การเรียนรู้ และสิทธิตามกฎหมายของผู้สูงอายุ) แล้วใช้วิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน การเรียนตามอัธยาศัย ในรูปแบบสาระบันเทิงเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมของผู้สูงอายุและผู้สอนควรเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาผู้สูงอายุในพื้นที่ ซึ่งเป็นความต้องการเรียนรู้ของผู้สูงอายุที่มีทิศทางใกล้เคียงกันกับการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุที่ศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง โดย อรอำไพ บุรานนท์ (2554) พบว่า แนวทางฯ ในภาพรวมและรายด้าน (กาย ใจ สังคม และเศรษฐกิจ) อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ และผู้สูงอายุมีความชื่นชอบในกิจกรรมออกกำลังกาย และควรเพิ่มกิจกรรมที่มีครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม ขณะที่สุธีรา บัวทอง, สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์ และศิริณา จิตต์จรัส (2558) ทำการศึกษาถึงเหตุผลในการเรียนรู้และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ผู้สูงอายุมีเหตุผลสำคัญของการเรียนรู้ คือ การมีสุขภาพกาย – จิตที่ดี พึ่งพาตนเองและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน พร้อมกับสามารถตอบแทนสังคมได้ด้วยเช่นกัน

การเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถจัดการเรียนการสอนให้กับคนได้ในทุกวัย แต่จะเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบใดควรมีโครงการสร้างการจัดการที่เหมาะสมต่อทุกวัย มีความยืดหยุ่นเพื่อความสอดคล้องต่อกลุ่มเป้าหมาย มานิตย์ ซาชิโย (2555) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนหลายวัยในศูนย์ตุ้มโฮมลูกหลานเหล่าลิง เพื่อสร้างรูปแบบและประเมินความเหมาะสม มีการทดลองใช้และประเมินผล โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ในหมู่บ้านเหล่าลิง จำนวน 50 คน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้รูปแบบ LING Model (L = Learning, I = Individual, N = Network และ G = Grown) ออกมา รูปแบบนี้เน้นการปรับแนวคิด สาธิตให้ดู เรียนรู้จากชุมชนอื่น และพัฒนาต่อยอด สร้างการปลูกฝังเรียนรู้พื้นฐานวิถีชุมชน พร้อมกับสนับสนุนให้ค้นหาตนเองโดยเรียนรู้จากสิ่งที่มีแล้วเสริมสิ่งใหม่ และสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแนวทาง LING นี้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของชุมชนบ้านเหล่าลิงในขณะนั้น

อย่างไรก็ตาม การที่เราทราบถึงสภาพการจัดการ แนวทางและความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุไทยแล้ว สิ่งที่ควรพิจารณาควบคู่กันไป คือ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุไปสู่ภาวะพฤฒพลังต่อไป ซึ่งประเด็นนี้ วรดา รุ่งเรือง (2562) ได้ทำการศึกษา

เรื่องดังกล่าว โดยศึกษาที่โรงเรียนผู้สูงอายุในเขตภาคกลางของประเทศไทย จำนวน 26 โรงเรียน (ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน) ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน ผลการศึกษาของวรดา รุ่งเรือง พบว่า ในภาพรวมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุส่งผลมากด้านจิตใจ โดยผู้เรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากในด้านเจตคติต่อโรงเรียน (ในส่วนนี้มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและผู้สูงอายุในประเทศสิงคโปร์ (Zher, Sung & Ying, 2019) ที่พบว่า ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของการเรียนรู้ฯ ที่ผ่านมาของผู้สูงอายุมีอิทธิพลสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมฯ ต่อ ๆ ไป) และปัจจัยด้านสถานที่ส่งอย่างมากต่อบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนฯ พบว่า มี 7 ประเด็น กล่าวคือ ผู้สูงอายุไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ขาดครูผู้สอนหรือวิทยากร บุคลากรขาดความรู้ ขาดความต่อเนื่องในเนื้อหาการเรียน วิธีการดำเนินการไม่ชัดเจน สถานที่ไม่เอื้ออำนวย และงบประมาณไม่มีระเบียบรองรับที่ชัดเจน แต่พบว่า แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม คือ สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการพัฒนาผู้สูงอายุเพื่อบูรณาการภารกิจด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยการศึกษาครั้งนี้เธอได้เสนอแนะว่า รัฐควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุที่เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน พร้อมกับส่งเสริมให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การขยายผล อีกทั้งควรจัดการฝึกอบรมเพื่อสนับสนุนบุคลากรด้านผู้สูงอายุ และมีการติดตามการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

งานศึกษาที่เกี่ยวข้องข้างต้นแสดงถึงการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิธีการหรือรูปแบบการเรียนรู้ และความต้องการของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม หากเรามองถึงประโยชน์การเรียนรู้ตลอดชีวิตในผู้สูงอายุแล้ว มีการศึกษาเรื่องดังกล่าวที่ได้ผลการศึกษาที่มีความคล้ายคลึงการงานศึกษาของไทย Weinstein (2004) ทำการศึกษาเรื่องนี้ที่สหรัฐอเมริกา เขากล่าวว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการที่อยู่ตลอดชีวิตหลังจากการเรียนรู้ในโรงเรียนสิ้นสุดลง ทั้งนี้ เขาได้เสนอว่ารูปแบบการเรียนรู้และการจัดการข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ควรทราบว่าผู้เรียนมีความต้องการอย่างไร มีสิ่งใดที่ต้องการเป็นพิเศษ จะได้นำสิ่งนี้ไปวางแผนกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สามารถเข้าถึงได้และมีการสอนที่ดีขึ้น พร้อมกับเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ทำได้จริง มีความสำคัญและเป็นที่สนใจของผู้เรียน สิ่งนี้ควรดำเนินร่วมไปกับการปรับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยจะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น และพบว่าผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ เป็นโอกาสในการพัฒนาตนเองและเรียนรู้

ทางสังคม เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีร่างกายที่แข็งแรงและจิตใจที่เป็นสุขจากการเคารพตนเอง

3. การมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

งานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางสังคมที่ผู้ศึกษาได้ทบทวนเพื่อนำมาใช้ประกอบการศึกษาเป็นการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของชุมชนและผู้สูงอายุ ซึ่งการสนับสนุนสุขภาวะผู้สูงอายุเป็นประเด็นของการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสนับสนุน ยับยั้ง หรือกำหนดพฤติกรรมสุขภาพได้ การดำเนินการร่วมกันระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่ และฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพชุมชน ทั้งนี้ ควรศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชน ปัญหา อุปสรรคของเจ้าหน้าที่สุขภาพต่อการเสริมสร้างสุขภาพชุมชน บทบาทของเจ้าหน้าที่สุขภาพต่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชน การศึกษาเหล่านี้นำไปสู่รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชน ชาญชัย จิวจินดา (2559) ศึกษาประเด็นนี้ที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้รับข้อมูลที่เพียงพอ เจ้าหน้าที่สุขภาพมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนโดยอาศัยโครงสร้างความสัมพันธ์ผ่านสังคมชุมชนในการดำเนินงานตามขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นการสร้างแกนนำ การสร้างความตระหนักในปัญหาสุขภาพชุมชน การวางแผนและการดำเนินงาน จนถึงการประเมินผลและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

งานศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพของ นิลภา จิระรัตนวรรณะ, สุคนธ์ วรรธนะอมร และศรีสุดา รัศมีพงศ์ (2562) เป็นงานที่ต้องการศึกษาสถานการณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้บริบทและวัฒนธรรมของพื้นที่ และสถานการณ์การสร้างเสริมสุขภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย ผลการศึกษาจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึก สนทนากลุ่ม และเอกสาร พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพนั้นเกิดจาก 4 ภาคีหลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และผู้ใหญ่บ้าน ที่เข้ามาร่วมกันสร้างเสริมสุขภาพตามบริบทของพื้นที่ ในกรณีของผู้สูงอายุมีการดำเนินงานตามลักษณะผู้สูงอายุที่มีในพื้นที่ ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมมีความชัดเจนที่สุดในการเข้ากิจกรรมของชุมชน และได้รับการเสริมพลังผู้สูงอายุจากภาคีข้างต้นสนับสนุนการจัดตั้งเป็นชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งมีกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านกับงานศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านนั้น ชยพล ศิรินิยมชัย และพิมผกา ปัญโญใหญ่ (2564) ได้ศึกษาสถานการณ์สุขภาวะผู้สูงอายุ และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุกลุ่ม

ติดบ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุกลุ่มดังกล่าวและประเมินผลการใช้รูปแบบด้วยเช่นกัน ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาวะทั้ง 4 มิติ (กาย จิตใจ สังคม ปัญญา) ขณะที่การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมขึ้นทั้งการนันทนาการ ส่งเสริมสุขภาพ และสืบสานภูมิปัญญา ผลของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและเครือข่ายชุมชนเห็นว่าเป็นรูปแบบกิจกรรมที่มีความเหมาะสมและพร้อมต่อการดำเนินงาน

บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้สูงอาศัยอยู่ก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาวะ หากอยู่ในสภาวะทางสังคมที่เอื้อต่อการเข้าถึงโอกาสในการสนับสนุนสุขภาพได้ย่อมเป็นสิ่งที่ดี นรินทร์ หมื่นแสน และสุชาดา ไกรพิบูลย์ (2557) ได้ศึกษาบริบทของชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุผ่านการศึกษาประวัติชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้สูงอายุของหมู่บ้านแห่งนี้สุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ประสบปัญหาด้านอาชีพ มีความเหงาและเครียด และมีความต้องการที่จะแข็งแรงขึ้น ต้องการความเอาใจใส่จากครอบครัว คนใกล้ชิดและหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพ พร้อมทั้งการประกอบอาชีพเสริม ชุมชนและผู้วิจัยได้หาแนวทางและร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมชุมชนเพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม รวมถึงกิจกรรมการประกอบอาชีพเสริม ซึ่งผลของการดำเนินงานตามแนวทางการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า สุขภาพผู้สูงอายุดีขึ้นในทุกด้านและยังคงมีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

การมีส่วนร่วมทางสังคมมีความสำคัญต่อการร่วมสนับสนุนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตและการรับรู้คุณค่าในตนเองด้วยเช่นกัน งานศึกษาของ ภัทรลดา อุ่นกมล (2562) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณค่าของตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ และการรับรู้คุณค่าของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ หรือ กิจกรรมทางสังคมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุจะดำเนินการไปรูปแบบใดมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการดำเนินการมีส่วนร่วมหรือกิจกรรมทางสังคมแบบใด ความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมยังคงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการเสริมสร้างสุขภาวะของชุมชนและผู้สูงอายุ

ประเด็นการพัฒนารูปแบบและการพัฒนาคู่มือ

1. การพัฒนารูปแบบ

งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบโดยส่วนใหญ่การพัฒนารูปแบบถูกนำมาใช้กับการศึกษาในด้านพัฒนาการเรียนการสอน การเพิ่มศักยภาพผู้เรียน และการบริหารสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งในส่วนนี้ผู้ศึกษาขอนำเสนองานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้โดยสังเขป ดังนี้

สกุลการ สังข์ทอง (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA ด้วยรูปแบบการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา และขยายผล ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้และการขยายผล ผลการวิจัยของสกุลการ สังข์ทอง พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA มีองค์ประกอบหลัก คือ หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (ประกอบด้วย ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Motivation) ขั้นที่ 2 สำรวจและศึกษาบทอ่าน (Exploration) ขั้นที่ 3 วิเคราะห์บทอ่าน (Critical Thinking) ขั้นที่ 4 สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) และขั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ (Application) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ขณะที่ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA ผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การขยายผลการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้พบว่า นักเรียนในกลุ่มขยายผลมีทิศทางของความสามารถในระดับทางสถิติที่เท่ากัน และมีความเห็นต่อรูปแบบในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง

ฉวีวรรณ เคยพุดซา (2561) ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ RAJASEE เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พร้อมสร้างและพัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาผลการทดลอง และเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ RAJASEE ซึ่งแน่นอนว่านักเรียนคือกลุ่มตัวอย่างที่ถูกใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

ผลการศึกษาของฉวีวรรณ พบว่า นักเรียนต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาและนำชีววิทยาพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ RAJASEE ประกอบด้วย ทบทวนปัญหา (Review : R) วิเคราะห์ปัญหา (Analysis : A) เชื่อมโยงความรู้ (Join : J) ประยุกต์วิธีการแก้ปัญหา (Apply : A) ลงมือแก้ปัญหา (Set in : S) ตรวจสอบผลการแก้ปัญหา (Evaluate : E) และแสดงผลการแก้ปัญหา (Exposition : E) และเมื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.11/88.33 และ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังจากการใช้รูปแบบ ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แล้วยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ RAJASEE ในระดับมากที่สุด

ประไพลิน จันทน์หอม (2559) เป็นอีกหนึ่งท่านที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ปรากฏดังชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์นี้ และเพิ่มเติมการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบฯ ที่มีการใช้กรณีศึกษาที่หลากหลาย สอนทักษะการคิดและกระตุ้นการคิด พร้อมกับมีวัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ ขั้นตอนของรูปแบบฯ และการประเมินความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะฯ ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำไปใช้พบว่า สามารถพัฒนาความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะได้เพิ่มขึ้น พัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และนักศึกษามีความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองด้วยเช่นกัน

วลิดา อุ่นเรือน (2563) จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พร้อมทั้งศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นจัดกิจกรรมตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดระหว่าง

ผู้เรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อเป็นการเติมเต็มความรู้ให้แก่กันและกัน โดยมีผู้สอนกระตุ้นท้าทายให้เกิดการเรียนรู้สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน ขณะที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนำรูปแบบไปใช้) และผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 75.62/76.09 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ส่วนคะแนนการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครูหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.45 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

งานศึกษาของศิรินภา คุ้มจั่น (2563) ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ ศิรินภา คุ้มจั่น พบว่า ในข้อมูลพื้นฐานฯ นั้น ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอน บรรยากาศ และสมรรถนะของผู้เรียน และสมรรถนะเชิงผลิตภาพนั้น ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดสร้างสรรค์และผลิตชิ้นงาน และการมีจิตใจมุ่งมั่นสร้างผลงานใหม่ ขณะที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ฯ ประกอบด้วย 1) หลักการ ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง 2) จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ 3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาระของวิชาเศรษฐศาสตร์ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (ทบทวนความรู้ สร้างความรู้ การประยุกต์ใช้ ผลิตชิ้นงาน ชื่นชมชิ้นงาน) และ 5) การวัดและการประเมินผล ในภาพรวมของรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84, S.D. = 0.25) ส่วนการใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะเชิงผลิตภาพในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 87.11 เมื่อพิจารณาในแต่ละสมรรถนะ พบว่า สมรรถนะด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก ตามมาด้วยจิตใจมุ่งมั่นในการผลิตชิ้นงานใหม่ การใช้เทคโนโลยีฯ การสร้างและผลิตชิ้นงาน และทักษะด้านความสามารถการใช้ความรู้

นอกจากการพัฒนารูปแบบเพื่อการเรียนการสอนแล้ว ยังมีการพัฒนารูปแบบที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาด้วย วีรชน บัวพันธ์ (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหาร โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางานวิจัยหลักการแนวคิด ทฤษฎี

ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณภาพและรางวัลโรงเรียนคุณภาพ 2) สำรวจข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นเลิศด้านหุ่นยนต์และโรงเรียนที่เริ่มจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์ 3) สร้างร่างรูปแบบและตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของร่างรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ 4) ทดลองใช้ร่างรูปแบบ 5) ปรับปรุงร่างรูปแบบและการรับรองร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 6) เขียนรายงานการวิจัยเพื่อเสนออาจารย์ ผลการศึกษาของวีรชน บัวพันธ์ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี หลักสูตรและการจัดการเรียนดี สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกัน ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา และโรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นผลของผลการสร้างรูปแบบ โดยมีชื่อรูปแบบว่า S'LCN4M : PAR ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ พบว่า มีคุณภาพและนำไปใช้ได้จริง ซึ่งผลสำเร็จของร่างรูปแบบที่นำใช้กับโรงเรียน พบว่า หลักสูตรเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด 1 โรงเรียน และไปบรรลุผลอีก 1 โรงเรียน แต่สำหรับผลสำเร็จของครูผู้สอนหุ่นยนต์ในการ จัดการความรู้ ความสามารถการจัดการเรียนการสอนมีผลการประเมินในระดับดีมากทั้ง 2 โรงเรียน ในส่วนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดีมาก เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด จำนวน 13 คนและอีก 13 คน ไม่บรรลุผลตามที่ตั้งไว้

กระบวนการหรือขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบมักประกอบด้วย 5 – 6 องค์ประกอบ ซึ่งจากการทบทวนแนวคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนประกอบของสิ่งนี้เป็นไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าหากต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้หรือการดำเนินการ องค์ประกอบของกระบวนการนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรพิจารณา หากเราสามารถดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบตั้งแต่การศึกษาสถานการณ์ (หลักการ) การทำความเข้าใจในข้อมูลที่เราได้รับจากการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือออกแบบ (กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจมีขั้นตอนการเตรียมข้อมูลก่อน) การนำรูปแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้ การประเมินประสิทธิผล และการขยายผล (การนำไปใช้) จะทำให้เราทราบถึงสภาพการณ์ของประชากรสูงอายุในพื้นที่ที่สามารถเป็นชุดข้อมูลในการสนับสนุนในการทำความเข้าใจที่นำไปสู่การออกแบบชุดกิจกรรมที่เสริมสร้างสุขภาวะของประชากรกลุ่มนี้ได้ ซึ่งในกระบวนการพัฒนารูปแบบนี้อาจมาจากการศึกษาผ่านโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผู้นำไปใช้ปฏิบัติจริงแล้ว ซึ่งหากได้รับการประเมินจากผู้ใช้งานจริงว่ามีส่วนช่วยสนับสนุนสุขภาวะของผู้สูงอายุได้ ชุดกิจกรรมนั้นสามารถนำไปสู่การขยายผลต่อไปเพื่อเป้าหมายในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุเพื่อสร้างพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การพัฒนาคู่มือ

งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือ โดยส่วนใหญ่เป็นการประเมินผลของการใช้คู่มือในกลุ่มเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ว่า ผู้ใช่คู่มือมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ก่อนและหลังการใช้

อย่างไร และมีความพึงพอใจในคู่มือมากน้อยเพียงใด อาทิ งานศึกษาของ พรรณวิภา บรรณเกียรติ และเจษฎา บุญมาโฮม (2561) ที่ได้ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของคู่มือในการให้การปรึกษาปัญหาสุขภาพจิตแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น พร้อมเปรียบเทียบความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลัง และทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือนี้ โดยมีแบบสัมภาษณ์ครู – นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมและรายหน่วยย่อยของคู่มือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้สูงกกว่าก่อนรับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ และมีความพึงพอใจต่อคู่มือในระดับดีถึงดีมาก

ชลธาร สมาธิ (2560) ที่สนใจศึกษาสภาพปัญหาเพื่อการพัฒนาคู่มือและหาประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา (อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย) โดยศึกษาในกลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยเครื่องมือแบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบการหาประสิทธิภาพของคู่มือ ผลการศึกษาพบถึงปัญหาการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เนื่องจากยังไม่มีการสำรวจสถานประกอบการและความต้องการของชุมชน และสาขาที่เปิดไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ประกอบกับการไม่ได้เตรียมความพร้อมของวิทยากร ขณะที่การพัฒนาคู่มือประกอบด้วยเนื้อหาด้านแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพ แนวทางการจัดโครงสร้างหลักสูตร และแนวทางการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับ

งานศึกษาสภาพปัญหาเพื่อการพัฒนาคู่มือยังพบในการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยงานศึกษาชิ้นนี้ทำการศึกษาสภาพปัญหา ประเมิน และจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยศึกษาในกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.07 การพัฒนาคู่มือประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและการประเมินความเหมาะสม โดยผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อันประกอบด้วยด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการวิจัย ขณะที่ผลของการพัฒนาคู่มือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (นิวัฒน์ รักษ์รอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อายาสุจริต์, 2558, น. 87 – 101)

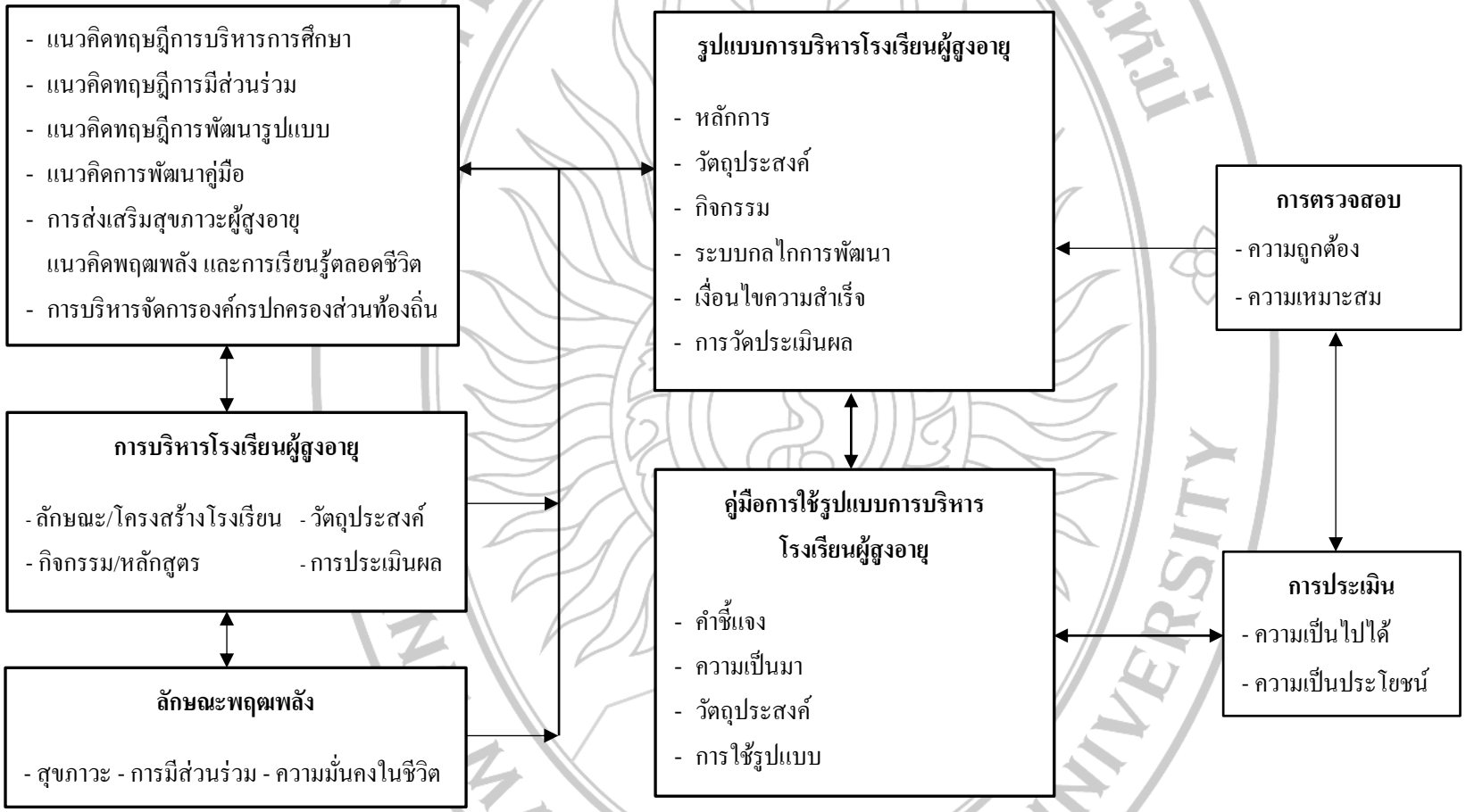
นอกจากการศึกษาการพัฒนาคู่มือเพื่อการประเมินผลคู่มือและวัดความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือ วิธีการศึกษาที่ใช้มักเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวมา งานศึกษาเพื่อการพัฒนาคู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับพลังงานทดแทนโดย จามจุรี จุดพลู, อาเร็ง รอแม และ

ประภัสสร หะยะมิน (2564) เป็นอีกหนึ่งชิ้นงานที่ใช้การสำรวจในการพัฒนาคู่มือ หาคุณภาพของคู่มือและวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ ซึ่งมีคู่มือ แบบประเมินคุณภาพคู่มือ และแบบประเมินความพึงพอใจเป็นเครื่องมือในการศึกษากลุ่มประชากรในจังหวัดนราธิวาส เมื่อนำคู่มือที่พัฒนาขึ้นไปใช้ พบว่า คู่มือมีค่าความสอดคล้องของคู่มือในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาพประกอบและภาษาที่ใช้ที่ประเมินได้ว่า มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ (มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00) และมีระดับความพึงพอใจในคู่มือจากผู้ใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

งานศึกษาของ วิญญู อุตระ, วรปภา อารีราษฎร์ และสุรัตน์ ดวงชาทม (2558) ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกัน เพียงแต่เน้นไปที่การหาประสิทธิภาพของคู่มือเพื่อพัฒนาคู่มือการส่งเสริมครูพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้บนคอมพิวเตอร์แทปเล็ต ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด พร้อมหาประสิทธิภาพของคู่มือ และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่ใช้คู่มือดังกล่าวผ่านเครื่องมือการวิจัยที่ประกอบด้วยคู่มือการส่งเสริมครูพัฒนาแอปพลิชันฯ และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการศึกษา พบว่า คู่มือ ประกอบด้วย เนื้อหาการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และประเมินความพึงพอใจ ขณะที่คู่มือดังกล่าวมีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.88/81.83 (เกณฑ์กำหนดที่ 80/80) และผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในคู่มือในระดับมากที่สุด

สำหรับผู้ศึกษา ดังที่ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้ว่าคู่มือ คือ เอกสารหรือหนังสือที่ได้ใช้การอรรถาธิบายแก่ผู้อ่านหรือผู้ใช้ถึงวิธีการและแนวทางปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ด้วยข้อความที่สามารถเข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจน ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้ศึกษาเห็นว่าการทบทวนแนวคิดการจัดทำคู่มือจะเป็นประโยชน์ต่องานของผู้ศึกษาที่จะได้นำเสนอรูปแบบกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานเพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะภาวะพฤฒิพลังแก่ผู้สูงวัยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

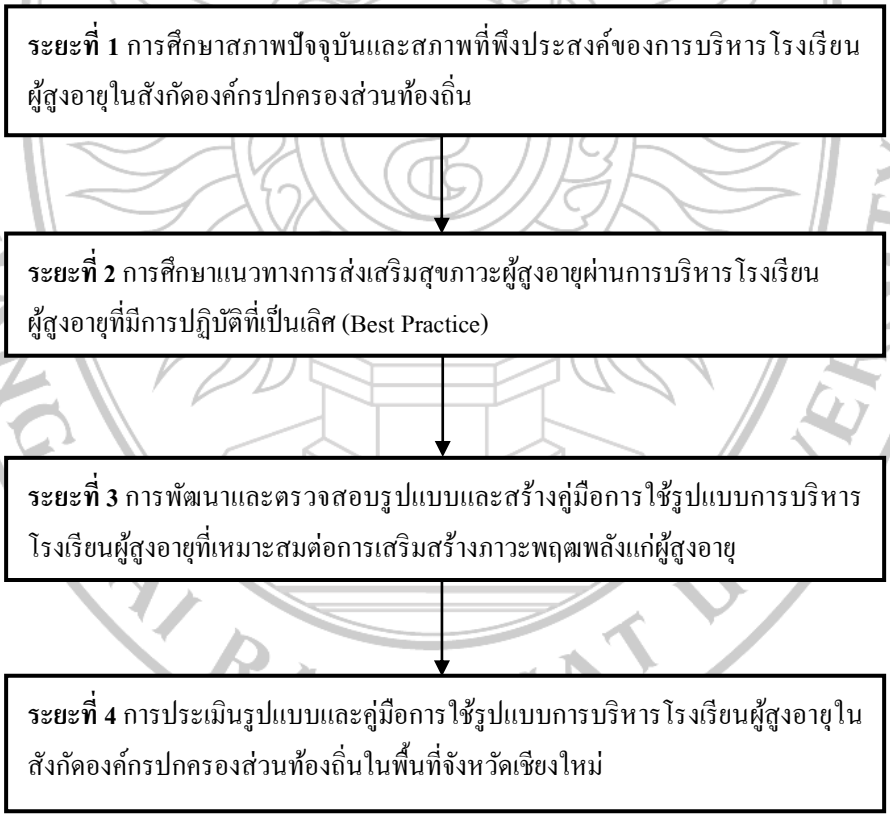
สรุปได้ว่า จากกรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยข้อมูลวิเคราะห์จากงานการศึกษาวิจัยขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่ได้พัฒนารูปแบบ/หลักสูตรในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุตามทิศทางในการขับเคลื่อนภายใต้แผนยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุโดยกรมกิจการผู้สูงอายุ และแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุภายใต้แนวทางพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เชื่อในศักยภาพของผู้สูงอายุโดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม แล้วนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบและรูปแบบของการสร้างเสริมภาวะพฤฒพลังที่พึงประสงค์ตามบริบทที่สอดรับกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุและหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ส่วนของการบริหารจัดการรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วิเคราะห์ผ่านแนวความคิดในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการบริหารจัดการองค์กรสถานศึกษาที่จะเอื้อต่อการสร้างเอกภาพในการสร้างเสริมภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ และนำรูปแบบบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุไปใช้ในออกแบบ/สร้างคู่มือการใช้รูปแบบว่ามีรูปแบบที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมต่อโครงสร้างในการบริหารการจัดการที่เอื้อต่อการปฏิบัติการในพื้นที่จริง โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มาจากฐานของแนวคิด/ทฤษฎีและความต้องการของผู้สูงอายุจากสภาพความเป็นจริง เป็นการพัฒนารูปแบบเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการบริหารการจัดการในสถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถนำไปปรับใช้กับโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/487.01.11 ทั้งนี้ คณะกรรมการมีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะ ในผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ แสดงดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

โดยในแต่ละระยะของการวิจัยทั้ง 4 ระยะ ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาระยะที่ 1 เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในระยะที่ 1 ได้แก่ 1) การศึกษาองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุตามหลักแนวคิดทฤษฎี และ 2) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อม

การศึกษาองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อม ทำการศึกษาผ่านแนวคิด/ทฤษฎี/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษา/สังเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมผู้สูงอายุ ในการกำหนดกรอบ/นโยบายที่ส่งผลต่อทิศทางของผู้สูงอายุในสังคมไทย และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านผู้สูงอายุในสังคมไทย ระยะดังกล่าว แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ผ่านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุทั้งงานการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ
2. การศึกษาเพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ศึกษาวิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

โดยทั้ง 2 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบผ่านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุทั้งงานการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล ขั้นตอนย่อยที่ 1

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ และการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะที่พึงประสงค์ มองผ่านแง่มุมทางวิชาการจากการศึกษางานการศึกษาวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 147 แหล่งข้อมูล

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อทำความเข้าใจต่อแนวคิดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ จำนวน 44 แหล่งข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนย่อยที่ 1

2.1 แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ

3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนย่อยที่ 1

3.1 สร้างแบบวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ เพื่อสร้างแบบยืนยันและตรวจสอบองค์ประกอบและปัจจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview Form)

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ กิจกรรมหรือหลักสูตรเพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะในผู้สูงอายุ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.3 ออกแบบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุของผู้สูงอายุ และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ อาทิ

1) ท่านคิดว่า กิจกรรมเพื่อผู้สูงวัยในลักษณะใด และอย่างไร

2) ท่านคิดว่า กิจกรรม/หลักสูตรเพื่อผู้สูงอายุควรมีองค์ประกอบในเรื่องใดหรือประเด็นใด เพราะเหตุใด

3) ท่านคิดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการดำเนินการในการสนับสนุนกิจกรรมการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ อย่างไร

4) ท่านคิดว่า กิจกรรม/หลักสูตรต้องมีลักษณะอย่างไร ที่จะมีประโยชน์ต่อตัวผู้สูงอายุ

5) มุมมองของท่าน ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ

6) เรื่องใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในมุมมองของท่าน

7) อะไรเป็นเงื่อนไขที่สำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุบ้าง และอย่างไร

3.4 สร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับประเด็นองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดองค์ประกอบให้ครบถ้วน

3.5 นำแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

3.6 ปรับปรุงและจัดทำแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนย่อยที่ 2 การศึกษาเพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ศึกษาวิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตรวจสอบองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะ และการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์และกรอบการประเมินองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในกลุ่มผู้สูงอายุ

3. กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการตรวจสอบองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านงานการศึกษาวิจัยผู้สูงอายุ หรือขับเคลื่อนโครงการเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) นักวิชาการด้านการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จำนวน 2 คน

2) ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการ และมีผลงานในการศึกษาวิจัยทางด้านผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน

3) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมูลนิธิหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องในประเด็นผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน

4) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานกลุ่มผู้สูงอายุ ลักษณะที่เป็นโครงการ หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการประเด็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน

4. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ โดยทำหนังสือเชิญผ่านบัณฑิตวิทยาลัย

5. รวบรวมแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์

6. สรุปประเด็นข้อวิพากษ์และประมวลข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสู่การปรับปรุงองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุที่มีความสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ขั้นตอนย่อยที่ 2

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

1.1 สร้างแบบวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview Form) มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ กิจกรรมหรือหลักสูตรเพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะในผู้สูงอายุ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1.3 ออกแบบแนวคำถามการสัมภาษณ์ประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ อาทิ

1) ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร

2) ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความสอดคล้องกับสภาพบริบททางสังคมในปัจจุบันนี้ หรือไม่ อย่างไร

3) ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีข้อแก้ไขหรือปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร

4) ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุดังกล่าวต่อการนำไปสู่การปฏิบัติจะเป็นอย่างไร

1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับประเด็นองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดองค์ประกอบให้ครบถ้วน

1.5 นำแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

1.6 ปรับปรุงและจัดทำแบบสัมภาษณ์องค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และเกณฑ์การแปลผล

2.2 ออกแบบรายการประเมินอิงตามประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ โดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสม

2.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ โดยกำหนดข้อความในการรายการประเมินให้ครอบคลุมองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ไว้อย่างครบถ้วน

2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

2.5 ปรับปรุงและจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ขั้นตอนย่อยที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ประเด็นจากข้อเสนอแนะ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผล (รัตนะ บัวสนธ์, 2562) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร/เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีโรงเรียนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 93 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ที่มีทั้งสิ้น 93 แห่ง ซึ่งถือเป็นหน่วยในการศึกษา (Unit of Study) และเป็นประชากรทั้งหมดของการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) อิงจากการขับเคลื่อนกิจกรรมและการดำเนินงานที่ต่อเนื่องของโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบกับต้องเป็นโรงเรียนต้นแบบของกรมกิจการผู้สูงอายุ ระดับจังหวัด พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีทั้งสิ้น 13 แห่ง ทั้งที่เป็นโรงเรียนผู้สูงอายุและศูนย์การเรียนรู้ เพื่อที่จะทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร/เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนผู้สูงอายุและผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 15 คนของแต่ละแห่ง เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากในแต่ละตำแหน่งงานและพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีขอบข่ายอยู่ในการบริหารจัดการผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุทั้ง 13 แห่งของโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบ ทำให้มีกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 195 คน

จากกลุ่มประชากร 195 คน หากใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน e = 0.05) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 131.08 เมื่อปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม จะได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน สำหรับการจัดเก็บข้อมูลผ่านเครื่องมือแบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางผู้วิจัยสามารถทำการจัดเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 150 ชุด ซึ่งเกินจำนวนของค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนผู้สูงอายุต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check – List) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ โรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.1 ศึกษาแนวทางและวิธีการตั้งคำถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับขอบข่ายของการวิจัย

2.2 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากตัวแปรที่ศึกษา โดยสังเคราะห์จากแนวทางการบริหารจัดการ โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ประมวลข้อมูลและความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังชุมชนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามฉบับจริง

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่า ข้อความในแบบสอบถามเป็นคำถามที่สอดคล้อง ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะหรือ ไม่ เพื่อนำมาหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) ทั้งนี้ จะเลือกข้อคำถามที่มีค่า ความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปมาใช้

2.5 นำแบบสอบถาม หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย (IOC) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 ทุกข้อ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับข้อคำถามในการวิจัย ซึ่งบางส่วนที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะไว้ ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่า

ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.80 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก มีความคงที่ในการวัด และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ ประกอบกับผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 – 0.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.30 แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อสามารถจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันได้ มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้

2.7 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรวจสอบและปรับปรุง เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขออนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอความร่วมมือผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์บน Google Form ให้ผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่คัดเลือกไว้ ตอบแบบสอบถามและส่งกลับแบบออนไลน์ให้กับผู้วิจัย

3.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร/เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุและผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีระดับผลการดำเนินงาน โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$ ซึ่งเป็นวิธีหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นอยู่ แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่เป็นเลิศในระดับชุมชนจนเป็นที่ยอมรับ เพื่อนำเสนอถึงรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่เป็นรูปธรรม ขั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

2. สัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานหรือโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างโดดเด่น และมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และสังเคราะห์ประเด็น โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงาน ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงาน

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงาน คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขับเคลื่อนงานและรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุภาวะอย่างโดดเด่นและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 คน สำหรับการสัมภาษณ์และได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ไว้ดังนี้

1) เป็นผู้มีผลงานโดดเด่นในด้านการขับเคลื่อนรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

2) มีผลงานด้านการสนับสนุน ส่งเสริมที่ก่อให้เกิดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในเชิงประจักษ์

3) เป็นมีกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุอย่างชัดเจนและมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง

4) ได้รับรางวัลในระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ

3. สัมภาษณ์ผู้สูงอายุในชมรม/โรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 15 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรม/หลักสูตรภายใต้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง

4. นำข้อมูล ข้อ 1 – 3 มาประมวลผลและสังเคราะห์ร่วมเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงาน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview Form) มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1.2 ออกแบบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ อาทิ

1.2.1 ท่านมีมุมมองต่อการสนับสนุนสังคมสูงวัยในพื้นที่ความรับผิดชอบของท่าน อย่างไร

1.2.2 ท่านมีแนวทางในการขับเคลื่อนรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุอย่างไร

1.2.3 ท่านได้ดำเนินการการสนับสนุนการใช้หลักสูตร/กิจกรรม งบประมาณ บุคลากร อย่างไร ต่อประเด็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุในพื้นที่เขตรับผิดชอบ

1.2.4 ท่านมีหลักในการบริหารจัดการด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างไร

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานที่มี โดยกำหนดองค์ประกอบให้ครบถ้วน

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

1.5 ปรับปรุงและจัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานและผู้สูงอายุ

มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview Form) มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษา/วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.2 ออกแบบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม/หลักสูตรต่าง ๆ ภายใต้รูปแบบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้อายุ อาทิ

2.2.1 ท่านคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและลักษณะของกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุในความรับผิดชอบของท่าน

2.2.2 ในมุมมองของท่าน มีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุของหน่วยงานในพื้นที่ มีลักษณะอย่างไร

2.2.3 กิจกรรม หลักสูตร รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะ ภายใต้การดูแลของหน่วยงานเป็นอย่างไร

2.2.4 ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม/หลักสูตรที่สะท้อนรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุกับหน่วยงานของท่านหรือไม่ อย่างไร

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ โดยกำหนดองค์ประกอบและกำหนดคำถามให้ครบถ้วน

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

2.5 ปรับปรุงและจัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ และแบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.2 ออกแบบฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม/หลักสูตรต่าง ๆ ภายใต้รูปแบบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้อายุ อาทิ ประเด็น หัวข้อ กระบวนการดำเนินงาน หลักการทำงาน ระบบ กิจกรรม หลักสูตร ประกอบข้อมูลของหน่วยงานและรูปภาพประกอบ

3.3 สร้างแบบบันทึกข้อมูล โดยกำหนดองค์ประกอบและกำหนดคำถามให้ครบถ้วน

3.4 นำแบบบันทึกข้อมูล ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

3.5 ปรับปรุงและจัดทำแบบบันทึกข้อมูล ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขออนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือราชการเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับแนบไปพร้อมกับแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึก เพื่อส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยและแบบสัมภาษณ์รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารหน่วยงาน จำนวน 3 คน และผู้สูงอายุในชมรม/โรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 15 คน พร้อมแนบซองจดหมายเพื่อส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย

4.3 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ประเด็นจากข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยทำการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถนำไปปรับใช้กับโครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมที่อยู่ในความรับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะดังกล่าว แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1. การจัดทำ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (ยกร่าง)

2. การทวนข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (แบบร่าง)

โดยทั้ง 2 ขั้นตอนย่อยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การจัดทำ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (ยกร่าง) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ทำการศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัย รวมถึงการเก็บรวมข้อมูลผ่านการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ/สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ และแนวทางของรูปแบบการการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุดีเด่นที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มาทำการยกร่างโดยผู้วิจัยเพื่อเป็นร่างของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

2. ทำการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการนำเสนอมุมมองและระดมความคิดเห็น ต่อ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ และ (ร่าง) คู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

3. นำข้อเสนอจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมกลุ่มย่อยมาทำการตรวจสอบรูปแบบ (ร่าง) และคู่มือ (ร่าง) การใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

4. นำข้อมูลและ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่ได้จาก ข้อ 1 – 3 มาทำการประมวล สังเคราะห์และปรับแก้ ก่อนทำการทวนข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

1. กลุ่มเป้าหมายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสียต่อการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนย่อยที่ 1

2.1 แบบบันทึกข้อมูล

เพื่อการยกร่างรูปแบบ และจัดทำร่างของคู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานการศึกษาวิจัยในการจัดทำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาเป็นข้อมูลหลักในการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ และศึกษาแบบบันทึกในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2) ออกแบบบันทึกและขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ว่ามีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไรในการระดมความคิดเห็น ตามประเด็นขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนถึงคุณลักษณะรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุที่ดี ง่ายแก่การใช้และการสร้างความเข้าใจ

3) สร้างแบบบันทึกในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยกำหนดองค์ประกอบให้ครบถ้วน

4) นำแบบบันทึก ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

5) ปรับปรุงและจัดทำแบบบันทึกในการยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

การประชุมกลุ่มย่อยเป็นการจัดประชุมกลุ่มย่อยในกลุ่มของผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบและคู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายผ่านการระดมความคิดเห็น หรือมุมมองผ่านประเด็นในการประชุม มีลักษณะเป็นกรอบคำถามในการประชุม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชุมกลุ่มย่อยและเทคนิคการตั้งประเด็นคำถาม

2) ออกแบบประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่มย่อยในกลุ่มของผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ เพื่อตรวจทานประเด็นและหัวข้อที่แตกต่างไปในแต่ละกลุ่ม

3) สร้างประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่มย่อยในกลุ่มของผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุให้ครอบคลุมต่อประเด็นรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารที่พึงประสงค์ต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

4) นำประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่มย่อยของทั้ง 4 กลุ่ม ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

5) ปรับปรุงและจัดทำประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่มย่อยของทั้ง 4 กลุ่ม ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3 แบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

2) นำผลการพัฒนา (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมกลุ่มย่อยที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วน จากการประชุมปฏิบัติการมาออกแบบเป็นข้อคำถามในการตรวจสอบ

3) สร้างแบบตรวจสอบการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ โดยใช้เกณฑ์ความถูกต้อง (Accuracy) และความเหมาะสม (Propriety) โดยกำหนดองค์ประกอบของแบบตรวจสอบให้ครบถ้วน 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับชื่อ – สกุล อายุ สังกัด และประสบการณ์/ความเชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 รายการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ครอบคลุมตามองค์ประกอบต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

4) นำแบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

5) ปรับปรุงและจัดทำแบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนย่อยที่ 2 การทวนข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แบบร่าง)

โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำร่างรูปแบบและคู่มือในการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ที่ได้รับการพัฒนาและตรวจสอบผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการมาทำการทวนข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2. ทำการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทวนข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

3. นำข้อเสนอและการปรับแก้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทำการจัดทำคู่มือ

4. นำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุที่ได้ทำการจัดทำขึ้น รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

1. กลุ่มเป้าหมายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนย่อยที่ 2

2.1 แบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

2) นำผลการพัฒนา (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมกลุ่มย่อยที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วน จากการประชุมปฏิบัติการมาออกแบบเป็นข้อคำถามในการตรวจสอบ

3) สร้างแบบตรวจสอบการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุโดยใช้เกณฑ์ความถูกต้อง (Accuracy) และความเหมาะสม (Propriety) โดยกำหนดองค์ประกอบของแบบตรวจสอบให้ครบถ้วน 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือเกี่ยวกับชื่อ – สกุล อายุ สังกัด และประสบการณ์/ความเชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 รายการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ครอบคลุมตามองค์ประกอบต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

4) นำแบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

5) ปรับปรุงและจัดทำแบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 3 ในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ประเด็นจากข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์สรุปผลการประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) แล้วอภิปรายเชิงพรรณนา

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบในด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และความมีประโยชน์ (Utility) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประเมินรูปแบบและคู่มือ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนย่อยนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบในส่วนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ดำเนินงานปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 คน ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน

2) เจ้าหน้าที่/ผู้รับผิดชอบในส่วนงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน

3) ผู้ดำเนินงานในการปฏิบัติงานการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน

4) แกนนำผู้สูงอายุในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของรูปแบบและการใช้คู่มือ (Stakeholder) ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน

2. ผู้วิจัยขออนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตามข้อ 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

3. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยแนบแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ไปให้กับผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

4. ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

5. ผู้วิจัยนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ เพื่อจัดทำให้มีความสมบูรณ์

1. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นนี้ คือ แบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสม

1.2 นำผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากขั้นตอนที่ 3 มาวิเคราะห์และออกแบบประเด็นในการประเมิน

1.3 สร้างแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความมีประโยชน์ (Utility) โดยกำหนดองค์ประกอบของแบบตรวจสอบให้ครบถ้วน 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับชื่อ – สกุล อายุ สังกัด และประสบการณ์ในการบริหารงาน/ทำงาน

ตอนที่ 2 รายการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ครอบคลุมตามองค์ประกอบต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

1.4 นำแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมในเกณฑ์ของความเป็นไปได้ (Feasibility) และความมีประโยชน์ (Utility)

1.5 ปรับปรุงและจัดทำแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 4 ในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ประเด็นจากข้อเสนอแนะที่ได้จากการอภิปรายสรุปในการประชุมกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผล (รัตนะ บัวสนธ์, 2562) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	รูปแบบและคู่มือมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	รูปแบบและคู่มือมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	รูปแบบและคู่มือมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	รูปแบบและคู่มือมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	รูปแบบและคู่มือมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ระยะ ผู้วิจัยสามารถสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลที่ได้รับ สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการวิจัย แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						
1. เพื่อศึกษาสังเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุทั้งงานการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ	- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และศึกษารูปแบบแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะ	- แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ - แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ	1. วิเคราะห์องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุฯ จากข้อค้นพบในงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง 2. จัดทำตารางสังเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) และแนวคิดการ	- ความถี่ ค่าร้อยละ - การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	- องค์ประกอบและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
		ผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงองค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะ	แนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ	เรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)		
	1.2 ศึกษายืนยันองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ	ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวโยงต่องานทางด้านผู้สูงอายุ จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจาก	1. แบบสัมภาษณ์องค์ประกอบและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. แบบตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและ	1. รวบรวมแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ได้กำหนดไว้เพื่อร่วมพิจารณาตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ	- ยืนยันองค์ประกอบและปัจจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาฉันทามติ วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง - ความถี่ ค่าร้อยละ	- ข้อมูลการศึกษายืนยันองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ขับเคลื่อนงานด้านกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน นักวิชาการด้านผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน	ปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. แบบสรุปผลองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.สรุปประเด็นจากการตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.สรุปประเด็นจากการตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและปัจจัย		

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
				การส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ		
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง	กลุ่มผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย	แบบสอบถาม (Questionnaire)	รวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	- ค่าความถี่ - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - Modified Priority Needs Index (PNI)	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	ประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	(Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากในแต่ละตำแหน่งงานจากกลุ่มประชากร				
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)						
2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	- ศึกษารูปแบบและกระบวนการการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุหรือศูนย์หรือ	- ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการปฏิบัติการที่เป็นเลิศในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุสังกัด	- แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับรูปแบบ/กระบวนการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุใน	- จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	- การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผ่านการสัมภาษณ์และเรียบเรียงเป็นความเรียงเชิงพรรณา	- แนวทาง/รูปแบบ/กิจกรรมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศภายใต้สังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
ในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชมรมที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 หน่วยงานที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้บริหาร จำนวน 3 ท่าน และผู้รับผิดชอบการปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุใน 3 หน่วยงาน จำนวน 15 ท่าน	หน่วยงาน/องค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ			
ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ						
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการ	3.1 นำข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1) ประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) 2) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ	1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร	- การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	- (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัด

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	มายกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ **ด้านองค์ประกอบเบื้องต้น** ประกอบด้วย	ในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสามพื้นที่ ได้แก่ - ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน - ผู้รับผิดชอบ/เจ้าหน้าที่ส่วนงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน	3) แบบ(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ 4) แบบ(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	โรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ 2) สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	- ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ - (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ 2) โครงสร้างการบริหารและกระบวนการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การจัดกระบวนการหรือกิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	- แกนนำผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสนอ จำนวน 15 คน โดยทั้งหมดเลือกแบบเจาะจง รวม 24 คน (Purposive Sampling)				

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	4) เครือข่าย/ภาคีความร่วมมือในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้/บรรยากาศ/สิ่งแวดล้อมในการดำเนินการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ 6) การวัดและประเมินผล **ด้านปัจจัยแวดล้อม** ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านผู้รับผิดชอบ					

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	ในการดำเนินการ 3) ด้านรูปแบบ/ กิจกรรม 4) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของกิจกรรม 5) สื่อ/การเรียนรู้/ บรรยากาศ 6) ด้านเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ					

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
	3.2 นำร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มาตรวจสอบ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ - ผู้มีประสบการณ์การทำงานขับเคลื่อนสุขภาวะในกลุ่มผู้สูงอายุจาก สสส. จำนวน 3 คน - อาจารย์/นักวิชาการ ที่มีประสบการณ์ด้านงานผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน ทำการเลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 5 คน (Purposive Sampling)	- แบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข	ผู้วิจัยจัดประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและข้อเสนอแนะปรับปรุงในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบตรวจสอบและคู่มือการใช้รูปแบบด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสมและข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข	- ความถี่ - ค่าร้อยละ - วิเคราะห์สรุปผลการประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) แล้วอภิปรายเชิงพรรณา	รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความถูกต้องและมีความเหมาะสม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่						
4. เพื่อประเมินผลรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	- ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยการประชุมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ - ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- แบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) - แบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข	ผู้วิจัยจัดประชุมสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion) โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับรูปแบบและการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์	- สรุปผลการอภิปรายกลุ่มเฉพาะ สรุปการประชุม (Focus Group Discussion) - วิเคราะห์ผลการประเมินรูปแบบโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
		จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน - ผู้รับผิดชอบในส่วนงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน - ผู้ดำเนินงานในการปฏิบัติงานการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน				

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้จากการวิจัย
		และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ (Stakeholder) ได้แก่ แกนนำผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)				

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง 2) ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง 3) พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และ 4) ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผู้วิจัยขอแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัยดำเนินแบ่งการศึกษาในตอนที่ 1 ออกเป็น 2 ขั้นตอน ในขั้นตอนแรก ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤฒพลัง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ได้องค์ประกอบในการ

เสริมสร้างพฤฒพลัง และดำเนินการจัดการประชุมอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการสร้างเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จำนวน 2 คน ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการ และมีผลงานในการศึกษาวิจัยทางด้านผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมูลนิธิหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องในประเด็นผู้สูงอายุ จำนวน 1 คน และผู้ที่มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในลักษณะที่เป็นโครงการหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการประเด็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน และทำการประเมินองค์ประกอบดังกล่าว โดยอิงจากความคิดเห็นและความรู้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คนนี้ (Expert Judgement) เพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ เพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยใช้แบบสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้สูงอายุ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลัง

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดองค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพฤฒพลัง จำนวน 44 ชิ้น และคัดเลือกงานที่ถูกอ้างอิงถึง และเป็นงานที่มีการนำไปใช้ในบริบทโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลังในผู้สูงอายุ จำนวน 20 ชิ้น และสังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญต่อการเสริมสร้างพฤฒพลังออกมา จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความมั่นคง ด้านสภาพที่เอื้อต่อภาวะพฤฒพลัง ด้านปัจจัยสร้างเสริมสุขภาวะ โดยองค์ประกอบแต่ละด้านมีตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 1.1 กาย

ตัวชี้วัดที่ 1.2 จิต

ตัวชี้วัดที่ 1.3 สังคม

ตัวชี้วัดที่ 1.4 ปัญญา

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ

ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ชมรม ศูนย์ โรงเรียนผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย

ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT

ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะการอ่านออกเขียนได้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยสร้างเสริมสุขภาวะ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ

องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบ รวมถึงแหล่งเอกสารและงานวิจัยที่มาสังเคราะห์ นำเสนอไว้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลังในผู้สูงอายุ (n = 20)

ที่-	รายการ	กรมกิจการผู้สูงอายุ (ม.ป.ป.)	ฐาณญา สมคู และคณิต เขียววิรัย (2562)	นริมาร์ หมั่นแสน และสุชาดา ไกรฤทัยพูลย์ (2557)	นิลดา จิระรัตนวรรณะ และคณะ (2562)	ศุธีรา บัวทอง และคณะ (2558)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)	สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ (2559)	วิญญ์ญัญญู บุญทัน (2561)	เวหา เกษมสุข (2562)	Isabel et al. (n.d.)	Punyakaew et al. (2019)	Jin (2017)	CDC (2022)	Fei Yue Community Service (2012)	Friehe & Schmidt–Hertha (2013)	Zhang et al. (2022)	Pipatpen (2017)	Vyasamoorthy (2018)	Zher et al. (2019)	WHO (2002)	ความถี่	ร้อยละ
1	**ความแข็งแรงทางสุขภาพ**	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	**20**	**100**
	1.1 กาย	✓		✓		✓					✓	✓	✓	✓			✓					8	40
	1.2 จิตใจ			✓							✓	✓	✓	✓			✓		✓			7	35
	1.3 สังคม	✓		✓		✓					✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			11	55
	1.4 ปัญญา					✓					✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓			8	40
2	**การมีส่วนร่วม**	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	**16**	**80**
	2.1 มีงานทำ			✓													✓					2	10
	2.2 ร่วมกิจกรรมโรงเรียน/ชมรมผู้สูงอายุ		✓	✓	✓							✓										4	20

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	กรมกิจการผู้สูงอายุ (ม.ป.ป.)	ฐาณญา สมคู่ และคณิต เขียววิชัย (2562)	นริมาร์ หมั่นแสน และสุชาดา ไกรพิบูลย์ (2557)	นิลสา จิระรัชตานนท์ และคณะ (2562)	สุธีรา บัวทอง และคณะ (2558)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)	สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ (2559)	วิญญ์ทัญญู บุญทัน (2561)	เวหา เกษมสุข (2562)	Isabel et al. (n.d.)	Punyakaew et al. (2019)	Jin (2017)	CDC (2022)	Fei Yue Community Service (2012)	Friebe & Schmidt-Hertha (2013)	Zhang et al. (2022)	Pipatpen (2017)	Vyasamoorthy (2018)	Zher et al. (2019)	WHO (2002)	ความถี่	ร้อยละ
	2.3 ร่วมกิจกรรมหมู่บ้าน/ชุมชน		✓	✓	✓						✓	✓		✓		✓	✓			✓		9	45
	2.4 ร่วมดูแลบุคคลในครอบครัว	✓		✓	✓							✓										4	20
3	**ความมั่นคง**	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	**15**	**75**
	3.1 รายได้เพียงพอ	✓		✓			✓					✓	✓									5	25
	3.2 เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย											✓										1	5
	3.3 ที่อยู่อาศัยเอื้อต่อการดำรงชีวิต	✓	✓			✓	✓					✓	✓	✓			✓					8	40
	3.4 ที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัย	✓		✓		✓	✓					✓	✓				✓					7	35

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	กรมกิจการผู้สูงอายุ (ม.ป.ป.)	ฐาณญา สมคู่ และคณิต เขียววิชัย (2562)	นริน์ทร์ หมั่นแสน และสุชาดา ไกรพิบูลย์ (2557)	นิลดา จิระรัชตานนท์ และคณะ (2562)	สุธีรา บัวทอง และคณะ (2558)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)	สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ (2559)	วิญญ์ทัญญู บุญทัน (2561)	เวหา เกษมสุข (2562)	Isabel et al. (n.d.)	Punyakaew et al. (2019)	Jin (2017)	CDC (2022)	Fei Yue Community Service (2012)	Friebe & Schmidt-Hertha (2013)	Zhang et al. (2022)	Pipatpen (2017)	Vyasamoorthy (2018)	Zher et al. (2019)	WHO (2002)	ความถี่	ร้อยละ
4	**สภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง**	✓								✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		**11**	**55**
	4.1 ความรู้ ICT (มีและใช้เป็น)	✓									✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓		8	40
	4.2 ทักษะอ่านออกเขียนได้	✓									✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		9	45
5	**ปัจจัยสร้างเสริมสุขภาวะ**	✓	✓	✓	✓				✓	✓							✓			✓		**8**	**40**
	5.1 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ																					-	-
	5.2 ความชัดเจนของเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรม																					-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	กรมกิจการผู้สูงอายุ (ม.ป.ป.)	ฐาณญา สมคู่ และคณิต เขียววิชัย (2562)	นริน์ทร์ หมั่นแสน และสุชาดา ไกรพิบูลย์ (2557)	นิลฆา จิระรัชตานนท์ และคณะ (2562)	สุธีรา บัวทอง และคณะ (2558)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)	สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ (2559)	วิญญ์ทัญญู บุญทัน (2561)	เวหา เกษมสุข (2562)	Isabel et al. (n.d.)	Punyakaew et al. (2019)	Jin (2017)	CDC (2022)	Fei Yue Community Service (2012)	Friebe & Schmidt-Hertha (2013)	Zhang et al. (2022)	Pipatpen (2017)	Vyasamoorthy (2018)	Zher et al. (2019)	WHO (2002)	ความถี่	ร้อยละ
	5.3 ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม				✓																	1	5
	5.4 การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ			✓	✓			✓		✓							✓					5	25
	5.5 มีเครือข่ายความร่วมมือ	✓	✓	✓	✓			✓									✓					6	30
6	**การเรียนรู้ตลอดชีวิต**	✓	✓	✓		✓			✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	**14**	**70**

จากตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละขององค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย จำนวน 20 พบว่า สุขภาพที่แข็งแรง การมีส่วนร่วม และความมั่นคง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ด้านที่องค์การอนามัยโลกระบุว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของผู้สูงอายุ และปรากฏอยู่ในงานศึกษาวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมีค่าความถี่ 20, 16 และ 15 คิดเป็นร้อยละ 100, 80 และ 75 ตามลำดับ ซึ่งตัวชี้วัดของสุขภาพที่แข็งแรง ประกอบไปด้วย สุขภาพทางกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยสุขภาพที่แข็งแรงทางสังคมเป็นตัวชี้วัดที่พบมากที่สุด มีค่าความถี่ 11 คิดเป็นร้อยละ 55 ตัวชี้วัดลำดับถัดมามี 2 ตัว คือ สุขภาพทางกายและสุขภาพทางปัญญา ที่พบในงานศึกษา จำนวน 8 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 40 และลำดับสุดท้าย คือ สุขภาพจิต มีค่าความถี่ 7 คิดเป็นร้อยละ 35 สำหรับองค์ประกอบที่ 2 คือ การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 4 ตัว ได้แก่ การร่วมกิจกรรมหมู่บ้าน/ชุมชน การร่วมกิจกรรมโรงเรียน/ชมรมผู้สูงอายุ การร่วมดูแลบุคคลในครอบครัว และการมีงานทำ โดยมีค่าความถี่ 9, 4, 4 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 45, 20, 20 และ 10 ตามลำดับ และองค์ประกอบด้านความมั่นคง มีตัวชี้วัด 4 ตัว ได้แก่ รายได้เพียงพอ เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยเอื้อต่อการดำรงชีวิต และที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัย โดยการมีที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตมีความถี่มากที่สุด คือ 8 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ ที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัย มีความถี่ 7 คิดเป็นร้อยละ 35 ส่วนการมีรายได้ที่เพียงพอมีความถี่ 5 คิดเป็นร้อยละ 25 และลำดับสุดท้าย คือ การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยมีความถี่ 1 คิดเป็นร้อยละ 5

ขณะที่องค์ประกอบที่มีการกล่าวถึงในงานศึกษาเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังอีก 3 ด้าน คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นแนวคิดในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังมีค่าความถี่ 14 คิดเป็นร้อยละ 70 พบได้ทั้งในงานศึกษาจากในประเทศและต่างประเทศเช่นเดียวกันกับองค์ประกอบที่ 1 – 3 องค์ประกอบถัดมา คือ สภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง มักปรากฏในงานศึกษาและวิจัยจากต่างประเทศ มีค่าความถี่ 11 คิดเป็นร้อยละ 55 ตัวชี้วัดขององค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย ความรู้ ICT (มีและใช้เป็น) มีความถี่ 8 คิดเป็นร้อยละ 40 และทักษะอ่านออกเขียนได้ มีความถี่ 9 คิดเป็นร้อยละ 45 ส่วนองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะพบในงานศึกษาและวิจัยในประเทศเป็นส่วนใหญ่ มีค่าความถี่ 8 คิดเป็นร้อยละ 4 และมีตัวชี้วัดองค์ประกอบ จำนวน 5 ตัว ซึ่งปรากฏในงานศึกษาวิจัย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ เครือข่ายความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ และความต่อเนื่องของกิจกรรม มีความถี่ 6, 5 และ 1 คิดเป็นร้อยละ 30, 25 และ 5 ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้จำนวน 6 องค์ประกอบ พร้อมตัวชี้วัดองค์ประกอบ ดังตารางที่ 4.1 ดำเนินการตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบผ่านการประชุมอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และทำการประเมินองค์ประกอบดังกล่าว โดยอิงจากความคิดเห็นและความรู้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความถี่ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบและตัวชี้วัดการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ (n = 5)

รายการประเมิน	ผลการตรวจสอบ		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 สุขภาพกาย	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 1.3 สุขภาพสังคม	5	0	เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในองค์ประกอบที่ 2 และ 5 แล้ว
ตัวชี้วัดที่ 1.4 สุขภาพปัญญา	5	0	เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในองค์ประกอบที่ 2 และ 5 แล้ว
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ	5	0	ผู้วิจัยอาจนำตัวชี้วัดนี้ไปอยู่ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง
ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ชมรม ศูนย์ โรงเรียนผู้สูงอายุ	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน	5	0	-
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	5	0	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการตรวจสอบ		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย	5	0	-
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง			
ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะการอ่านออกเขียนได้	5	0	-
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ			
ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 5.3 ความต่อเนื่องของกิจกรรม	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 5.4 การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ	5	0	-
ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ	5	0	-
องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ตลอดชีวิต			
การเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	0	ควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ ควรนำตัวชี้วัดด้านสุขภาพสังคมและปัญญาไปอยู่ในองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม และด้านปัจจัยสร้างเสริมสุขภาวะซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และในตัวชี้วัดด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้คงไว้และเพิ่มเติมตัวชี้วัดด้านความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว การมองเห็น การได้ยิน และการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นลักษณะกิจกรรมที่ควรมีในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุ

ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ สามารถนำไปอยู่ในองค์ประกอบที่ 3 ได้ แต่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับบริบทและการศึกษางานที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถคงไว้ในองค์ประกอบที่ 2 ได้ หากพิจารณาว่าการมีงานทำส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุผ่านชมรม ศูนย์ หรือโรงเรียน

ในองค์ประกอบที่ 6 ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง แต่เห็นควรให้นำแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังจะมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดองค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลัง (สมบูรณ์)

ผู้วิจัยได้นำเอาผลการตรวจสอบความเหมาะสมของและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มาประมวลและปรับปรุงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ได้ตัวชี้วัดทั้งสิ้น 21 ตัวชี้วัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 1.1 การประเมินสุขภาพกาย

ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว

ตัวชี้วัดที่ 1.4 การมองเห็น

ตัวชี้วัดที่ 1.5 การได้ยิน

ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ

ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ชมรม ศูนย์ โรงเรียนผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัยเอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT

ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประชากร ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้สูงอายุ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 150 คน โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่พัฒนามาจากการสังเคราะห์องค์ประกอบสำหรับการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน (n = 150)

องค์ประกอบของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ	4.06	0.57	มาก	4.60	0.42	มากที่สุด	0.13	4
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.24	0.68	ปานกลาง	4.18	0.51	มาก	0.29	2
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง	2.90	0.38	ปานกลาง	4.76	0.53	มากที่สุด	0.64	**1**
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง	4.00	0.58	มาก	4.64	0.42	มากที่สุด	0.16	3
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ	4.48	0.43	มาก	4.80	0.57	มากที่สุด	0.07	5
โดยรวม	**3.74**	**0.53**	**มาก**	**4.59**	**0.49**	**มากที่สุด**	**0.26**	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 องค์ประกอบ เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53) และสภาพพึงประสงค์การบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 องค์ประกอบ เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49)

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามรายองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน พร้อมตัวชี้วัดองค์ประกอบ ผลการศึกษาเป็นดังนี้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสุขภาพ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสุขภาพ (n = 150)

องค์ประกอบด้านสุขภาพ	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การประเมินสุขภาพกาย	4.05	0.68	มาก	4.76	0.54	มากที่สุด	0.18	5
2. สุขภาพจิต	3.53	0.45	มาก	4.60	0.42	มากที่สุด	0.30	3
3. ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว	3.84	0.40	มาก	4.82	0.58	มากที่สุด	0.26	4
4. การมองเห็น	2.95	0.73	ปานกลาง	4.94	0.67	มากที่สุด	0.67	**1**
5. การได้ยิน	3.51	0.32	มาก	4.63	0.55	มากที่สุด	0.32	2
6. การออกกำลังกาย	4.88	0.64	มากที่สุด	4.94	0.67	มากที่สุด	0.01	6
โดยรวม	**3.79**	**0.54**	**มาก**	**4.78**	**0.57**	**มากที่สุด**	**0.29**	

จากตางรางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54) และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม (n = 150)

องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การมีงานทำ	3.29	0.65	ปานกลาง	4.95	0.68	มากที่สุด	0.50	**1**
2. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ชมรม ศูนย์โรงเรียนผู้สูงอายุ	3.90	0.43	มาก	4.96	0.69	มากที่สุด	0.27	3
3. การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน	3.88	0.24	มาก	4.88	0.64	มากที่สุด	0.26	4
4. การดูแลบุคคลในครัวเรือน	3.31	0.66	ปานกลาง	4.94	0.67	มากที่สุด	0.49	2
โดยรวม	**3.60**	**0.50**	**มาก**	**4.93**	**0.67**	**มากที่สุด**	**0.38**	

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50) และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านความมั่นคง ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านความมั่นคง (n = 150)

องค์ประกอบด้านความมั่นคง	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ความเพียงพอของรายได้	2.87	0.41	ปานกลาง	4.85	0.61	มากที่สุด	0.69	**1**
2. การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	4.21	0.26	มาก	4.88	0.63	มากที่สุด	0.16	2
3. ลักษณะของการอยู่อาศัยเอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	4.36	0.63	มาก	4.92	0.66	มากที่สุด	0.13	3
4. สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย	4.64	0.40	มากที่สุด	4.95	0.67	มากที่สุด	0.07	4
โดยรวม	**4.02**	**0.43**	**มาก**	**4.90**	**0.64**	**มากที่สุด**	**0.26**	

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านความมั่นคง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43) และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านความมั่นคง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง (n = 150)

องค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT	4.13	0.73	มาก	4.75	0.52	มากที่สุด	0.15	2
2. ทักษะในการอ่านออกเขียนได้	4.00	0.25	มาก	4.87	0.62	มากที่สุด	0.21	**1**
โดยรวม	**4.07**	**0.49**	**มาก**	**4.80**	**0.57**	**มากที่สุด**	**0.18**	

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลังโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49) และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ (n = 150)

องค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ PNI
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	4.12	0.50	ปานกลาง	4.90	0.65	มากที่สุด	0.19	2
2. ความชัดเจนของเป้าหมาย	4.15	0.50	มาก	4.91	0.78	มากที่สุด	0.18	3
3. การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง	4.28	0.55	มาก	4.93	0.67	มากที่สุด	0.15	5
4. กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ	4.18	0.42	มากที่สุด	4.89	0.64	มากที่สุด	0.17	4
5. การมีเครือข่ายของความร่วมมือ	4.09	0.51	มาก	4.97	0.72	มากที่สุด	0.22	**1**
โดยรวม	**4.16**	**0.50**	**มาก**	**4.92**	**0.69**	**มากที่สุด**	**0.18**	

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50) และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ตอนที่ 2 ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุที่สร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ ผ่านการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารูปแบบหรือแนวทางสู่การปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 3 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชุมรมผู้สูงอายุ 2) แนวทางหรือรูปแบบการบริหารที่สนับสนุนการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และ 3) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังตามมุมมองและประสบการณ์ขององค์กรหรือหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุมีความสำคัญ เนื่องจากสามารถพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ ประกอบกับผู้สูงอายุยังเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้และต้องการเรียนรู้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุยึดตามแนวทางการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) กลุ่ม เป็นการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ (แกนนำผู้สูงอายุ คณะกรรมการ และนักเรียน) ซึ่งมาจากจากชักชวนหรือการเปิดรับสมัครสมาชิก การรวมกลุ่มของผู้สูงอายุมีความสำคัญมากต่อการขับเคลื่อนการทำงานไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

2) กรรมการ ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแลการดำเนินงาน และการปฏิบัติงาน ซึ่งควรมีผู้ที่สามารถเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานและประสานงานได้ และควรให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

3) กติกาหรือข้อตกลง เป็นข้อปฏิบัติที่มีการตกลงร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่น

4) กิจกรรม โดยทั่วไปมีกิจกรรมให้ความรู้ 3 ด้าน คือ การดูแลสุขภาพ ทักษะอาชีพ และความรู้ทั่วไป ร่วมกับกิจกรรมทางศาสนาและงานอาสาเพื่อสาธารณะ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับความสนใจ และสอดคล้องความสามารถของผู้สูงอายุ และควรมีความสามารถปรับไปตามความต้องการของผู้สูงอายุในฐานะของผู้เรียนได้ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย มีเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างความเข้าใจ พร้อมทั้งเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนและมีส่วนร่วมได้

5) กองทุน งบประมาณการสนับสนุนสำหรับการดำเนินงาน ซึ่งอาจมาจากหลายแหล่ง เช่น งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ การระดมทุน หรือการสนับสนุนจากภายนอก

นอกจากการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุตามแนวทางของกรมกิจการผู้สูงอายุแล้ว ยังมีสิ่งที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1) การบริหารจัดการบรรยากาศในโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมควรทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกปลอดภัยและมีความสุขในการเรียนรู้ ควรมีการสร้างสังคมที่ผู้สูงอายุสามารถทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์ต่อกันได้

2) การประเมินผลการเรียนการสอนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมที่ดำเนินอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพ และควรมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือกิจกรรมตามความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3) การจัดกิจกรรมเพื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุจึงมีหลายประเด็นที่ควรคำนึง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา การดูแลสุขภาพ ความสุข ความปลอดภัย และการเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ที่จะทำให้ชีวิตของผู้สูงอายุมีคุณภาพที่ดีขึ้น

บทบาทของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผนและบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถวางแผนการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในฐานะผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม โดยที่การดำเนินการต้องสอดคล้องกับงบประมาณ ทรัพยากร วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของโรงเรียน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้ได้ทรัพยากรที่เพียงพอ และเป็นการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้สูงอายุด้วย

2) บทบาทของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการดูแลผู้เรียนทั้งในด้านการเดินทางและสถานที่เรียน รวมทั้งการร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับผู้เรียน

นอกจากการปฏิบัติตามบทบาทผู้บริหารและเจ้าหน้าที่แล้ว การร่วมมือกันของทั้งสองฝ่าย เป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เนื่องจากจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการสนับสนุนและร่วมมือจากฝ่ายปฏิบัติการ ย่อมส่งผลกระทบทางบวกให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ

2. แนวทางหรือรูปแบบการบริหารที่สนับสนุนการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

การเสริมสร้างสุขภาวะในโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากผู้สูงอายุมีความต้องการสนับสนุนทางสุขภาพในรูปแบบเฉพาะทั้งทางกายและจิตใจ แนวทางสำหรับการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุสู่ภาวะพฤฒพลัง สามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ อาทิ

1) กิจกรรมทางกายและการดูแลสุขภาพ เช่น การออกกำลังกายที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรง การส่งเสริมการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนความรู้โภชนาการ เป็นต้น

2) การส่งเสริมสุขภาพจิต เช่น การสร้างความผ่อนคลาย ลดความเครียด (ฝึกสมาธิ การทำงานฝีมือ งานศิลปะและดนตรี) หรือกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างการติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับคนหลากวัย

3) การเสริมสร้างความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะอย่างต่อเนื่อง

4) การเสริมสร้างการพึ่งพาตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การทำอาหาร การดูแลตนเอง รวมถึงการบริหารการเงิน–การออม และการส่งเสริมอาชีพ

นอกจากแนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุในท้องถิ่นแล้ว แนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่สำคัญอีก 2 ประการ คือ การบูรณาการกิจกรรมของฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองการศึกษา กองสาธารณสุข สำนักปลัด ทุกฝ่ายรวมดำเนินงานวางแผนกิจกรรมร่วมกัน และเชิญผู้สูงอายุในฐานะผู้เรียนเข้าร่วมแลกเปลี่ยน ออกแบบ เพื่อให้กิจกรรมที่ทำสามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุอย่างแท้จริง อาจสรุปได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะในโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุมุ่งเน้นที่การพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ปัญญา ตามหลักสุขภาวะ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถมีชีวิตที่มีคุณภาพ ร่วมกับการบูรณาการการดำเนินงานภายในและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

3. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง กล่าวว่ามีหลายปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานสร้างเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ อาจกล่าวได้เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายในที่เอื้อต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมาย

2) กิจกรรมที่เหมาะสมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงความสามารถและความต้องการของผู้สูงอายุ ประกอบนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะให้ผู้สูงอายุ

3) การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ทั้งในกระบวนการออกแบบ การเรียนรู้ และการติดตามประเมินผล

ปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย

1) เครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภายในท้องถิ่นและภายนอกจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อเป็นทุนหรือทรัพยากรในการดำเนินงาน

2) การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน การสนับสนุนจากคนใกล้ชิดช่วยให้ผู้สูงอายุมีแรงจูงใจและความมั่นใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และการดูแลสุขภาพของตนเอง

ปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้โรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุสามารถสร้างเสริมสุขภาวะที่นำไปสู่ภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุได้อย่างมียั่งยืน

โดยสรุป แนวทางการบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุที่เสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในสังกัดองค์กรที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลักตามแนวทางของกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้แก่ กลุ่ม กรรมการ กติกาหรือข้อตกลง กิจกรรม และกองทุน และมีองค์ประกอบร่วม 2 ตัว คือ การมีส่วนร่วม (การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ และการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน) และเครือข่ายทางสังคม ภายใต้การบริหารงานที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน ร่วมกับแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยในตอนที่ 3 ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และ 2) ผลตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังนี้

1. รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ข้อมูลที่นำเสนอในส่วนนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากตอนที่ 1 องค์ประกอบและแนวทางสำคัญต่อการดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้นำ 5 องค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุที่สังเคราะห์ได้ ร่วมกับข้อมูลจากตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ภายใต้การกำหนดเป้าหมายเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังตามแนวทางการบริหารจัดการของกรมกิจการผู้สูงอายุ และปัจจัยสำคัญด้านการมีส่วนร่วมและเครือข่ายร่วมกับแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาออกแบบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

สรุปผลการศึกษาข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สรุปผลการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ : **ตัวชี้วัดที่ 1.1** การประเมินสุขภาพทางกาย **ตัวชี้วัดที่ 1.2** สุขภาพจิต	1. ประเด็นด้านสุขภาพ ในมุมมองของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุมองว่า	1. มีกิจกรรมหรือหลักสูตรที่เสริมสร้างสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต่อเนื่องและมีการจัดสรรงบประมาณ/ทรัพยากรสำหรับ	จากการหาค่าความต้องการจำเป็น พบว่าประเด็นขององค์ประกอบด้านสุขภาพผู้สูงอายุมองว่ากิจกรรมที่	1. โรงเรียนผู้สูงอายุมีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่ม การอบรม การทำกิจกรรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ	**การส่งเสริมกิจกรรมสุขภาวะรอบด้านและเหมาะสมต่อผู้สูงอายุ** - กิจกรรมทางกายที่เหมาะสม - การดูแลสุขภาพจิต	**การส่งเสริมกิจกรรมสุขภาวะรอบด้าน - กิจกรรมทางกายที่เหมาะสม** มีชุดกิจกรรมที่เสริมสร้างสุขภาวะทางกาย โดยมีโปรแกรม

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว **ตัวชี้วัดที่ 1.4** การมองเห็น **ตัวชี้วัดที่ 1.5** การได้ยิน	เป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาลชุมชนเป็นหลักของการส่งเสริมและ	การให้การสนับสนุนที่เพียงพอ 2. โรงเรียนผู้สูงอายุควรมีหลักสูตร หรือชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างมิติด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ	เสริมสร้างภาวะพฤฒพลังด้านสุขภาพยังขาดเรื่องของกิจกรรมด้านการได้ยินและการมองเห็น อาทิ กิจกรรมการตรวจสุขภาพตา	กิจกรรมทางกายและการออกกำลังกายที่มีสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อม 2. โครงสร้างในการบริหารจัดการดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี	- การส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ - การเข้าถึงบริการสุขภาพ	การออกกำลังกายที่หลากหลาย สอดรับและเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม ประกอบกับการมีทักษะใหม่ ๆ ของกิจกรรมทางกายเพื่อกระตุ้น

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย	สนับสนุนมิติด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ 2. กิจกรรมและหลักสูตรในโรงเรียนผู้สูงอายุที่ปรากฏด้านสุขภาพเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ไม่ได้มีรูปแบบของ	ที่ครบถ้วนและยืดหยุ่นต่อการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของผู้สูงอายุทั้งการออกกำลังกาย การเคลื่อนไหว สุขภาพจิต การได้ยิน และการมองเห็น	และหูในผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุเห็นว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อผู้สูงอายุทั้งในการเรียนรู้และการใช้ชีวิตประกอบกับการให้ความสำคัญ	การบูรณาการ หรือทำงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาลชุมชน เพื่อดำเนินงานไปพร้อมกับโรงเรียนผู้สูงอายุในการ		ความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ **- การดูแลสุขภาพจิต** การมีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ต่อการพัฒนาความคิด ลดความเครียด อาทิ งานฝีมือ งานด้าน

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	กิจกรรมรอบด้านตามองค์ประกอบหรือ ตัวชี้วัดทั้งหมด ภาพรวมจะพบกิจกรรมและหลักสูตรที่เน้นการออกกำลังกายกับกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย	3. ควรมีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมและการเรียนรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ทั้งในลักษณะของการอบรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ	ต่อสุขภาพจิตและอารมณ์ก็มีส่วนสำคัญ แต่กลับไม่พบกิจกรรมเหล่านี้เท่าที่ควร	เสริมสร้างสุขภาพแก่ผู้สูงอายุร่วมกัน 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบบูรณาการร่วมกัน		ศิลปะ ที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแก่กลุ่มผู้สูงอายุ ประกอบการมีพื้นที่ให้ผู้สูงอายุได้รับคำปรึกษา หรือแบ่งปันมุมมอง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ในชีวิตประจำวันอย่างเท่าทันในส่วนของการมองเห็น การได้ยิน สุขภาพจิต และการตรวจสุขภาพขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สูงอายุในแต่ละโรงเรียน	การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และมีพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนแก่กลุ่มผู้สูงอายุ 4. เจ้าหน้าที่และหน่วยงานด้านผู้สูงอายุ ควรมีความคิด ความเข้าใจในทิศทาง		โดยไม่ได้ผูกขาดว่าจะต้องเป็นบทบาทหน้าที่ของกองการศึกษาเพียงกองเดียว 4. โรงเรียนผู้สูงอายุมีกิจกรรมที่เสริมสร้างสุขภาพที่หลากหลาย		ประสบการณ์และความรู้สึก **- ส่งเสริมโภชนาการ** มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการแก่ผู้สูงอายุผ่านการปฏิบัติและการลงมือทำ เพื่อให้ผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	โดยไม่มีการกำหนดอยู่ในแผนการส่งเสริมประจำปี ทั้งในกิจกรรมและหลักสูตร บางโรงเรียนผู้สูงอายุมีกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพทางตาและ	เดียวกันต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒเพลังในผู้สูงอายุทั้งเจ้าหน้าที่ของทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ		และมีหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนต่อสถานการณ์		ทราบถึงอาหารที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ อาทิ การสาธิตการทำอาหาร หรือการทำอาหารเพื่อกิจกรรมในชุมชน **- การเข้าถึงบริการสุขภาพ**

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	การได้ยิน แต่ไม่ได้มีความต่อเนื่องหรือไม่ได้ทำการกำหนดอยู่ในกิจกรรม/หลักสูตรที่ชัดเจน 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้สูงอายุและ	และควรมีลักษณะของการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันมากกว่าแยกส่วนกันทำงาน				การพัฒนาระบบบริการสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่ไร้รอยต่อในการทำงานหรือการดำเนินงานเพื่อให้ผู้สูงอายุเห็นว่า การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของตนเป็นสิ่งที่ง่ายและ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุบางตัวชี้วัดมีข้อจำกัดในการประสานวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง					สะดวกแก่การเข้าถึงอาทิ การเดินทางการประสานข้อมูลหรือการดูแลประกอบกับการสร้างความตระหนักทั้งต่อทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	อาทิ ด้านสุขภาพจิต ด้านการได้ยิน และการมองเห็น 4. สถานที่ของโรงเรียนผู้สูงอายุบางแห่ง ไม่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสุขภาพ					

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	5. กิจกรรมและหลักสูตรด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานและขาดการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ประกอบกับการไม่มี					และผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกับทางกลุ่มผู้สูงอายุว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเปลี่ยนมุมมองของสุขภาพเป็นการ “ป้องกัน” มิใช่การ “รักษา”

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	เครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเท่าที่ควร					
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม: ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ	1. รูปแบบ กิจกรรมและหลักสูตรในโรงเรียนผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทำซ้ำ ๆ เดิม ๆ ในทุก ๆ ปี	1. โรงเรียนผู้สูงอายุ ควรมีรูปแบบกิจกรรมหรือหลักสูตรที่มาจากความต้องการของ	จากข้อมูลของความต้องการจำเป็นในกลุ่มผู้สูงอายุ เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนงานที่เกี่ยวโยงต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการ	**เปิดพื้นที่ของการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมและการตัดสินใจ**	**- สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน** มีการจัด **“กิจกรรมทางสังคม”**

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ **ตัวชี้วัดที่ 2.3** การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน **ตัวชี้วัดที่ 2.4** การดูแลบุคคลในครัวเรือน	และเป็นมุมมองจากเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกแบบกิจกรรมและหลักสูตรมากกว่าการสร้างพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กลุ่มผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มในพื้นที่เขตรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. โรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ต่าง ๆ ในชุมชนหรือ โรงเรียนผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับการทำงานและหารายได้ของผู้สูงอายุเป็นหลักที่จะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ	จัดเก็บข้อมูลผู้สูงอายุที่มากกว่าข้อมูลทางสุขภาพเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลของการพัฒนาและทราบข้อจำกัดของการเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ	- สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน - สนับสนุนให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมในระดับของการตัดสินใจ	ที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมร่วมเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเองและผู้สูงอายุกับผู้คนในชุมชนวัยอื่น อาทิ งานกีฬา งานเทศกาลหรือกิจกรรมทางศาสนา พร้อมไปกับ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	กับกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมตามความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุเป็นสำคัญ	ควรเปิดพื้นที่ให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในระดับของการบริหารจัดการ และวางแผนร่วมกันในการออกแบบกิจกรรม หรือ	ต่าง ๆ ในชุมชน หรือ โรงเรียนผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับการทำงานและหารายได้ของผู้สูงอายุเป็นหลักที่จะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วม	2. กิจกรรมของชุมชน หรือหมู่บ้านกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในหลายระดับ ทำให้ผู้สูงอายุเห็นถึงคุณค่าและภาวะพฤฒพลัง		การ **“เปิดพื้นที่ของการเรียนรู้”** ผ่านทางโรงเรียนผู้สูงอายุหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุมีพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุดประสบการณ์กับ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	2. เงื่อนไขของเพศและอายุ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม/การเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนที่แตกต่างกัน	หลักสูตรในโรงเรียนผู้สูงอายุ 3. อยากให้มีกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้สูงอายุโรงพยาบาล	ของผู้สูงอายุ	ในตัวเอง ที่ว่ายังคงเป็นบุคคลที่มีตัวตนและมีศักยภาพในการดำเนินชีวิต 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกลไกในการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับกลุ่ม		คนรุ่นใหม่ **- สนับสนุนให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมในระดับของการตัดสินใจ** คือ ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทหน้าที่ของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	3. ปัจจัยด้านการศึกษาของกลุ่มผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจถึงลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ 4. สุขภาพร่างกายและจิตใจเป็นปัจจัย	ส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล และชุมชน/หมู่บ้าน 4. การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้สูงอายุที่สะท้อนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุอันจะนำไปสู่การ		ผู้สูงอายุต่อการมีบทบาทและหน้าที่ในกิจกรรม ทั้งของทางโรงเรียนผู้สูงอายุและกิจกรรมของทางชุมชน		ในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวโยงต่อสุขภาพและสวัสดิการของตนเอง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตัวตน ผ่านรูปแบบของการตัดสินใจที่จะส่งผล

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	สำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีมักจะมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจะพบข้อจำกัด	ออกแบบกิจกรรมหรือหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการแก่กลุ่มผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มที่มีข้อจำกัดของการเข้าร่วม หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน				ต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ในการเข้าร่วม 5. ผู้สูงอายุจำนวนมากยังคงทำงานเพื่อหารายได้ในการดำเนินชีวิตหรือมีภาระหน้าที่ในการดูแลคนในครอบครัวของตน	ผู้สูงอายุ				

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ซึ่งส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนผู้สูงอายุและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
องค์ประกอบที่ 3 : ด้านความมั่นคง **ตัวชี้วัดที่ 3.1** ความเพียงพอของรายได้	1. ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุส่วนใหญ่ แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ คือ	1. ความมั่นคงในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ มีส่วนสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรม	การมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตและการมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยของ	1. การมีชุดกิจกรรมหรือหลักสูตรที่นำไปสู่การสร้างรายได้หลังวัยเกษียณแก่กลุ่ม	**- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ** การทำความเข้าใจต่อความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุเป็น	โรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมี **กิจกรรม/ โครงการ**

กตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย **ตัวชี้วัดที่ 3.3** ลักษณะของการอยู่อาศัย **ตัวชี้วัดที่ 3.4** สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย	กลุ่มแรกเป็นผู้สูงอายุที่มีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตหลังเกษียณและไม่ได้ประกอบอาชีพหลังวัยเกษียณ ในกรณีนี้คือ คนที่มีบำเหน็จ	หรือหลักสูตรในโรงเรียนผู้สูงอายุของกลุ่มผู้สูงอายุ 2. การที่ผู้สูงอายุยังคงต้องหารายได้ในการดำเนินชีวิตและดูแลสมาชิกในครัวเรือนของตนเป็นข้อจำกัดหนึ่ง	ตนเองและครอบครัวเป็นสิ่งที่จำเป็นของผู้สูงอายุในระดับปัจเจกบุคคลก่อนที่จะสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้าง	ผู้สูงอายุที่ติดบ้านหรือติดสังคม ทำให้การออกมาทำกิจกรรมเป็นพื้นที่หนึ่งของการปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างรายได้ไปพร้อม ๆ กัน	ปัจจัยที่สำคัญช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น การมีรายได้ที่เพียงพอและแหล่งรายได้ที่มั่นคงเป็นตัวชี้วัดสำคัญ	**ในการส่งเสริมความมั่นคงทางที่อยู่อาศัยแก่กลุ่มผู้สูงอายุ**ในพื้นที่ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของที่อยู่อาศัย การปรับปรุงบ้าน/ที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	บำนาญ หรือมีรายได้เพียงพอ กับกลุ่มที่สอง คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำการประกอบอาชีพแล้วและอยู่อาศัยกับครอบครัว โดยครอบครัวเป็นผู้ดูแลและให้การ	ของการไม่สามารถมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบกับการหารายได้ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความมั่นคงในผู้สูงอายุ	ภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ	2. มีลักษณะของการทำงานเชิงรุกร่วมการหน่วยงานด้านสุขภาพ อาทิ โรงพยาบาลส่งเสริมระดับตำบล หรือโรงพยาบาลชุมชนเพื่อตรวจเยี่ยมบ้าน และ	ของความมั่นคงของผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุที่มีความมั่นคงทางการเงินมักมีสุขภาพกายและใจที่ดีกว่า เนื่องจากพวกเขาสามารถเข้าถึงอาหารที่มีประโยชน์	- โรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **มีการจัดตั้งกองทุนและสวัสดิการในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ หรือกิจกรรมที่สร้างรายได้แก่กลุ่ม**

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	สนับสนุนเรื่องรายได้หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต และกลุ่มที่สาม คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ยังคงประกอบอาชีพแต่เป็นการประกอบอาชีพ	และครอบครัว มากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรม หรือหลักสูตรของโรงเรียนผู้สูงอายุ 3. บางกิจกรรมหรือหลักสูตรที่มีในโรงเรียน		สุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ ทำให้เห็นถึงบริบท หรือเงื่อนไขแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดต่อการส่งเสริมสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่มของ	การดูแลสุขภาพที่เหมาะสม และกิจกรรมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขภาพจิต **ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย** การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและปลอดภัย	**ผู้สูงอายุ**

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ที่สามารถจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุได้ 2. ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน	ผู้สูงอายุ ควรเป็นสิ่งที่ส่งเสริมหรือสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ		ผู้สูงอายุในพื้นที่ 3. มีพื้นที่ที่เอื้อต่อการออกกำลังกายและพื้นที่ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มผู้สูงอายุ รวมไปถึง	การมีพื้นที่และระบบของการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ครอบครัวไม่พร้อมต่อการดูแล (Day Care) ในการให้บริการแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบกับสภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัยและเหมาะสมของผู้สูงอายุ ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ผู้สูงอายุในภาพรวมจะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยเป็นหลัก			4. โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมอาทิ การไปรับไปส่ง		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
				การติดตามสนับสนุน	และส่งเสริมสุขภาพกายและจิตที่ดี ขณะที่ความเป็นเจ้าของบ้านยังเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของความมั่นคง เนื่องจากช่วยลดความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเช่า	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	เพราะกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องทำงาน หรือยังคงทำงานอยู่โดยมากจะไม่พร้อมต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง				ที่อยู่อาศัยและเพิ่มความรู้สึกมั่นคงในชีวิต	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ด้วยเงื่อนไขของการจัดการเวลาและการหารายได้เพื่อตนเองและครอบครัว 3. ประเด็นเรื่องของความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและการมีรายได้ที่เพียงพอต่อ					

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	การดำเนินชีวิตส่งผลโดยตรงต่อการเข้ามามีส่วนร่วมและการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุ เนื่องจากเงื่อนไขดังกล่าวสิทธิ์สวัสดิการ					

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	แก่ผู้สูงอายุในสังคมบ้านเรายังไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้สูงอายุได้ทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังคงทำงาน เพื่อรายได้					

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	ของตนเองและครอบครัว					
องค์ประกอบที่ 4 : ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง **ตัวชี้วัดที่ 4.1** การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT	1. โรงเรียนผู้สูงอายุไม่ได้มีกิจกรรมส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ ICT หรือกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการสร้างความ	1. การมีสถานที่กลางที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งในเรื่องของการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และ	ทักษะของการอ่านออกเขียนได้ของผู้สูงอายุสะท้อนถึงศักยภาพของการเข้าร่วมกิจกรรม	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนผู้สูงอายุมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้	**การพัฒนาสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลังในผู้สูงอายุ** - สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกาย	**- สุขภาพกายและใจ** สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ เช่น การมีพื้นที่

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้	เท่าทันสื่อและอุปกรณ์ ICT ในทุกโรงเรียน และต่อให้มีก็ไม่ได้มีความต่อเนื่อง หรือตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ	การมีพื้นที่แลกเปลี่ยนพูดคุย 2. ควรมีพื้นที่หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือรับฟังเสียงสะท้อนของกลุ่มเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมผู้สูงอายุ	เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุและศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีศักยภาพของการอ่านออกเขียนได้	การทำกิจกรรมต่าง ๆ 2. มีชุดกิจกรรมหรือหลักสูตรที่มีความหลากหลายและต่อเนื่องในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างทักษะในการรู้เท่าทันต่อ	และใจในการดำเนินชีวิต - การสร้างการมีส่วนร่วมในสังคม - ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและที่อยู่อาศัย	สำหรับออกกำลังกายการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและการสนับสนุนด้านจิตวิทยา **- การมีส่วนร่วมในสังคม** การสร้างโอกาสให้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	2. โดยปกติผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีทักษะในการอ่านออกเขียนได้ในระดับดี	และรับรู้ถึงข้อจำกัดของกลุ่มผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม 3. การเข้าถึงการศึกษาผ่านกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับผู้สูงอายุ	เป็นพื้นฐาน	การเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างทักษะที่หย่อนคล้อยของกลุ่มผู้สูงอายุ 3. มีเวทีและช่องทางของการรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุผ่านช่องทางที่	- การเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต - กิจกรรมทางสังคม - การมีกิจกรรมด้านเทคโนโลยีและเสริมทักษะในการอ่านออกเขียนได้	ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของและการยอมรับในสังคม ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพจิตและความสุข

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและที่อยู่อาศัยการมีรายได้ที่มั่นคงและที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยช่วยลดความเครียดและเพิ่มความมั่นใจในชีวิต ทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิต

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	และไม่มีปัญหาด้านสุขภาพต่อการดำเนินชีวิต ขณะที่ผู้สูงอายุที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้อุปกรณ์และมีปัญหาในการอ่านออกเขียนได้	โดยโรงเรียนผู้สูงอายุควรเป็นพื้นที่หนึ่งของการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้เท่าทัน และพร้อมจะปรับตัวต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลง		หลากหลาย ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อเปิดรับมุมมองความต้องการและข้อจำกัดของกลุ่มผู้สูงอายุ 4. มีความยืดหยุ่นของการทำกิจกรรมแก่กลุ่มผู้สูงอายุ		อย่างมีคุณภาพ **- การเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต** การส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุช่วยให้พวกเขาสามารถ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	มักไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมของการส่งเสริมการใช้สื่อหรือ อุปกรณ์ ICT 3. กิจกรรมด้านการใช้สื่อ ICT เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และการรู้ทันสื่อ	4. การมีทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่กลุ่มผู้สูงอายุ อาทิ การอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางในการ		เพื่อเอื้อต่อความต้องการของผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม		ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยีได้ดีขึ้น **- กิจกรรมทางสังคม** การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเกื้อหนุนระหว่างรุ่น เช่น

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	โดยมากจะเป็นไปในลักษณะของการอบรม และการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นหลักประกอบกับการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจจะ	เข้าร่วมกิจกรรมวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมและการเรียนรู้ งบประมาณในการส่งเสริมจากทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพียงพอ				กิจกรรมศิลปะหรือกีฬาช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับคนรุ่นใหม่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	**สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง**	**สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง**	**ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)**	**รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)**	**ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ**	**ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ**
	ไม่ได้ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ					**- การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ** การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและบริการต่างๆ ได้ง่ายขึ้น หรือมีการจัดอบรมด้านเทคโนโลยี ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						เชื่อมต่อกับครอบครัวและเพื่อน รวมถึงการใช้สื่ออย่างรู้เท่าทันสำหรับผู้สูงอายุ
องค์ประกอบที่ 5 : ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ	1. กิจกรรมหรือหลักสูตรไม่ได้ตอบเป้าประสงค์ หรือความต้องการ	1. การมีคณะกรรมการหรือตัวแทนของผู้สูงอายุในพื้นที่	ผู้สูงอายุเห็นว่าการมีผู้นำและกิจกรรมที่ต่อเนื่องสำหรับ	1. มีโครงสร้างในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่	**- การมีโครงสร้างที่สร้างการมีส่วนร่วมแก่กลุ่มผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ**	การมีโครงสร้างที่สร้างการมีส่วนร่วมแก่กลุ่มผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ **ตัวชี้วัดที่ 5.2** ความชัดเจนของเป้าหมาย	ของผู้สูงอายุได้ทุกกลุ่ม 2. เงื่อนไขของช่วงเวลาในการดำเนินกิจกรรมไม่สอดรับต่อผู้สูงอายุที่ยังคงทำงานเพื่อหารายได้ในการ	ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนผู้สูงอายุ และการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการส่งเสริมสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการทำกิจกรรมในกลุ่มผู้สูงอายุ มากกว่าการจัดกิจกรรมหรืออบรมแบบไม่ต่อเนื่องประกอบกับ	ที่ชัดเจนในการส่งเสริมสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ 2. มีผู้นำ/แกนนำกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนของผู้สูงอายุในพื้นที่	**- การมีกิจกรรม/หลักสูตรที่ชัดเจนต่อเนื่องและหลากหลายสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่นในการดำเนินงาน**	เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยโครงสร้างนี้ประกอบด้วยหลายด้านที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง **ตัวชี้วัดที่ 5.4** กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ **ตัวชี้วัดที่ 5.5** การมีเครือข่ายของความร่วมมือ	ดำเนินชีวิต 3. ความต่อเนื่องของกิจกรรมในหลักสูตรของโรงเรียนผู้สูงอายุที่อิงกับรอบของการดำเนินกิจกรรมตามปีงบประมาณ มากกว่าการสอดรับกับกลุ่มผู้สูงอายุ	2. มีชุดกิจกรรมหรือหลักสูตรในโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีความหลากหลาย และมีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม 3. มีเครือข่ายของความร่วมมือที่	การจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุควรมีเครือข่ายที่มากกว่าภาครัฐ คือ การมีเอกชนและประชาสังคมในพื้นที่เข้ามา	3. มีชุดกิจกรรม/หลักสูตรที่มีความชัดเจนในแต่ละปี และมีการจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องและยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์หรือความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ	**- มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม**	**1. โครงสร้างการบริหารจัดการมีคณะกรรมการบริหารที่** ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนจากชุมชน และ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	4. โดยมากกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุขึ้นตรงกับกองการศึกษา และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการดึงภาคีเครือข่ายในพื้นที่เข้ามา	หลากหลายในการดำเนินงานร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริม	มีส่วนร่วมในการบูรณาการและหนุนเสริมซึ่งกันและกัน	4. มีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมสุขภาวะแก่การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่เพียงพอ		ผู้สูงอายุเอง เพื่อให้มีการตัดสินใจร่วมกันในกิจกรรมต่างๆ และ**มีการตั้งที่ปรึกษา**ที่มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ช่วยให้คำแนะนำและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
	หนุนเสริม 5. หลายพื้นที่ยังขาดการดึงการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งในระดับของการออกแบบกิจกรรมและคณะกรรมการในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ	สุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุ		5. การผสานเครือข่ายความร่วมมือทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่หลากหลายต่อการเกื้อหนุนการส่งเสริมสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่		**2. กิจกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้สูงอายุ** ทั้งจากภายในและภายนอก พร้อมกับการมีหลักสูตรการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สถานศึกษา และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						ทรัพยากรและข้อมูลพร้อมไปกับการสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน **4. การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ** การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						หน่วยงานภาครัฐช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง **5. การฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ** จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	รูปแบบของการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Best Practice)	ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบ
						ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะชีวิต, ทักษะในการดูแลสุขภาพ และทักษะทางสังคม

ตารางที่ 4.9 แสดงข้อมูลที่ได้รับจากการสังเคราะห์องค์ประกอบ การสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ และแนวทางในการบริหารโรงเรียน ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) พบว่า การบริหารจัดการดำเนินการตามแนวทางของกรมกิจกรรมผู้สูงอายุ และดำเนินการโดยมีกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะในด้านต่างๆ ทั้งทางกาย จิตใจ และความมั่นคงในการดำเนินชีวิต การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการเข้าถึงของผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ฝ่ายบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายที่ร่วมสนับสนุน ภายใต้การบริหารจัดการที่มีเป้าหมายชัดเจน มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ความต้องการ และความสามารถของผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้รับนี้จัดทำเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังนี้

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

รูปแบบ: เกิดจากข้อมูลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบและแนวทางสำคัญต่อการดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุร่วมกับแนวทางการบริหารงานโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ภายใต้เป้าหมายการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังตามแนวทางการบริหารจัดการของกรมกิจการผู้สูงอายุและแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาออกแบบรูปแบบในชื่อ รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N)

หลักการ: การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่พร้อมต่อการนำไปใช้โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม/หลักการเรียนรู้/หลักการได้ใช้และเข้าถึง/หลักการสะท้อนคิด/เครือข่าย

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

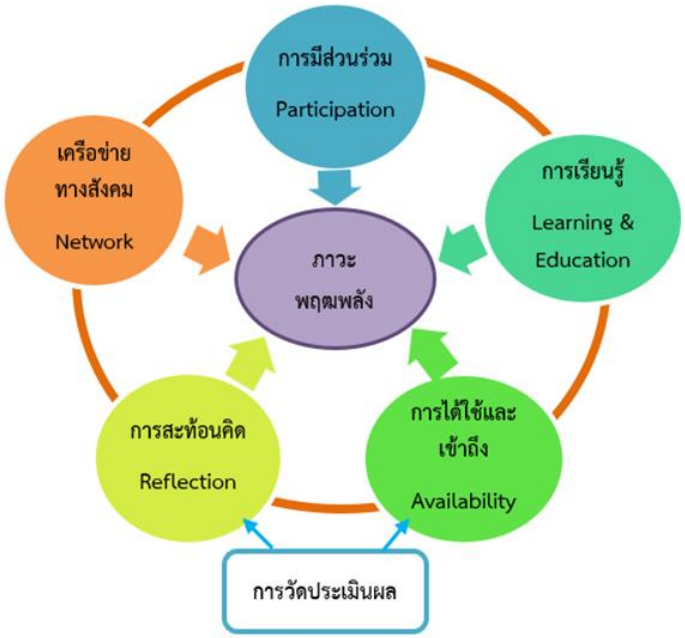
1) เพื่อใช้ดำเนินการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

2) เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังอย่างเป็นระบบ

ระบบและกลไก: Input -------> Process -------> Output -------> Outcome

ปัจจัยนำเข้า (Input) สำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุมีหลายด้านที่สำคัญต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ประกอบด้วย บุคลากร ทรัพยากรทางการเงิน/งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ ความร่วมมือจากชุมชน การมีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน และการสนับสนุนจากผู้บริหาร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

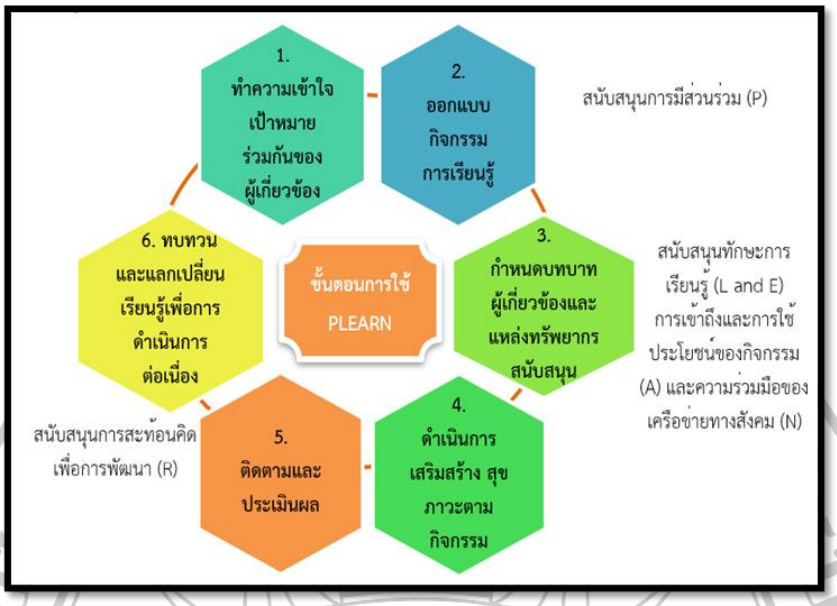
กระบวนการ Process: นำเสนอ รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N)

ภาพที่ 4.1 (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

การใช้รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มี 6 ขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1) การทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
3) กำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องและแหล่งทรัพยากรสนับสนุน
4) ดำเนินการเสริมสร้างสุขภาวะ
5) การติดตามและประเมินผล
6) ทบทวนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการดำเนินการต่อเนื่อง

ภาพที่ 4.2 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผลผลิต (Output) ผลผลิตจากการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุไม่เพียงแต่เป็นตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนผู้เข้าร่วมและกิจกรรม แต่ยังสะท้อนถึงคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่เข้มแข็งในชุมชน

ผลผลิตในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุมีหลายด้านที่สำคัญ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นผลผลิตเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

ผลผลิตเชิงปริมาณ ได้แก่

1) จำนวนผู้เข้าร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

2) การสร้างกลุ่ม/การรวมกลุ่ม ของผู้สูงอายุในพื้นที่เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในรูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ

3) ผลผลิตที่เกิดจากผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับทางศูนย์ ชมรมหรือโรงเรียนผู้สูงอายุ

ผลผลิตในเชิงคุณภาพ ได้แก่

1) การพัฒนาทักษะและความรู้ ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตใหม่ ๆ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย การทำอาหาร และการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ทำให้พวกเขามีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองมากขึ้น

2) การสร้างเครือข่ายสังคม โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ ทำให้เกิดเครือข่ายสังคมที่เข้มแข็งและสนับสนุนกันในชุมชน

3) คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ดียิ่งขึ้น และมีความสุขในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

ผลลัพธ์ (Outcome) ผลลัพธ์ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้านที่สะท้อนถึงความสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

1) ผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒพลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงขึ้น ลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย และลดระยะเวลาการพึ่งพาผู้อื่น

3) ผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนวัยเดียวกันและต่างวัย ได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกของกลุ่ม

4) ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้เสริมในวัยเกษียณ

การวัดและประเมินผล ดำเนินการ ดังนี้

การวัดและประเมินผลในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการต่าง ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยสามารถใช้โมเดลการประเมินที่เรียกว่า CIPP (Context, Input, Process, Product) ซึ่งครอบคลุมหลายด้านในการประเมิน ดังนี้

1) ด้านบริบท (Context Evaluation)

1.1) ประเมินความเหมาะสมของสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ

1.2) ตรวจสอบความจำเป็นของกิจกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการต่อผู้สูงอายุในชุมชน

1.3) วัดระดับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

2.1) ประเมินความพร้อมของทรัพยากร เช่น งบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์

2.2) ตรวจสอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่สนับสนุนเสริมสร้างสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ

2.3) วิเคราะห์ระดับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก/ภาคีเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน

3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

3.1) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน เช่น การสื่อสารระหว่างบุคลากรและผู้สูงอายุ

3.2) วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.3) ตรวจสอบการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดทำหลักสูตรและกิจกรรม

4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

4.1) วัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.2) ประเมินสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

4.3) ตรวจสอบความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อโครงการ/กิจกรรม ซึ่งสามารถใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลได้

สรุป การประเมินผลโรงเรียนผู้สูงอายุไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน แต่ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและแม่นยำ

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ: ได้แก่ การมีเป้าหมายชัดเจน การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการร่วมของภาคีเครือข่าย ทรัพยากร การดำเนินการ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ (ฉบับร่าง) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 9)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการเสริมสร้างพฤฒพลัง	9	-	100	9	-	100	
การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่พร้อมต่อการนำไปใช้โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม/หลักการเรียนรู้/หลักการได้ใช้และเข้าถึง/หลักการสะท้อนคิด/เครือข่าย	✓	-	-	✓	-	-	- การบริหารเพื่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียน
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	9	-	100	9	-	100	
2.1 เพื่อใช้ดำเนินการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	✓	-	-	✓	-	-	
2.2 เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังอย่างเป็นระบบ	✓	-	-	✓	-	-	- ตัดคำว่าอย่างเป็นระบบในวัตถุประสงค์ข้อนี้ออก
3. ระบบงานและกลไกของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	**8**	**1**	**88.88**	**8**	**1**	**88.88**	
ปัจจัยนำเข้า (Input) สำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุมีหลายด้านที่สำคัญต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ประกอบด้วย บุคลากร ทรัพยากรทางการเงิน/งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ ความร่วมมือ	✓	-	-	✓	-	-	- การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นต่อการจัดการศึกษาในชุมชน

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพลังพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
จากชุมชน การมีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน และการสนับสนุนจากผู้บริหาร/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							- การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Andragogy) อาจถูกนำมาใช้เป็นปัจจัยนำเข้า
กระบวนการ Process นำเสนอรูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N)	✓	-	-	✓	-	-	- อาจเพิ่มเติมข้อมูลบทบาทผู้เกี่ยวข้องต่อกระบวนการ - เน้นรูปแบบที่เป็นกระบวนการ - การเข้าถึงหรือการเข้าร่วมของผู้สูงอายุจะมีแนวทางอย่างไร
ผลผลิต (Output) สามารถแบ่งออกเป็นผลผลิตเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้ <u>ผลผลิตเชิงปริมาณ</u> ได้แก่	✓	-	-	✓	-	-	- พัฒนาการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
- จำนวนผู้เข้าร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง - การสร้างกลุ่ม/การรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในพื้นที่ทำกิจกรรมในรูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ - ผลผลิตที่เกิดจากผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมต่างๆ กับศูนย์ ชมรม หรือโรงเรียนผู้สูงอายุ <u>ผลผลิตในเชิงคุณภาพ</u> ได้แก่ - การพัฒนาทักษะและความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ - การสร้างเครือข่ายสังคม - คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น							- พัฒนาระดับพฤฒพลังของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
ผลลัพธ์ (Outcome) สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้านที่สะท้อนถึงความสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้ - ผู้สูงอายุมีภาวะพฤฒพลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน - ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงขึ้น ลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย และลดระยะเวลาการพึ่งพาผู้อื่น - ผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนวัยเดียวกันและต่างวัยได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกของกลุ่ม - ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้เสริมในวัยเกษียณ	✓	-	-	✓	-	-	- เครือข่ายในการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ - บทเรียนในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
การประเมิน CIPP - ด้านบริบท (Context Evaluation) สถานที่และสภาพแวดล้อม กิจกรรมตรงความต้องการของผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง - ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ความพร้อมของทรัพยากร ตรวจสอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน และวิเคราะห์ระดับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก/ภาคีเครือข่าย - ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การสื่อสารระหว่างบุคลากรและผู้สูงอายุ วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม ตรวจสอบการมีส่วนร่วม - ด้านผลผลิต (Product Evaluation)	-	✓	-	-	✓	-	อาจต้องปรับวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	**8**	**1**	**88.88**	**8**	**1**	**88.88**	
1) การทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง	✓	-	-	✓	-	-	- วิธีการดำเนินงานอาจมีเมนูบริการหรือชุดกิจกรรมให้
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	✓	-	-	✓	-	-	
3) กำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องและแหล่งทรัพยากรสนับสนุน	✓	-	-	✓	-	-	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพลังพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
4) ดำเนินการเสริมสร้างสุขภาวะ	✓	-	-	✓	-	-	เลือกตามความสอดคล้องของบริบท - บุคลากรจะมีบทบาทและส่วนร่วมอะไรได้บ้าง อาจเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น
5) การติดตามและประเมินผล	-	✓	-	-	✓	-	
6) ทบทวนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการดำเนินการต่อเนื่อง	✓	-	-	✓	-	-	
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	9	-	100	9	-	100	
การมีเป้าหมายชัดเจน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการร่วมของภาคีเครือข่าย ทรัพยากร การดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	✓	-	-	✓	-	-	
ร้อยละของผลการตรวจสอบ	**ความถูกต้อง**		**95.55**	**ความเหมาะสม**		**95.55**	

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยรวมมีความถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 95.55 และมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 95.55

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ โดยเฉพาะในประเด็นกระบวนการของรูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) โดยให้เน้นที่ความเป็นกระบวนการเพื่อสนับสนุนการบริหารเพื่ออำนวยการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังนี้

P = Participating การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ซึ่งอาจใช้หลักการ 4M’s (Man, Money, Material และ Method/Management)

LE = Leading to Management and Engagement การนำไปสู่การจัดการหรือสานต่อให้เกิดการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการดำเนินการ ดังนี้

1) กิจกรรมส่งเสริมภาวะพฤฒพลัง (เช่น การกิน การออกกำลังกาย การดูแลตนเอง)

2) ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ (เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ระบบดิจิทัล ต่าง ๆ)

3) งบประมาณ

4) ภาคีร่วมในการดำเนินการ

A = Accessing การมีผู้สูงอายุเข้าร่วมเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

R = Reflecting การสะท้อนคิดเพื่อการบริหาร

N = Networking เครือข่ายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ในส่วนของการประเมินเสนอให้ผู้วิจัยปรับรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น การประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับหรือสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความถูกต้องเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 9)

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/ แก้ไข (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
1. บทนำ	**9**	**-**	**100**	**9**	**-**	**100**	
	✓	-	-	✓	-	-	
2. คำชี้แจง	**9**	**-**	**100**	**9**	**-**	**100**	
	✓	-	-	✓	-	-	- รายการกิจกรรมที่มีอาจอธิบายในลักษณะของนิเวศผู้สูงอายุที่ประกอบด้วยบุคคลและครอบครัว - การขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จอาจมีปัจจัยอื่นเพิ่มเติม
3. ความเป็นมา	**9**	**-**	**100**	**9**	**-**	**100**	
3.1 แนวคิด	✓	-	-	✓	-	-	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/ แก้ไข (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
3.2 ที่มาของโรงเรียนผู้สูงอายุ	✓	-	-	✓	-	-	
3.3 รูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ	✓	-	-	✓	-	-	อำนาจของท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อให้ท้องถิ่นดำเนินการได้
4. วัตถุประสงค์	**9**	**-**	**100**	**-**	**-**	**100**	
4.1 เพื่อใช้ดำเนินการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	✓	-	-	✓	-	-	
4.2 เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุ อย่างเป็นระบบ	✓	-	-	✓	-	-	
5. การใช้รูปแบบ	**9**	**1**	**100**	**9**	**-**	**100**	
5.1 องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ	✓	-	-	✓	-	-	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ร้อยละ	ความเหมาะสม		ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง/ แก้ไข (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		
5.2 องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม	✓	-	-	✓	-	-	- กิจกรรมอาจเพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของระหว่างช่วงวัย - อาจเพิ่มเติมคนท้องถิ่น หรือผู้เกี่ยวข้องมีบทบาทอย่างไร
5.3 องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง	✓	-	-	✓	-	-	- ความไม่มั่นคงทางที่อยู่อาศัยส่งผลต่อการเข้าร่วมของผู้สูงอายุ
5.4 องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง	✓	-	-	✓	-	-	- ความเท่าทันสื่อสังคม (Social Media)
5.5 องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ	✓	-	-	✓	-	-	
ร้อยละของผลการตรวจสอบ	**ความถูกต้อง**		**100**	**ความเหมาะสม**		**100**	

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยรวมมีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. คู่มือการใช้รูปแบบฯ ในภาพรวมควรมีการเสนอบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาทักษะเพิ่มเติมหรือทบทวนทักษะที่อยู่อย่างไรเพื่อใช้รูปแบบที่ถูกพัฒนาขึ้น

2. การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุอาจแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

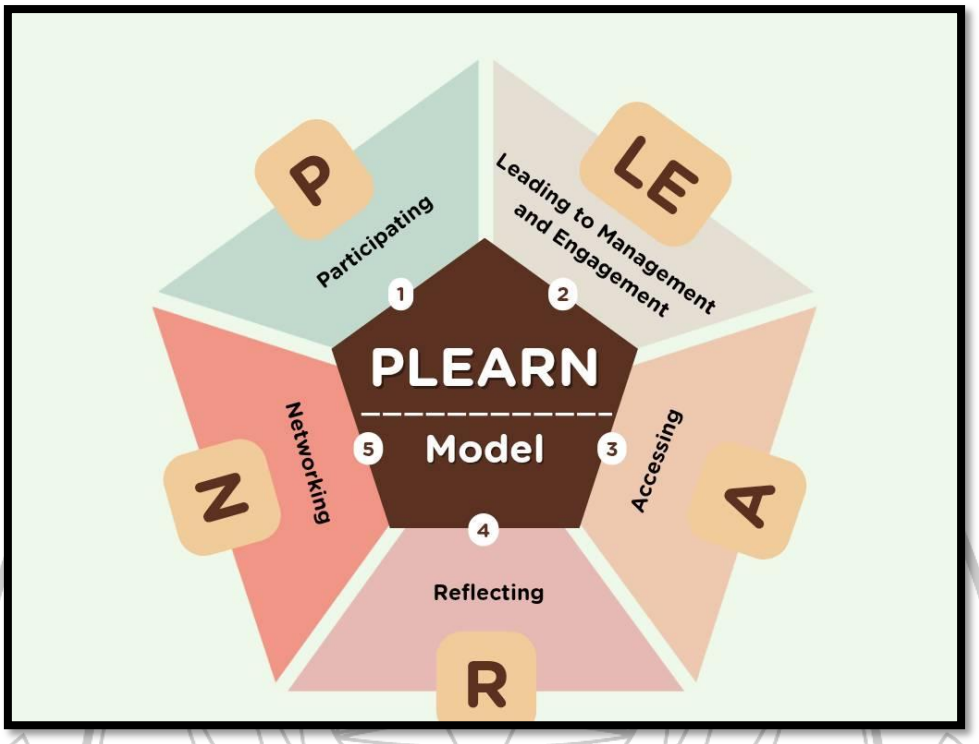
2.1 กลุ่มเป้าหมาย (เพื่อสนับสนุนการเห็นคุณค่าในตนเองต่อสังคม)

2.2 ผู้บริหารหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในพื้นที่โดยทัศนคติ ไม่ใช่ขับเคลื่อนเพียงเพราะเป็นนโยบายที่ต้องทำ

2.3 นิเวศ (เพื่อทบทวนต้นทุนทางสังคม เช่น เครือข่าย สมาชิกครอบครัวของผู้สูงอายุ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมต่อการขับเคลื่อน)

3. การเพิ่มรายการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ให้สามารถนำไปใช้ตามความสอดคล้องของบริบท โดยพิจารณาจากองค์ประกอบการ เนื่องจากองค์ประกอบที่การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังส่งผลต่อการเข้าร่วมของผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบฯ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ ฉบับสมบูรณ์ ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

จากภาพที่ 4.3 สามารถอธิบายถึงรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และการใช้รูปแบบฯ ได้ดังนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย เนื้อหาโดยสรุป (เนื้อหาฉบับสมบูรณ์ปรากฏในภาคผนวก) ดังนี้

หลักการ: การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่พร้อมต่อการนำไปใช้โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม หลักการเรียนรู้ หลักการได้ใช้และเข้าถึง หลักการสะท้อนคิด และเครือข่ายทางสังคม เนื่องจากการนำหลักการเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีบทบาทในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ แนวทางของหลักการดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

แนวคิด: ประกอบด้วย 5 หลักคิด ได้แก่

1) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

โรงเรียนผู้สูงอายุควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ วางแผนหลักสูตร และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้พวกเขารู้สึกเป็นเจ้าของและเกิดความภาคภูมิใจในบทบาทของตนเอง การมีส่วนร่วมอาจอยู่ในรูปแบบของการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม การเป็นอาสาสมัคร หรือการช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

2) หลักการเรียนรู้ (Lifelong Learning)

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนผู้สูงอายุ หลักสูตรควรออกแบบให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ด้านสุขภาพ เทคโนโลยี การเงิน และศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

3) หลักการได้ใช้และเข้าถึง (Utilization and Accessibility)

โรงเรียนผู้สูงอายุควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงการจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และการออกแบบสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและสามารถนำไปใช้ได้จริง

4) หลักการสะท้อนคิด (Reflection)

การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถทำความเข้าใจตนเอง ตระหนักถึงคุณค่าของประสบการณ์ที่ผ่านมา และนำไปสู่การพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ โรงเรียนผู้สูงอายุสามารถส่งเสริมหลักการนี้ได้ผ่านกิจกรรม เช่น การบันทึกประสบการณ์ส่วนตัว การอภิปรายกลุ่ม หรือการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตัวเองมากขึ้น

5) เครือข่ายทางสังคม (Social Networks)

เครือข่ายทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุควรเป็นศูนย์กลางในการสร้างและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเครือข่าย เช่น โครงการอาสาสมัคร กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน หรือการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความหมายและได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์:

1) เพื่อใช้ดำเนินการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

2) เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ

ระบบและกลไกของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง:

ระบบของรูปแบบ: มีหลักการ คือ การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่พร้อมต่อการนำไปใช้ผ่านรูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N Model) มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ดังนี้

1) P – Participating (การมีส่วนร่วม) โรงเรียนผู้สูงอายุเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีบทบาทในชุมชน การมีส่วนร่วมนี้ครอบคลุมการเข้าร่วมประชุม การเป็นอาสาสมัคร และการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในโรงเรียน

2) LE – Leading to Management Engagement (การนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ) โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการบริหารและจัดการกิจกรรม เช่น การบริหารกลุ่มผู้สูงอายุ การทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการส่งเสริมการเป็นผู้นำในชุมชน กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความมั่นใจและตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง

3) A – Accessing (การเข้าถึงและนำไปใช้) การเรียนรู้ในโรงเรียนผู้สูงอายุควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยการใช้เทคโนโลยี การสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย และการพัฒนาเนื้อหาที่เหมาะสมกับบริบทของผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

4) R – Reflecting (การสะท้อนคิดและพัฒนาตนเอง) โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนถึงประสบการณ์ของตนเอง เช่น การบันทึกประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการจัดเวทีเสวนา กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงศักยภาพของตนเองและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง

5) N – Networking (การสร้างเครือข่ายทางสังคม) เครือข่ายสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุจึงทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น โครงการอาสาสมัคร หรือกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน ช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนและมีส่วนร่วมในสังคมอย่างต่อเนื่อง

กลไกของรูปแบบ:

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยนำเข้าในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ

การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยการเชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า (Input) หลายด้านเข้าด้วยกัน ดังนี้

1.1) แนวคิดหลักการบริหาร 4Ms เป็นแนวคิดพื้นฐานทางการบริหารที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยแนวคิดนี้ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management)

1.2) แนวคิด Andragogy of Aging Person หรือศาสตร์การสอนผู้ใหญ่สำหรับผู้สูงอายุ ความสำคัญยิ่งในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนผู้สูงอายุ เน้นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการเฉพาะของผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังที่ระบุไว้ในคู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุว่า “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนผู้สูงอายุควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจและส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ”

1.3) หลักการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับท้องถิ่น เป็นปัจจัยนำเข้าสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนได้อย่างแท้จริง โดยแนวคิดหลักของการมีส่วนร่วมในบริบทของโรงเรียนผู้สูงอายุนั้นยึดหลัก “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง” เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนาและดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมนี้มิได้จำกัดอยู่เพียงแค่ตัวผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนที่มีศักยภาพและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ

1.4) การสร้างเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยนำเข้าที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เนื่องจากสุขภาวะที่ดีทั้งทางกายและจิตใจเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในคู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุได้ระบุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาวะไว้อย่างชัดเจน คือ “เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของมิติด้านสุขภาพในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

โดยสรุป ปัจจัยเหล่านี้มีความเชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยหลักการมีส่วนร่วมจะช่วยระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน การส่งเสริมสุขภาวะ

จะเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ หลักการบริหาร 4Ms จะช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรมีประสิทธิภาพ และ Andragogy of Aging Person จะช่วยให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้สูงอายุ การบูรณาการปัจจัยนำเข้าเหล่านี้จะต้องคำนึงถึงบริบทของชุมชนและความต้องการของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในทุกมิติ

2) กระบวนการของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Process) ประกอบด้วย การดำเนินการตามรูปแบบเพลิน (P–LE–A–R–N)

วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ: ดำเนินการตามรูปแบบ “เพลิน” ซึ่งประกอบด้วย การสร้างการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพื่อการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ และการนำสู่การจัดการและสานต่อความสัมพันธ์ผ่านการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างพฤฒพลัง (เช่น การกิน การดูแลสุขภาพ การใช้เทคโนโลยี การลดความตึงเครียดหรือกังวล เป็นต้น) ทรัพยากร (อุปกรณ์ บุคลากร ที่สามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้) งบประมาณ และภาคีเครือข่าย ซึ่งควรมีการติดตามและประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ เพื่อสามารถปรับการดำเนินงานให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุและบริบทของโรงเรียนผู้สูงอายุในแต่ละท้องถิ่น

เงื่อนไข/ปัจจัยความสำเร็จ มี 5 ประการ ดังนี้

1) ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบกับแกนนำผู้สูงอายุที่มีความกระตือรือร้นและมีจิตอาสา

2) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุตั้งแต่การวางแผนจนถึงการประเมินผล และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

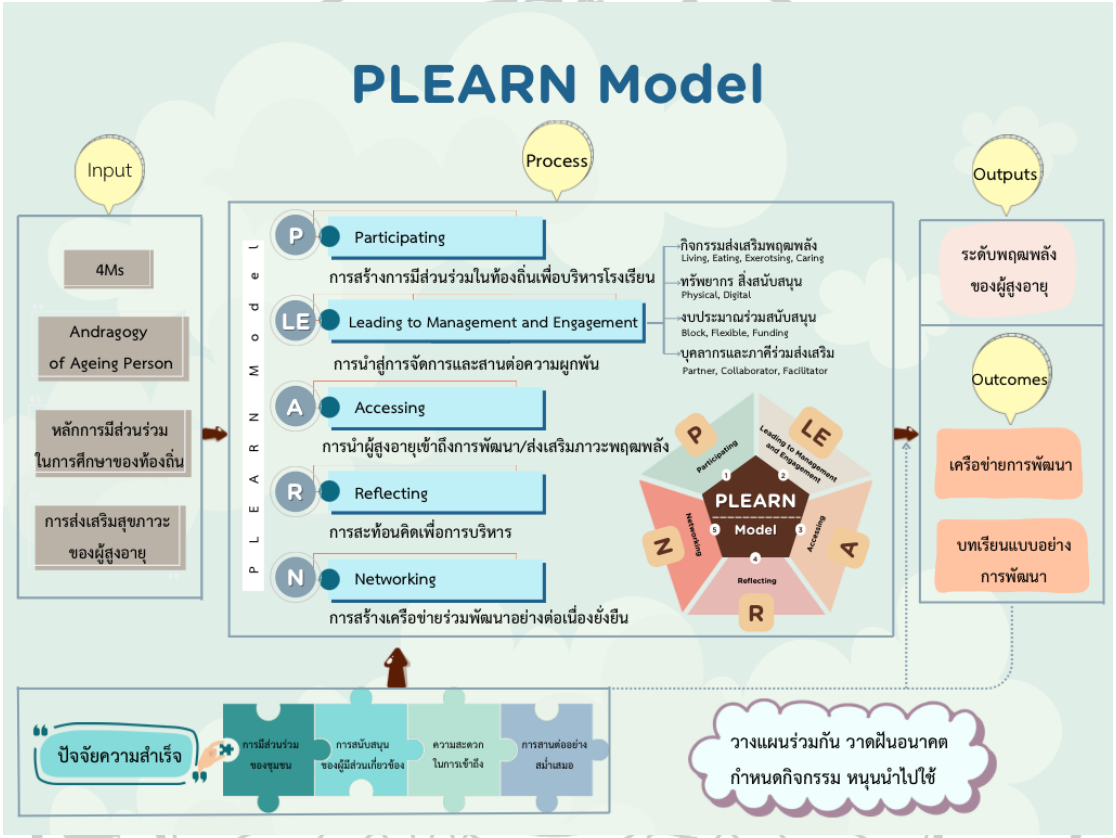
3) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์

4) หลักสูตรและกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการ โดยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะพฤฒพลังครบทุกมิติ

5) การติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ระบบการติดตามและประเมินผลที่ต่อเนื่องและใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนา โดยสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N Model) เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนผู้สูงอายุสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเสริมสร้างภาวะ

พฤฒพลังของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ได้อย่างเป็นรูปธรรม การนำแนวคิดนี้ไปใช้จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีบทบาทที่ชัดเจนในสังคม ขณะที่คู่มือการใช้รูปแบบฯ ผู้วิจัยปรับจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

จากภาพที่ 4.4 อธิบายถึงวิธีการใช้การใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายการดำเนินงาน (บทนำ) กลไกที่มีปัจจัยนำเข้า กระบวนการหรือรูปแบบ และผลผลิต พร้อมทั้งปัจจัยความสำเร็จ (เนื้อหาของคู่มือการใช้ฉบับสมบูรณ์ ดังปรากฏในภาคผนวก) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

บทนำ: สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทยสู่สังคมสูงวัยนับเป็นความท้าทายสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้อง

เตรียมรับมือ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุผ่านพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะของสถานศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ ชมรม ภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมและครอบคลุมถึงกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ต่าง ๆ การนำคู่มือนี้ไปใช้จะช่วยให้ผู้ดูแลสามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถมีพฤฒพลังและความสุขในชีวิต

คำชี้แจง: คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒิพลังที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ครอบคลุมการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้

1) การบริหารงานวิชาการที่เน้นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

2) การบริหารงานบุคคลที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการดูแลและจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

3) การบริหารงานงบประมาณที่สนับสนุนกิจกรรมและโครงการเพื่อผู้สูงอายุ

4) การบริหารงานทั่วไปที่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

5) การประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้สูงอายุ

ความเป็นมา: จากสถานการณ์สังคมสูงวัยในประเทศไทยกำลังเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังผู้สูงอายุเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ ทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เราสามารถรับมือกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังฉบับนี้ พัฒนามาจากการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเสริมสร้างพฤฒพลัง และการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัด อปท. ร่วมกับการศึกษาจาก อปท. ที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างพฤฒพลัง จนพัฒนาเป็นรูปแบบ “เพลิน” ที่ปรากฏในคู่มือนี้ เพื่อให้ อปท. สามารถนำไปใช้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุจนนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

วัตถุประสงค์: เพื่อให้สถานศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ ชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำแนวทางการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุไปใช้ในการ

พัฒนาโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้รูปแบบ: ผู้ใช้รูปแบบสามารถดำเนินการตามกลไกที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1) ปัจจัยนำเข้า ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุซึ่งประกอบด้วย

1.1) แนวคิดหลักการบริหาร 4M's ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) ทั้ง 4 ปัจจัยนี้ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2) แนวคิด Andragogy of Aging Person ที่นำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนผู้สูงอายุ คือ การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโรงเรียนผู้สูงอายุในด้านการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ การส่งเสริมการพัฒนาตนเอง การดูแล คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องมีความหลากหลายและครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ด้านสังคม และด้านจิตปัญญา เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม

1.3) หลักการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้สูงอายุกับองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการมีที่ปรึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุยังเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ มีลักษณะ อาทิ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง วางแผน และตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสถานที่ หรือ การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

1.4) การสร้างเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความครอบคลุมมิติทางกาย จิตใจ สังคมและจิตปัญญาด้วย ซึ่งมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมต่าง ดังนั้น การบูรณาการการส่งเสริมสุขภาวะในทุกมิติจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุม

2) กระบวนการของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (Process) เป็นการดำเนินงานตามรูปแบบ "เพลิน" (P–LE–A–R–N) ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัจจัยนำเข้า กล่าวคือ การสร้างการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพื่อบริหารโรงเรียน (P = Participating) มีการนำไปสู่การจัดการและสานต่อความสัมพันธ์ (LE = Leading to Management ang Engagement คือ การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้าง

พฤฒพลัง การสนับสนุนและทรัพยากร งบประมาณ และ บุคลากรและภาคีเครือข่าย) โดยที่การดำเนินการนั้นเอื้อต่อการนำผู้สูงอายุเข้าสู่การพัฒนาและส่งเสริม (A = Accessing) ให้ผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสในการสะท้อนคิด (R = Reflecting) เพื่อสนับสนุนการบริหารโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ รวมถึงการสร้างเครือข่ายในการร่วมพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน (Networking)

ผลผลิตที่จะได้รับจากการดำเนินการตามกลไกคือ การเพิ่มระดับพฤฒพลังของผู้สูงอายุ โดยมีเครือข่ายการพัฒนาและบทเรียนแบบอย่างการพัฒนาเป็นผลลัพธ์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้

เงื่อนไขความสำเร็จ : ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้อง ความสะดวกในการเข้าถึง และการสานต่ออย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ ไปให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 18 คน พิจารณาเพื่อการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 18)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบ	4.72	0.88	มากที่สุด	4.77	0.97	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. วัตถุประสงค์	4.77	0.97	มากที่สุด	4.72	0.88	มากที่สุด
3. ระบบและกลไกของการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (PLEARN Model)	4.66	0.79	มากที่สุด	4.72	0.88	มากที่สุด
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ	4.72	0.88	มากที่สุด	4.72	0.88	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.72	0.88	มากที่สุด	4.77	0.97	มากที่สุด
โดยรวม	**4.72**	**0.88**	**มากที่สุด**	**4.74**	**0.92**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังได้ประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง (n = 18)

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. บทนำ	4.72	0.88	มากที่สุด	4.77	0.97	มากที่สุด
2. คำชี้แจง	4.77	0.97	มากที่สุด	4.72	0.88	มากที่สุด
3. ความเป็นมา	4.66	0.79	มากที่สุด	4.66	0.79	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์	4.66	0.79	มากที่สุด	4.71	0.97	มากที่สุด
5. การใช้รูปแบบ	4.77	0.97	มากที่สุด	4.72	0.88	มากที่สุด
โดยรวม	**4.72**	**0.88**	**มากที่สุด**	**4.73**	**0.89**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สุงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลัง 2) ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการสร้างภาวะพฤฒพลัง 3) พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการสร้างภาวะพฤฒพลัง และ 4) ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยการวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาและตรวจสอบเพื่อสร้างองค์ประกอบและตัวชี้วัด คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤฒพลังทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 20 ชิ้น เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และมีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย นักวิชาการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารองค์กรหรือมูลนิธิ ผู้ดำเนินโครงการหรืองานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ รวมจำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบองค์ประกอบโดยอิงจากความคิดเห็นและความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgement) ตามกรอบคำถามที่กำหนด และใช้แบบตรวจสอบเพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัด จากนั้นดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยใช้แบบสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์หรือชมรมผู้สูงอายุ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผ่านการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 แห่ง ในประเด็นการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ แนวทางหรือรูปแบบการบริหารที่สนับสนุนการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ (ฉบับร่าง) แล้วนำไปให้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดยแบบตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 18 คน โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้ฯ เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ สำหรับข้อมูลการวิจัยในเชิงปริมาณวิเคราะห์ โดยการนับความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์ประเด็นเชิงอุปนัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ การเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ 1) การประเมินสุขภาพกาย 2) สุขภาพจิต 3) ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว 4) การมองเห็น 5) การได้ยิน และ 6) การออกกำลังกาย องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่พบในงานศึกษาทั้ง 20 ชิ้น และเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของแนวคิดพฤฒพลังที่เสนอโดยองค์การอนามัยโลก มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในระดับมากและมากที่สุด

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) การมีงานทำ 2) การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ชมรม ศูนย์ โรงเรียนผู้สูงอายุ 3) การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน และ 4) การดูแลบุคคลในครัวเรือน เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดพฤฒพลัง มีสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง และสภาพพึงประสงค์ในระดับมาก

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) ความเพียงพอของรายได้ 2) การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย 3) ลักษณะของการอยู่อาศัยเอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และ 4) สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย องค์ประกอบสำคัญของแนวคิดพฤฒพลัง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในระดับปานกลางและมากที่สุด

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT และ 2) ทักษะในการอ่านออกเขียนได้ มีสภาพปัจจุบันในระดับมาก และสภาพพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ 2) ความชัดเจนของเป้าหมาย 3) การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง 4) กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ และ 5) การมีเครือข่ายของความร่วมมือ มีสภาพปัจจุบันในระดับมาก และสภาพพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

โดยภาพรวม สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ขององค์ประกอบการเสริมสร้างพฤฒพลังในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53) และสภาพพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49)

2. ผลศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง พบว่า การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มีองค์ประกอบหลัก คือ กลุ่ม (สมาชิกผู้เรียน) กรรมการ (ตัวแทนของสมาชิกที่เข้ามาร่วมบริหารจัดการและขับเคลื่อนร่วมกัน) กติกาหรือข้อตกลง (แนวทางที่ยอมรับและปฏิบัติร่วมกัน) กิจกรรม (กิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญา การออกกำลังกาย การเสริมทักษะ) และกองทุน (งบประมาณการสนับสนุนทั้งจากภายในและภายนอก) ซึ่งเป็นองค์ประกอบตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุ ร่วมกับองค์ประกอบสำคัญอีก 2 ตัว คือ การมีส่วนร่วมและเครือข่ายทางสังคม โดยองค์กรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ใช้แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง พัฒนามาจากข้อมูลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 โดยรูปแบบฯ ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพื่อบริหารโรงเรียน (Participating) การนำสู่การจัดการและสานต่อความสัมพันธ์ (Leading to Management and Engagement) การนำผู้สูงอายุเข้าถึงการพัฒนา/ส่งเสริม (Accessing) การสะท้อนคิดเพื่อการบริหาร (Reflecting) และการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างยั่งยืน (Networking) ในชื่อรูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) พร้อมคู่มือการใช้งานรูปแบบฯ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (หลักการบริหาร 4M’s หลักการมีส่วนร่วมในการศึกษาของท้องถิ่น แนวคิด Andragogy of Aging Person และการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ) กระบวนการซึ่งคือ รูปแบบ “เพลิน” พร้อมผลผลิต (ระดับพฤฒพลังของผู้สูงอายุ) และผลลัพธ์ (เครือข่ายการพัฒนา และบทเรียนแบบอย่างการพัฒนา) โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความสะดวกในการเข้าถึง และการสานต่ออย่างต่อเนื่อง ภายใต้เป้าหมายหลัก คือ วางแผนร่วมกัน วาดฝันอนาคต กำหนดกิจกรรม หนุนนำไปใช้ ขณะที่ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และคู่มือการใช้รูปแบบฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน สำหรับ โดยรวมมีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 95.55 และ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.55 คู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยรวมมีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100

4. การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78) ขณะที่คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ความเป็นได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25) และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง และ 21 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด

ซึ่งในองค์ประกอบที่ 1 สะท้อนถึงความสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ที่มีการประเมินสุขภาพกาย สุขภาพจิต การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว ได้รับการดูแลและประเมินการมองเห็น การได้ยินและการออกกำลังกาย โดยองค์ประกอบที่ 1 นี้มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพพึงประสงค์โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่ 2 สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมหลายระดับ ทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัวและชุมชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรม ศูนย์ โรงเรียนผู้สูงอายุ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชน แม้กระทั่งการดูแลบุคคลในครัวเรือน โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้สูงอายุต่อการดำเนินกิจกรรม โรงเรียนผู้สูงอายุมีการบริหารและมีโครงสร้างที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 3 สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับความเพียงพอของรายได้ในการดำเนินชีวิต การมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเองที่มีความมั่นคงปลอดภัยเอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่ง 3 องค์ประกอบที่กล่าวมาสอดคล้องกับการสนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาพในสังคมสูงอายุทั่วโลกของ WHO (2002) ที่เสนอแนวคิดพฤฒพลัง ซึ่งประกอบด้วย ความแข็งแรงทางสุขภาพ การมีส่วนร่วม และความมั่นคง และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ Plácido, Herdeiro & Roque (2002) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุ พบว่า การมีสุขภาพที่แข็งแรงเป็นสิ่งสำคัญกับผู้คนในทุกช่วงวัย เพราะสุขภาวะที่ดีเปรียบได้กับการที่เรามีเครื่องจักรที่ดีในการขับเคลื่อนร่างกาย และหากผู้คนทุกช่วงวัยมีสุขภาวะที่ดี ชุมชนและสังคมนั้นก็พร้อมต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งในองค์ประกอบด้านสุขภาพและการมีส่วนร่วมนี้ยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ อรอำไพ บุรานนท์ (2554) ที่ศึกษา

แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง พบว่า ผู้สูงอายุมีความชื่นชอบในกิจกรรมออกกำลังกาย และควรเพิ่มกิจกรรมที่มีครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม สอดรับกับงานศึกษาของ สุธีรา บัวทอง, สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์ และศิริณา จิตต์จรัส (2558) ทำการศึกษาถึงเหตุผลในการเรียนรู้และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีเหตุผลสำคัญของการเรียนรู้ คือ การมีสุขภาพกาย–จิตที่ดี พึ่งพาตนเองและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน พร้อมกับสามารถตอบแทนสังคมได้ด้วยเช่นกัน ประเด็นขององค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในบริบทของการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุ ได้รับการสนับสนุนมุมมองดังกล่าวจากงานวิจัยของ ปกรณ์กิตติ์ ม่วงประสิทธิ์ และคณะ (2564) ที่ศึกษาถึงกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนพิการและผู้สูงอายุในตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การเปิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วมและการให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้สูงอายุนับเป็นเงื่อนไขที่สำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ องค์ประกอบด้านความมั่นคง โดยเฉพาะความมั่นคงทางการเงินและการอยู่ในชุมชนที่ดีเหล่านี้ล้วนมีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานศึกษาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) และ Jin (2017) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุ พบว่า องค์ประกอบทางสุขภาพ การมีส่วนร่วม และความมั่นคง จะช่วยขับเคลื่อนในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังและส่งเสริมการสร้างนโยบาย โปรแกรม และบริบทที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุตามบริบทชุมชนของพวกเขาเอง เพื่อให้มั่นใจว่ามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ องค์ประกอบที่ 4 สะท้อนถึงความสำคัญของทักษะการใช้และการเรียนรู้ในเทคโนโลยีรวมถึงการอ่านออกเขียนได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง สอดคล้องกับงานศึกษาของ Jin (2017) ที่เสนอว่าโปรแกรมการศึกษาเทคโนโลยีการสื่อสาร (ICT) ช่วยสร้างความต้องการหรือความสนใจในการเข้าร่วมสังคมของผู้สุงอายุได้ ประโยชน์ของ ICT สามารถอธิบายในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยนวัตกรรม การเพิ่มทักษะการทำงาน การเสริมบริการทางการแพทย์และสุขศึกษาใหม่ ๆ การเข้าถึงพักผ่อนที่หลากหลายรูปแบบ และการใช้อินเตอร์เน็ตส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในด้านสุขภาวะและความรู้สึกเชิงบวกที่สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบที่ 5 สะท้อนความสำคัญของความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม ความชัดเจนของเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและเครือข่ายความร่วมมือในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังผู้สูงอายุในท้องถิ่น สอดคล้องกับวรดา รุ่งเรือง (2562) ที่ได้ทำการศึกษาที่โรงเรียนผู้สูงอายุในเขตภาคกลางของประเทศไทย จำนวน 26 โรงเรียน พบว่า ผู้เรียนหรือผู้สูงอายุเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากในด้านเจตคติต่อโรงเรียน

ผลการศึกษานี้สะท้อนว่า หากโรงเรียนมีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และมีภาคีร่วมสนับสนุนทั้งจากภายในองค์กร ภายในครอบครัวของผู้สูงอายุ ภายในชุมชน รวมไปถึงองค์กรภายนอก ย่อมส่งผลต่อการนำพาผู้สูงอายุเข้าร่วมการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังของโรงเรียน ในส่วนนี้มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาการเรียนรู้ผู้สูงอายุในประเทศสิงคโปร์ (Zher, Sung & Ying, 2019) ที่พบว่า ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของการเรียนรู้ฯ ที่ผ่านมาของผู้สูงอายุมีอิทธิพลสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อ ๆ ไป และการขาดความต่อเนื่องและความชัดเจนในวิธีการสอน เนื้อหาหรือกิจกรรม เป็นปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนฯ แต่พบว่า แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม คือ การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการพัฒนาผู้สูงอายุเพื่อบูรณาการภารกิจด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ

2. จากผลศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง สามารถอภิปรายได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ เป็นแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุที่ประกอบด้วย กลุ่ม กรรมการ กติกา กิจกรรม และกองทุน โดยองค์กรควรมีเป้าหมายชัดเจน มีการสร้างภาคีเครือข่ายทางสังคม พร้อมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่กลุ่มเป้าหมาย (ผู้สูงอายุ) บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผู้บริหาร ครอบครัวของผู้สูงอายุ และชุมชนในท้องถิ่นนั้น เพื่อร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรม บริหารจัดการโรงเรียน และสนับสนุนการดำเนินงาน ให้ท้องถิ่นสามารถเป็นแหล่งเสริมสร้างพฤฒพลัง ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนได้ ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของ วีรชน บัวพันธ์ (2561) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีส่วนช่วยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีของนักเรียน หลักสูตร และโรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับ และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ ฐาณญา สมภู่ (2562) ที่ได้ทำการศึกษา Best Practice ของชมรมผู้สูงอายุที่เสริมภาวะพฤฒพลัง โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษา Best Practice กับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 29 คน พบว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศต่อการจัดการการศึกษาควรมีขั้นตอนของการสร้างความตระหนักและวางแผน การเรียนรู้ในการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ และการมีเครือข่าย พร้อมทั้งแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งประเด็นการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เวหา เกษมสุข (2562) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งมีการใช้องค์ประกอบการจัดการเพื่อการเรียนรู้ 2 ด้าน (ด้านโครงสร้างและด้านกระบวนการเรียนรู้) และพฤฒพลัง

(Active Aging) มาเป็นกรอบคิดทางการศึกษา พบว่า การให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม ได้แสดงความสนใจ มีพื้นที่ในการแสดงออก เรียนรู้/แลกเปลี่ยนระหว่างกัน ระหว่างกลุ่มด้วยเนื้อหาที่เอื้อต่อการใช้ในชีวิตจริงตามความเหมาะสมของกลุ่มและบริบทชุมชน โดยใช้การบูรณาการเนื้อหาสาระที่ผู้สูงอายุต้องรู้ ควรรู้ และอยากรู้ มีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมผู้สูงอายุสู่ภาวะพฤฒพลัง

นอกจากนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตยังคงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Friebe & Schmidt–Hertha (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงปลายของชีวิตการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศเยอรมนี กล่าวว่า หากมีการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญต่อการนำพาผู้สูงอายุเข้าสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และมุมมองของความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลสะท้อนถึงความเป็นไปได้ในการเรียนรู้ ความพร้อม ความรวดเร็วในการเรียนรู้ ทั้งนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตควรมีความยืดหยุ่นในการสร้างหลักสูตร การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด แต่ควรปรับให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของกลุ่ม เนื่องจากผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มมีความต่างกันทั้งข้อมูลภูมิหลัง ประสบการณ์ ภาวะการอยู่อาศัย บริบททางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในผู้สูงอายุ เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้และความสามารถในทุกช่วงชีวิตโดยเฉพาะในวัยสูงอายุ ในประเด็นการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Sorokin (2021) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทางสังคมต่อการศึกษาของผู้สูงอายุ พบว่า การสนับสนุนการศึกษาในผู้สูงอายุเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพ โดยควรใช้แนวทางการศึกษาที่มีความครอบคลุมเพื่อเป็นแนวทางในวงกว้าง ขณะเดียวกันควรมีแผนการศึกษาแบบเฉพาะ และระบบของสถาบันที่เน้นการให้ความรู้แก่คนวัยนี้เป็นการเฉพาะ

3. จากผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง อภิปรายได้ ดังนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ที่ถูกพัฒนาขึ้นจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ชื่อว่ารูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ประกอบด้วย หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก วิธีการดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งระบบของรูปแบบมีกระบวนการดำเนินงาน หรือหลักของการขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพื่อบริหารโรงเรียน (P = Participating) การนำสู่การจัดการและสานต่อความสัมพันธ์ (LE = Leading to Management and Engagement) การนำผู้สูงอายุเข้าถึงการพัฒนา/ส่งเสริม (A = Accessing) การสะท้อนคิดเพื่อการบริหาร (R = Reflecting)

และการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างยั่งยืน (N = Networking) กระบวนการทั้ง 5 ด้านนี้ จะถูกนำไปใช้ในการดำเนินการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีเป้าหมายเพื่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังให้กับประชากรในท้องถิ่นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ ซึ่งอาจมีการจัดตั้งในลักษณะของโรงเรียน ศูนย์ หรือชมรม เมื่อกล่าวถึงระบบหรือกระบวนการ จะเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและท้องถิ่นมีความสำคัญ เนื่องจากสามารถเป็นทั้งการสนับสนุน ยับยั้ง หรือกำหนดพฤติกรรมสุขภาพได้ การดำเนินการร่วมกันระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่ และฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพชุมชน สอดคล้องกับงานศึกษาของ ชาญชัย จิวจินดา (2559) ที่ศึกษาประเด็นนี้ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ เมื่อได้รับข้อมูลที่เพียงพอ เจ้าหน้าที่สุขภาพมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน โดยอาศัยโครงสร้างความสัมพันธ์ผ่านสังคมชุมชนในการดำเนินงานตามขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างแกนนำการสร้างความตระหนักในปัญหาสุขภาพชุมชน การวางแผนและการดำเนินงาน จนถึงการประเมินผลและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบลักษณะเช่นนี้ในงานศึกษา นิลภา จิระรัตนวรรณะ, สุคนธ์ วรรธนะอมร และศรีสุดา รัศมีพงศ์ (2562) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพของ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพนั้นเกิดจาก 4 ภาคีหลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและผู้ใหญ่บ้านที่เข้ามาร่วมกันสร้างเสริมสุขภาพตามบริบทของพื้นที่ และดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอย่างต่อเนื่อง จากงานศึกษาทั้งสองชิ้น และจากรูปแบบ “เพลิน” จะพบว่า การนอกจากการมีส่วนร่วมแล้ว การจัดการเพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่สามารถให้ผู้สูงอายุเข้าถึงกิจกรรมอย่างต่อเนื่องยังเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเสริมสร้างพฤฒพลังที่สำคัญเช่นกัน

การบริหารจัดการมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการบริหารงานเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระรัตน์ คันธิวงศ์ (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการที่จังหวัดอยุธยา หนึ่งในผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านสร้างการเรียนรู้ แต่ยังคงมีข้อจำกัดด้านการวางแผนและเตรียมการ สะท้อนว่า การบริหารจะสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น การวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อการผลักดันให้เกิดการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ขณะที่การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อาศัยปัจจัยหลายส่วนเข้ามาร่วมจัดการให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก็สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรชน บัวพันธ์ (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี หลักสูตรและการจัดการเรียนดี สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกัน ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา และโรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับ

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามรูปแบบนำไปสู่การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ กระบวนการหรือรูปแบบของการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบที่อธิบายถึงสิ่งต่าง ๆ ในรูปแบบ เช่น หลักการ กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน เป็นต้น ประเด็นนี้สอดคล้องกับ วลิดา อุ่นเรือน (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นจัดกิจกรรมตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ มีผู้สอนกระตุ้นท้าทายให้เกิดการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน ขณะที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนำรูปแบบไปใช้และผลการประเมิน

สำหรับแนวทางการดำเนินการ การปฏิบัติตามวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการบริหารที่มีสามารถเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ได้ หลักการบริหารและเครือข่ายก็เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนรูปแบบที่สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา วิชัย (2562) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยศึกษาปัจจัยและแนวทางการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พบว่า มีการใช้หลักบริหาร 4M's บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ และโดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับที่ดี ทั้งด้านการบริหาร คน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ขณะที่มีการวางแผนและดำเนินการตามแผนงาน โดยการบริหารงานด้านคนได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมจากสถานศึกษา ด้านงบประมาณใช้การระดมทุนจากภาคีเครือข่าย ขณะที่วัสดุมีการสนับสนุนจากงบประมาณ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และบางส่วนผู้เรียนจัดเตรียมมาเอง ทั้งนี้มีการบริหารจัดการร่วมกับภาคีเครือข่าย

ทั้งนี้ เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความสะดวกในการเข้าถึง และการสานต่ออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งได้มีการอภิปรายถึงปัจจัยต่าง ๆ ไปแล้วข้างต้น แต่ยังคงมีปัจจัยสำคัญอีกประการ คือ การมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนขององค์กร ซึ่งในที่นี้คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการดูแลผู้สูงอายุในท้องถิ่น สอดคล้องกับงานศึกษาของ สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, วิรัตน์ ธรรมาภรณ์, ทวีศักดิ์ พุฒสุขขี และปุญญพัฒน์ ไชยเมล์ (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานหลักที่บูรณาการการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน องค์กร เพื่อเตรียมความพร้อมของประชากรในด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน นอกจากเป็นผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแล้ว การบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายยังเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา ประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภฤทธิ์ ธาราทิพย์นารา (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การบริหารจัดการมีการดำเนินงานที่ตรงต่อความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องมาจากนโยบายและการดำเนินงานขององค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้วยการจัดบริการสวัสดิการสังคม เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพ การบริการคลินิก การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น สิ่งนี้สะท้อนว่าการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการตามรูปแบบ รับฟังการสะท้อนคิดจากผู้สูงอายุและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำมาปรับเพื่อให้เกิดดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เหล่านี้จะนำไปสู่ระดับภาวะพฤฒพลังของผู้สูงอายุในท้องถิ่นซึ่งเป็นผลิตจากการดำเนินการตามรูปแบบ อีกทั้งยังมีบทเรียนการดำเนินงานและเครือข่ายในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังที่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยจากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ เพื่อยืนยันและตรวจสอบองค์ประกอบการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ผ่านเครื่องมือแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขับเคลื่อนงานและรูปแบบการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างโดดเด่น และมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และผู้สูงอายุในชมรม/โรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ นำมาสู่การประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) สำหรับองค์ประกอบของรูปแบบที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดรับกับบริบทพื้นที่ พบว่าองค์ประกอบหลัก จำนวน 6 ตัว ได้แก่ 1) สุขภาพที่แข็งแรง 2) การมีส่วนร่วม 3) ความมั่นคง 4)

สภาพที่เอื้อต่อภาวะพฤฒพลัง 5) ปัจจัยสร้างเสริมสุขภาวะ และ 6) การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่ง 3 องค์ประกอบแรก เป็น 3 เสาหลักของแนวคิดพฤฒพลังที่เสนอโดยองค์การอนามัยโลก และถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการรองรับสังคมสูงอายุทั่วโลก ส่วน 3 องค์ประกอบที่เหลือเป็นองค์ประกอบที่ร่วมสนับสนุนการสร้างเสริมให้ประชากรเป็นผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับใช้ในการบริหารสู่ระดับของการปฏิบัติการเชิงพื้นที่/ชุมชน/ท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม โดยยังคงอยู่บนฐานการยอมรับของหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางวิชาการ

2. การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุควรอ้างอิงหลักการบริหารการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Participatory Management) และการบริหารแบบบูรณาการ (Integrated Management) ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่เป็นผู้สูงอายุ ศาสตร์ของการบริหารการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการหนุนเสริมทางทฤษฎีสู่การบริหารจัดการในทางปฏิบัติ

3. จากการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ ทำให้ได้รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ และวิธีการดำเนินงานของรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบท โดยผสมผสานปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และศาสตร์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ

4. การพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายด้านผู้สูงอายุแก่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และองค์ประกอบ แนวทาง และรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากการวิจัยนี้ สามารถนำไปปรับใช้กับแนวทางหรือกิจกรรมที่ท้องถิ่นมีอยู่ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทสังคมวัฒนธรรม ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุในอนาคต

5. ผู้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอาหลักการของปัจจัยนำเข้าในรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุฯ นี้ที่ประกอบด้วย หลักการบริหาร 4M’s หลักคิด Andragogy of Ageing Person ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารองค์กรในด้านสวัสดิการสังคมหรือการศึกษาเพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุของประชากรหลากวัยในพื้นที่ ซึ่งสามารถดำเนินการควบคู่กับโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทายต่อการสนับสนุน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในชุมชนภายใต้ความดูแล และการบริหาร

จัดการที่เอื้อต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในทุกช่วงวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่สามารถต่อยอดการวิจัยเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่หลากหลายมากขึ้น การวิจัยในอนาคตควรให้ความสำคัญกับการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น ผู้สูงอายุในเขตเมืองและชนบท ผู้สูงอายุที่มีพื้นฐานทางการศึกษาและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ผู้สูงอายุที่มีภาวะสุขภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุตามเงื่อนไขแวดล้อมที่เหมาะสม

2. การประเมินผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุ แนะนำให้มีการศึกษาผลลัพธ์ของการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุในระยะยาว โดยเน้นที่ผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ ความสัมพันธ์ทางสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจผ่านการเรียนรู้ทักษะใหม่ ซึ่งจะต่อยอดจากรูปแบบและแนวทางของงานการศึกษาวิจัยดังกล่าว

3. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เนื่องจากเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ การวิจัยในอนาคตควรศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยี เช่น การเรียนการสอนแบบออนไลน์หรือไฮบริด การใช้แอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการใช้ AI ในการสนับสนุนการศึกษาผู้สูงอายุ เป็นต้น การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่การศึกษาแนวทางที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยใช้แนวทางเปรียบเทียบ วิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุและบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังในผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

บรรณานุกรม

เกวลิน จารเทพ, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และสามิตร อ่อนคง. (2564). รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์, 6*(1), 159 – 171.

กองวิจัยตลาดแรงงาน. (2556). *บทบาทในการส่งเสริมการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (รายงานผลการวิจัย). กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). *คู่มือ โรงเรียนผู้สูงอายุ*. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมกิจการผู้สุงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ม.ป.ป.). *ยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุ 2561 – 2580.* โรงพิมพ์สามลดา.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). *การบริหารงานของ อปท. ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ* (โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารงานของ อปท. ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562). กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

เครือวัลย์ เผ่าผึ้ง. (2548). *การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความสำหรับครูภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

จามจุรี จุดพลู, อาเร็ง รอแม และประภัสสร หะยะมิน. (2564). การพัฒนาคู่การเรียนรู้ เรื่อง พลังงานทดแทน สำหรับชุมชนในจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9*(1), 187 – 201.

จารีย์ ปิ่นทอง, ธนภรณ์ จิตตินันทน์, ปภัสสร แสวงสุขสันต์ และณัคนางค์ กุลนาถศิริ. (2561). *สังคมสูงวัยกับความท้าทายของตลาดแรงงานไทย* (โครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย). https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1614761244-457_0.pdf

ฉวีวรรณ เคยพุดซา. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรูปแบบ RAJASEE เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย. *วารสารจันทรเกษมสาร, 24*(47), 64 – 78. https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/download/160340/117446/450839

ชยพล ศิรินิยมชัย และพิมผกา ปัญโญใหญ่. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล, 37*(1), 65 – 76. https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bcnbangkok/article/download/248839/168457/

ชาญชัย จิวจินดา. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการส่งเสริมสุขภาพชุมชนของจังหวัดปทุมธานี. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13* (น. 1028 – 1036). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ชุติมา มุสิกานนท์. 2563. แนวคิดของการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี, 1*(1), 13 – 25. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JRBGS/issue/view/17126

ชลธาร สมาธิ. (2560). *การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

ฐาณญา สมภู่ และคณิต เขียววิชัย. (2562). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมภาวะพฤฒพลังของชมรมผู้สูงอายุไทย. *วารสารวิชาการศิลปศาสตรประยุกต์, 12*(1), 35 – 45.

ณัฐธินี ศุภนิมิตศิริ. (2563). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

ดาวนภา เกตุทอง. (2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์, 3*(2), 46 – 57. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR/article/download/253227/169489/905353

เดลินิวส์ออนไลน์. (2564). *ก้าวต่อไปของผู้สูงอายุไทย 12 ล้านคน*. http://www.dailynews.co.th/articles/338175

นาวาตรีหญิงตติยา ม่วงมิ่งสุข, คุณวุฒิ คนฉลาด และเจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของกองทพเรือ. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 10*(1), 135 – 147. http://ojslib3.buu.in.th/index.php/edu/article/view/4744/1950

ธีระรัตน์ คันธิวงศ์. (2561). *การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา). http://etheses.aru.ac.th/PDF/1256011887_11.PDF

ไทยพีบีเอส. (2562). *จ.เชียงใหม่เตรียมรับมือเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ*. https://www.thaipbs.or.th/news/content/286852

ไทยพับลิก้า. (2567). *เมื่อไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ Aged Society ผู้สูงอายุไทยได้รับสวัสดิการอะไรบ้าง*. https://thaipublica.org/2024/02/thailand-becomes-aged-society/

นรินทร์ หมื่นแสน และสุชาดา ไกรพิบูลย์. (2557). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุหมู่บ้านทุ่งหลุก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. *พยาบาลสาร, 41*(1), 1 – 12. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/article/view/33193

นิวัฒน์ รักษ์รอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อาษาสุจริต. (2558). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของโรงเรียนในกลุ่มสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2*(1), 87 – 101.

นิลภา จิระรัตนวรรณะ, สุคนธ์ วรรธนะอมร และศรีสุดา รัศมีพงศ์. (2562). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพ. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ, 6*(ฉบับพิเศษ), 365 – 381. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/download/180992/133210/

นพพล อัคฮาด และพนมพัทธ์ สมิตานนท์. (2563). *การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบูรณาการความร่วมมือเชิงพื้นที่เพื่อเอาชนะปัญหายาเสพติดในระดับชุมชนท้องถิ่น* (รายงานผลการวิจัย). แผนงานศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บริษัท คิวบ์ อนาไลติกส์ คอนซัลติ้ง จำกัด. (2561). *กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย CRISP – DM และตัวอย่างการประยุกต์ใช้ทางด้านการศึกษา*. https://datacubeth.ai/crisp-dm/

ปกรณ์กิตติ์ ม่วงประสิทธิ์, ศิริณา จิตต์จรัส, พีระพงศ์ บุญศิริ, ภูเบศ พวงแก้ว และธรรม จตุนาม. (2564). กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนพิการและผู้สูงอายุในตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ Journal of MCU Social Science Review*, *12*(3), 97 – 110. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/download/256395/178613/1059134

ประไพลิน จันทน์หอม. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ปุณณิฐฐา มาเชค. (2563). แนวคิดและกระบวนการสำคัญในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 48*(1), 186 – 205. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/240845/163789

พระชาญณรงค์ อตฺตทนฺโต (เสาร์รัตน์ไพร). (2564). โรงเรียนผู้สูงอายุ: รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุเชิงพุทธของโรงเรียนผู้สูงอายุ ในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 "วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวทัศน์เชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่"* (น. 1082 – 1090). วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พรพรรณ มนสัจจกุล และเพ็ชรี รูปะวิเชตร์. (2563). การจัดการศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต: กรณีศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุชราบาลวุฒิวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี, 3*(2), 17 – 32.

พรรณวิภา บรรณเกียรติ และเจษฎา บุญมาโฮม. (2561). การพัฒนาคู่มือการให้การปรึกษาปัญหาสุขภาพจิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ, 4*(2), 33 – 42.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (2554). *คู่มือ*. https://dictionary.orst.go.th/

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (2554). *รูปแบบ*. https://dictionary.orst.go.th/

พัชรวรรณ นุชประยูร, ฌานิทธิ์ สันตะพันธุ์ และดารารัตน์ อานันทนะสุวงศ์. (2562). นโยบายของรัฐและวิวัฒนาการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงาน การคุ้มครองสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศสิงค์โปร์. *วารสารนิติพัฒน์ นิด้า, 8*(1), 59 – 81.

ภัทรดา อุ่นกมล. (2562). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การับรู้คุณค่าของตนเองและความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 22*(1), 125 – 136. https://ejournals.swu.ac.th/index.php/JOS/article/download/11682/9799/35159

มานิตย์ ซาชิโย. (2555). รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนหลายวัยในศูนย์ตุ้มโฮมลูกหลานเหล่าลิง. *วารสารวิจัย มน., 2*(3), 283 – 297.

มิ่งขวัญ คงเจริญ และกัมปนาท บริบูรณ์. (2562). *การพัฒนารูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุโดยชุมชนเป็นฐาน*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2567). *เปิดสถานการณ์ "สูงวัย" ในอาเซียน*. https://thaitgri.org/?p=39807

ระเบียบ เทียมมณี, สุปาณี เสนาดิสัย และวันทนา มณีศรีวงศ์กูล. (2554). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการมารับการรักษาต่อเนื่องในผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง: กรณีศึกษา. *Rama Nurs J, 17*(3), 520 – 532.

รัตนะ บัวสนธ์. (2562). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งโรจน์ สมบุญเก่า. (2565). *พบหลาย อปท. ไม่มีงบฯ เตรียมรับสังคมสูงวัย เหตุไม่ใช่ภารกิจหวั่นถูกตรวจสอบ*. https://theactive.net/news/20220127-4/

ลัดดาวรรณ นวลสงค์. (2558). *การพัฒนาคู่มือปฏิบัติการการทำแผนที่ทุนมนุษย์เพื่อสุขภาวะของเครือข่ายชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา เครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).

วลัยวัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ. (2554). *การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

วลิดา อุ่นเรือน. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล สำหรับนักศึกษาครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3376/3/60031103.pdf

วัฒนา นนทชิต. (2561). การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบขององค์การที่มีชุมชนเป็นฐานในเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, *8*(1), 150 – 165. https://e-jodil.stou.ac.th/filejodil/17_0.pdf

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, *2*(4), 1 – 15. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/srj/article/download/123081/93640/320123

วาสนา วิชัย. (2562). *การศึกษาปัจจัยและแนวทางการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).

วิญญู อุตระ, วรปภา อารีราษฎร์ และสุรัตน์ ดวงชาทม. (2558). การหาประสิทธิภาพของคู่มือการส่งเสริมครูพัฒนาแอพพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้บนคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 1* (น. 15 – 20). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วิญญ์ทัญญ บุญทัน. (2561). ที่ได้ทำการศึกษาการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤฒพลังตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานและการเรียนรู้บนความท้าทาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

วีรชน บัวพันธ์. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา). http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/56810068.pdf

เวหา เกษมสุข. (2562). แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโรงเรียนผู้สูงอายุ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, *11*(2), 261 – 271.

วรดา รุ่งเรือง. (2562). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตภาคกลางของประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, *8*(2), 249 – 258.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2559). *เตรียมพร้อมประชากร รับมือสังคมสูงวัยเต็มรูปแบบหรือยัง?* https://thaitgri.org/ศศิพัฒน์ ยอดเพชร

ศิรประภา หล้าสิงห์, สุมัทนา กลางคาร และศิรินาถ ตงศิริ. (2563). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน, 6*(2), 29 – 40. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/ajcph/article/view/247367

ศรายุทธ ชูสุทน, พัดชา หิรัญวัฒนกุล และสุมัทนา กลางคาร. (2565). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เทศบาลตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, *7*(1), 40 – 56. https://he04.tci-thaijo.org/index.php/JAHS/article/view/212/99

ศิรินภา คุ้มจั่น. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์). http://grad.vru.ac.th/Database_thesis/thesis/file_pdf/full_59B74680207.pdf

ศุภฤทธิ์ ธาราทิพย์นรา. (2557). ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: ศึกษากรณีเฉพาะเทศบาลเมืองกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 1* (น. 29 – 39). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ศูนย์ข้อมูล สสส. (2561). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

สกุลการ สังข์ทอง. (2562). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2619/1/57255910.pdf

สถาพร พฤฑฒิกุล. 2560. การบริหารการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์*, *28*(2), 36 – 49. https://dspace.lib.buu.ac.th/bitstream/1234567890/3451/1/edu28n2p36-49.pdf

สิน งามประโคน, พีรวัฒน์ ชัยสุข, พระครูภัทรธรรมคุณ, พระมหาสมบัติ ธนปญฺโญ และเกษม แสงนนท์. (2562). การบริหารการศึกษา: แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ, 6*(3), 134 – 146. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMCU/article/download/221960/159804/788147

สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, วิรัตน์ ธรรมาภรณ์, ทวีศักดิ์ พุฒสุขขี และปุญญพัฒน์ ไชยเมล์. (2559). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, *9*(1), 121 – 127. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/82452/65531

สุธีรา บัวทอง, สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์ และศิริณา จิตต์จรัส. (2558). ผู้สูงอายุกับเหตุผลในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 12*(1, 2), 6 – 17.

สุวิมล ห้วงเกษม, ธนิก คุณเมธีกุล และธีรศักดิ์ อินทรมาตย์. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดระยอง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 41*(3), 148 – 162. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humsujournal/article/view/254888/174122

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. (2565). *ผู้ตรวจการแผ่นดิน – กรมกิจการผู้สูงอายุ – สปสช. – สสส. – กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมถึงภาคีพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยชุมชนท้องถิ่น 55 แห่งทั่วประเทศ สานพลังเตรียมความพร้อมรับมือสังคมสูงวัยให้ครอบคลุมทุกมิติ สู่การแก้ปัญหาผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม หลังพบปี 64 ผู้สูงอายุ มีจำนวนสูงถึง 13.3 ล้านคน*. https://www.ombudsman.go.th/new/651215-3/

สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *พฤติพลังเชียงใหม่ ประชากรจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2562*. http://chiangmai.nso.go.th/index.php?option=com_weblinks&view=category&id=181&ltemid=681

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). ดัชนีพฤฒพลังผู้สูงอายุไทย (Active Aging Index of Thai Elderly). บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.

สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต 7 ขอนแก่น. (ม.ป.ป.). *คู่มือ อสม. : การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชน*. สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต 7 ขอนแก่น. http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/5.pdf

สำนักพิมพ์มหาวิทยานเรศวร (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. https://www.nupress.grad.nu.ac.th ›การบริหารการศึกษา

สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ. (2559). *ท้องถิ่นรวมใจ ดูแลผู้สูงวัยในชุมชน*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

อุกฤษฎ์ ชาวแพรกน้อย. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา, 18*(80), 15 – 22. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/241674/167697

อุบล หลิมสกุล. (2555). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ*. http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2012/6/2010_5036pdf

อาชัญญา รัตนอุบล, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, วรวัฒน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี และวีระ สัจจโสภณ. (2554). *การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย* (รายงานฉบับสมบูรณ์). มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส).

อรรณพ นิยมเดชา และสุเมษย์ หนกหลัง. (2566). แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน. *วารสารวิจัยวิชาการ, 6*(6), 115 – 130. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/261219

อรอุมา ไมยวงค์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร). https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/20211130624212291 34_fulltext.pdf

อรอำไพ บุรานนท์. (2554). *แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุ ศูนย์บริการผู้สุงอายุดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

อำนวย บุญรัตน ไมตรี, ตริณญ์ อินทรโอภาส, สุพัตรา ยอดสุรางค์ และไกร บุญบันดาล. (2563). แนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการภาครัฐและท้องถิ่นของประชาชน. *วารสารดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10*(2), 321 – 331. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phdssj/article/download/164328/167776/855761

อำนวย บุญรัตน ไมตรี, วัฒนา นนทชิต และธนกฤต งามมีศรี. (2559). กระบวนทัศน์ใหม่ในการบริหารท้องถิ่น. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 14*(2), 111 – 127. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jopag/article/view/251709

แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กูล. (19 มิถุนายน 2567). *สังคมสูงวัยและการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยทำงาน*. เศรษฐสาร. https://setthasarn.econ.tu.ac.th/blog/detail/687

Ali, A. I., & Mazin, S. A. (2017). Educational Management, Educational Administration and Educational Leadership: Definitions and General Concepts. *SAS Journal of Medicine (SASJM), 3*(12), 326 – 329. https://www.researchgate.net/publication/325486196_Educational_Management_Educational_Administration_and_Educational_Leadership_Definitions_and_General_concepts

Aroogh, M. D., & Shahboulaghi, F. M. (2020). Social Participation of Older Adults: A Concept Analysis. *International Journal of Community Based Nursing and Midwifery, 8*(1), 55 – 72. doi: 10.30476/IJCBNM.2019.82222.1055

Biecek, P., & Burzykowski, T. (2021). *Explain, and Examine Predictive Models*. https://ema.drwhy.ai/preface.html

Brookfield, S. D. (1986). *Understanding and Facilitating Adult Learning*. Jossey–Bass.

Carpentier, N. (2012). The Concept of Participation. If They Have Access and Interact, Do They Really Participate? *Revista Fronteiras – Estudos Midiáticos, 14*(2), 164 – 177. doi: 10.4013/fem.2012.142.10

Centers for Disease Control and Prevention. (n.d.). *Well–Being Concepts.* https://www.cdc.gov/hrqol/wellbeing.htm#seven

Chen, L. S., & Zhang, Z. (2022). Community Participation and Subjective Well–Being of Older Adults: The Roles of Sense of Community and Neuroticism. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 19*(6), 3621. doi: 10.3390/ijerph19063261

Collins Dictionary. (n.d.). *Model Meaning*. https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/model

Collins. (n.d.). *Definition of Handbook*. https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/handbook

Fei Yue Community Service. (2012). *Lifelong Learning Among Older Adults in Singapore. Council for the Third Age (C3A)*. http://www.c3a.org.sg/Adults_surveysdetails.do?id=15754

Friebe, J., & Schmidt–Hertha, B. (2013). Activities and Barriers to Education for Elderly People. *Journal of Contemporary Education Studies*, *1*(2013), 10 – 26.

Jin., B. (2017). The Impact of Participation in Education Programs on Elderly's Life Satisfaction. *Adult Education Research Conference*. Kansas State University. https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=3895&context=aerc

Kashyap, D. (n.d). *Educational Administration: Meaning, Nature and Other Details.* https://www.yourarticlelibrary.com/educational-management/educational-administration/educational-administration-meaning-nature-and-other-details/63730

Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy*. Cambridge.

Merriam, S. B. (2001). Andragogy and Self – Directed Learning: Pillars of Adult Learning Theory. *New Directions for Adult and Continuing Education, 89*, 3 – 13.

Oxford Learner's Dictionaries. (n.d.). *Definition of Handbook*. https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/handbook

Pipatpen, M. (2017). Education for the Elderly: A New Educational Dimension for the Learning Society of Thailand. *International Journal of Behavioral Science*, *12*(1), 43 – 54.

Plácido, A. I., Herdeiro, M. T, & Roque, F. (2022). Health and Wellbeing in Aging. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 19*(14), 8835. doi: 10.3390/ijerph19148835

Pratt, D. D. (1993). Andragogy After Twenty – Five Years. *New Directions for Adult and Continuing Education, 57*, 15 – 23.

Punyakaew, A., Lersilp, S., & Putthinoi, S. (2019). Active Ageing Level and Time Use of Elderly Persons in a Thai Suburban Community. *Hindawi Occupational Therapy International*, *2019*, 1 –8. http://doi.org/10.1155/2019/7092695

Sorokin, G. G. (2021). Social Management of the Elderly Education System: Case of Russia. *Revista Tempos e Espaços em Educação, 14*(33), e16687. http://dx.doi.org/10.20952/revtee.v14i33.16687

Stanley, A. (n.d.). *What is Participation?* https://www.eldis.org/keyissues/what-participation#top

Thomas, P., & van de Fliert, E. (2014). *Interrogating the Theory and Practice of Communication for Social Change*. 10.1057/9781137426314.

Vyasamoorthy, P. (2018). Lifelong Learning for the Elderly. Paper presented at *18th AISCCON National Conference* (pp. 29 – 30). Hyderabad, India. http://researchgate.net/publication/330440512

Weinstein, L. B. (2004). Lifelong Learning Benefits Older Adults. *Activities, Adaptation & Aging*, *28*(4), 1 – 12.

Wiyaboon, S. (2019). Community Participation in Local Development Projects. *The Journal of The International Buddhist Studies College,* April, 20 – 24. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ibsc/article/download/211236/146339/665568

World Health Organization. (2002). *Active Ageing: A Policy Framework*. World Health Organization.

Zhang, K., Kan, C. X., Luo, Y. H., Song, H., Tian, Z. H., Ding, W. L., Xu, L. F., Han, F., & Hou, N. N. (2022). The Promotion of Active Aging Through Older Adult Education in the Context of Population Aging. *Front Public Health, 10,* 998710. doi: 10.3389/fpubh.2022.998710

Zher, S. Y., Sung, J., & Ying, C. (2019). *Lifelong Learning and Ageing: Evidence from Singapore*. Civil Service Collage Singapore. https://www.csc.gov.sg/articles/lifelong-learning-and-ageing-evidence-from-singapore

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 1

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ
- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบสัมภาษณ์ องค์ประกอบและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบสรุปผลองค์ประกอบและปัจจัย
- แบบสอบถาม

แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ใช้สำหรับทำการทบทวนงานการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่อิงกับแนวคิดและแนวทางที่เป็นสากลของสังคมโลกขององค์การอนามัยโลก เพื่อการส่งเสริมระบบสุขภาพให้ผู้สูงอายุ และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก เพื่อการมีสุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดีขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับการศึกษารูปแบบแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะ โดยทำการบันทึกและเรียบเรียงลงในแบบบันทึกที่ได้จากการทบทวนงานการศึกษาเพื่อให้ง่ายแก่การนำเสนอ เรียบเรียงและนำไปปรับใช้ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีประเด็นของการทบทวนและสืบค้นอยู่ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. งานการศึกษา/ชิ้นงานที่เกี่ยวโยงสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ
2. แนวคิด/ทฤษฎี
3. องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด/แนวทางในการส่งเสริมหรือสร้างเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ
4. รายละเอียด
5. แหล่งที่มา/การอ้างอิง

แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

งานการศึกษาวิจัย/ ฐานข้อมูล	แนวคิด/ ทฤษฎี	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด และปัจจัย	รายละเอียด	แหล่งที่มา การอ้างอิง
1. องค์การอนามัยโลก (WHO)				
2. องค์การสหประชาชาติ (UN)				
3. กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.)				
4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ				
5. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)				
6. “คลังสมอง” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)				
7. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)				
8. มหาวิทยาลัย				
9. องค์กรภาคประชาสังคม				
10. โรงเรียนผู้สูงอายุ				
....				

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAILOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตารางวิเคราะห์ห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

องค์ประกอบและบริบทของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	11. นักวิชาการ	12. นักวิชาการ	13. นักวิชาการ	14. นักวิชาการ	15. นักวิชาการ	16. นักวิชาการ	17. นักวิชาการ	18. นักวิชาการ	19. นักวิชาการ	20. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ																						
ตัวชี้วัดที่ 1.1 การประเมินสุขภาพทางกาย																						
ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต																						
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว																						
ตัวชี้วัดที่ 1.4 การมองเห็น																						
ตัวชี้วัดที่ 1.5 การได้ยิน																						
ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย																						
องค์ประกอบที่ 2																						

องค์ประกอบและบริบทของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	11. นักวิชาการ	12. นักวิชาการ	13. นักวิชาการ	14. นักวิชาการ	15. นักวิชาการ	16. นักวิชาการ	17. นักวิชาการ	18. นักวิชาการ	19. นักวิชาการ	20. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
ด้านการมีส่วนร่วม																						
ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ																						
ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ																						
ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน																						
ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน																						
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง																						
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้																						
ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย																						

องค์ประกอบและบริบทของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	11. นักวิชาการ	12. นักวิชาการ	13. นักวิชาการ	14. นักวิชาการ	15. นักวิชาการ	16. นักวิชาการ	17. นักวิชาการ	18. นักวิชาการ	19. นักวิชาการ	20. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย																						
ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย																						
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง																						
ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT																						
ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้																						
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ																						
ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ																						
ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย																						

องค์ประกอบและบริบทของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	11. นักวิชาการ	12. นักวิชาการ	13. นักวิชาการ	14. นักวิชาการ	15. นักวิชาการ	16. นักวิชาการ	17. นักวิชาการ	18. นักวิชาการ	19. นักวิชาการ	20. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง																						
ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ																						
ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ																						

หมายเหตุ : ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ 15 ขึ้นไป จากจำนวนเต็ม 20 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 75

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อแนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพผู้พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

****

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทาง/ทิศทาง/หลักการในการส่งเสริม สนับสนุนสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงสร้าง หรือส่วนงานการบริหารจัดการในการส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มผู้สูงอายุ อย่างไร

.....

.....

.....

3. ในโครงสร้าง/การบริหารจัดการในการส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ มีขอบเขต บทบาทหน้าที่และส่วนงานที่รับผิดชอบอย่างไร และมีการขับเคลื่อนในลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

4. ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ มีการส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ ตามแนวนโยบายส่วนกลาง/ท้องถิ่นหรือออกแบบตามเงื่อนไขแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่ ปรากฏในลักษณะใดเป็นแนวทางหลัก

.....

.....

.....

5. การบริหารจัดการในการส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ จะดำเนินงานผ่านสถานที่ (พื้นที่ทางกายภาพ) พื้นที่ใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

6. รูปแบบการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ ดำเนินงานผ่าน ชมรมผู้สูงอายุ หรือโรงเรียนผู้สูงอายุ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

7. ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ในส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบ บริหารจัดการ และดำเนินงาน อย่างไร

.....

.....

.....

8. การส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุนั้น ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างไรในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ ปรากฏออกมาในลักษณะใด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

9. มุมมองของท่านคิดว่า การส่งเสริมสุขภาพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

10. ท่านคิดว่า จุดเด่นและข้อจำกัดในการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ คืออะไรและเป็นเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

11. ท่านมีประเด็นเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มผู้สูงอายุ หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

****

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะในโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวโยงต่องานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ขับเคลื่อนและดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน และนักวิชาการด้านผู้สูงอายุ จำนวน 5 ท่าน ถึงประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพผู้พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะนำมาสู่การได้ข้อมูลเพื่อการศึกษายืนยันองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่าง

ดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

****

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

1. โรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ ควรมีโครงสร้างและการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุลักษณะใด อะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ มีอะไรบ้าง เพราะอะไร

.....

.....

.....

3. โรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุที่ดี ควรจะมีรูปแบบ การดำเนินงานและองค์ประกอบอย่างไร ในการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. มุมมองของท่าน ปัจจัยใดบ้างที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะอะไร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า การส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ จะนำมาสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ความปลอดภัย ความมั่นคงและสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนแก่กลุ่มผู้สูงอายุ หรือไม่ อย่างไร เพราะอะไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่า ปัจจัยใดบ้างที่จะเป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

.....

.....

.....

7. การส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ จำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย/องค์กร/กลุ่มทั้งในและนอกพื้นที่ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่า ทุนหรืองบประมาณ มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านมีประเด็นเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและบริบทหรือปัจจัยแวดล้อมของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ ใช้สำหรับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่อิงกับแนวคิดและแนวทางขององค์การอนามัยโลก เพื่อการส่งเสริมระบบสุขภาพให้ผู้สูงอายุ และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก เพื่อการมีสุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดี ขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับการศึกษารูปแบบ แนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาวะ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 รายการตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการว่า เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม พร้อมข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ในนิยามของการวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งทางกาย จิต สังคม และปัญญา ภายใต้แนวคิดพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มองผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพและมีคุณค่า

พฤฒพลัง (Active Aging) หมายถึง เป็นกระบวนการที่เหมาะสม ที่นำไปสู่การมีสุขภาพดี (Healthy) การมีส่วนร่วม (Participation) และการมีหลักประกันที่มั่นคง (Security) ในการที่จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง สามารถใช้กาย จิต สังคม ปัญญาได้อย่างเหมาะสม เพื่อเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตนเองและบริบทสังคม

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณารายการตรวจสอบองค์ประกอบและตัวชี้วัดในแต่ละข้อของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุว่ามีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผลที่ได้จากการตรวจสอบครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะต่อไป

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆที่จะต้องปฏิบัติ ตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-สกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

2. สังกัด.....

ตอนที่ 2 รายการตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 การประเมินสุขภาพกาย			
ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต			
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว			
ตัวชี้วัดที่ 1.4 การมองเห็น			
ตัวชี้วัดที่ 1.5 การได้ยิน			
ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย			
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ			
ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ			
ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน			
ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน			
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้			
ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย			
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย			
ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย			
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง			
ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT			
ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้			
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ			
ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ			
ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย			

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง			
ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ			
ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

****

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

แบบสรุปผลองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

แบบสรุปผลองค์ประกอบและปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปในลักษณะของแบบบันทึกเพื่อทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในองค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สะท้อนถึงการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ มีอะไรบ้าง และสอดรับกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดตามแนวคิดพฤฒพลัง (Active Aging) และแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 บริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในงานการศึกษาด้านการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ, มุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านผู้สูงอายุ, นักวิชาการ, ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุ

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุ
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่กลุ่มผู้สูงอายุ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยและมีการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่าน ดังนั้นการได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง

และครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริงของท่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและเกิดประโยชน์ต่อการ บริหารหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติ ตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบสอบ หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามโดยจะไม่มีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตรของท่านแต่อย่างใด

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือตอบแบบสอบถามได้เนื่องจาก.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐หน้าข้อความหรือเพิ่มเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน
   - ☐ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
   - ☐ ผู้บริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ
   - ☐ เจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ
   - ☐ ผู้สูงอายุในพื้นที่
   - ☐ อื่น ๆ .....

2. เพศ
   - ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ ไม่ระบุ

3. อายุ
   - ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31-35 ปี
   - ☐ 36 – 40 ปี ☐ 41 – 45 ปี
   - ☐ 46 – 50 ปี ☐ 51 – 55 ปี
   - ☐ 56 – 60 ปี ☐ 61 ปีขึ้นไป
   - ☐ อื่น ๆ .....

4. ระดับการศึกษา
   - ☐ ระดับปริญญาตรี
   - ☐ ระดับปริญญาโท
   - ☐ ระดับปริญญาเอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

<u>คำชี้แจง</u>: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนน ซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ข้อความนั้นแสดงถึงมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ข้อความนั้นแสดงถึงมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ข้อความนั้นแสดงถึงมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ข้อความนั้นแสดงถึงมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความนั้นแสดงถึงมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

<u>ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม</u>

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพการปฏิบัติที่เป็นจริง					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	โรงเรียนผู้สูงอายุ ควรมีโครงสร้างในการส่งเสริมสุขภาวะที่ปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ			✓			✓				

<u>อธิบาย</u> ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า โรงเรียนผู้สูงอายุ ควรมีโครงสร้างในการส่งเสริมสุขภาวะที่ปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุมีสภาพปัจจุบันที่เป็นจริง อยู่ในระดับ<u>ปานกลาง</u> และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ<u>มากที่สุด</u>

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1: ด้านสุขภาพ											
1.1	ตัวชี้วัดที่ 1.1 การประเมินสุขภาพกาย										
	1.1.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการคัดกรอง ติดตาม การตรวจสุขภาพกายประจำปีแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ										
	1.1.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทางกายที่สอดรับกับกลุ่มผู้สูงอายุ										
	1.1.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและการทำกิจกรรมทางกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุ										
	1.1.4 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงสร้างในการบริหารที่ก่อให้เกิดพื้นที่เพื่อจัดทำกิจกรรมทางกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุ										
	1.1.5 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่เสริมสร้างการสร้างเสริมสุขภาวะทางกายที่ต่อเนื่อง										
1.2	ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต										
	1.2.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตต่อการให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มผู้สูงอายุ										
	1.2.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการในการหนุนเสริม สนับสนุน สุขภาพจิตที่ดีแก่กลุ่มผู้สูงอายุ										
	1.2.3 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพจิตแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง										
1.3	ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว										
	1.3.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่สนับสนุนส่งเสริมการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหวที่ถูกวิธีแก่กลุ่มผู้สูงอายุ										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1.3.2 กิจกรรม/โครงการ ที่สนับสนุน ส่งเสริม ทักษะการเคลื่อนไหวและการใช้ชีวิตประจำวันมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ										
	1.3.3 รูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการเคลื่อนไหวและการทำกิจกรรมประจำวัน มีความสอดคล้องต่อกลุ่มผู้สูงอายุ										
1.4	ตัวชี้วัดที่ 1.4 การมองเห็น										
	1.4.1 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการส่งเสริม สนับสนุน ทักษะและศักยภาพในการมองเห็นของผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ										
	1.4.2 ชุดกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริม สนับสนุนทักษะและศักยภาพในการมองเห็นแก่ผู้สูงอายุ มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ										
	1.4.3 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการบริการ ประสานผู้เชี่ยวชาญ หรือ สถานบริการทางสุขภาพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ตรวจวัดสุขภาพตา อย่างน้อยปีละครั้ง										
1.5	ตัวชี้วัดที่ 1.5 การได้ยิน										
	1.5.1 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการส่งเสริม สนับสนุน ทักษะและศักยภาพในการได้ยินของผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ										
	1.5.2 ชุดกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริม สนับสนุนทักษะและศักยภาพในการได้ยินแก่ผู้สูงอายุ มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ										
	1.5.3 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการบริการ ประสานผู้เชี่ยวชาญ หรือสถานบริการทางสุขภาพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจวัดสุขภาพของการได้ยิน อย่างน้อยปีละครั้ง										
1.6	ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1.6.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงสร้างและการบริหารที่ส่งเสริมให้เกิดพื้นที่ในการออกกำลังกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน										
	1.6.2 มีกิจกรรมที่ส่งเสริม และ สนับสนุนการออกกำลังกายแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ										
	1.6.3 เป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่สอดรับกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ										
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม											
2.1	ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ										
	2.1.1 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ยังคงมีงานทำและมีศักยภาพในการทำงานที่ดี										
	2.1.2 ผู้สูงอายุ มีบทบาทหน้าที่ในโครงสร้างของโรงเรียนผู้สูงอายุ										
	2.1.3 ชุดกิจกรรม/โครงการของโรงเรียนผู้สูงอายุ บางส่วนเสริมสร้างรายได้และทักษะการทำงานแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม										
2.2	ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ										
	2.2.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการบริหารและมีโครงสร้างต่อการทำกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ ในการอำนวยความสะดวกด้านพื้นที่ กิจกรรม และงบประมาณ										
	2.2.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีระบบ กลไก/การดำเนินงานที่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุที่สอดรับกับความต้องการของผู้สูงอายุ										
	2.2.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วม										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	2.2.4 กลุ่มผู้สูงอายุ มีคณะกรรมการและมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมในการออกแบบกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ										
2.3	ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน										
	2.3.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ										
	2.3.2 กลุ่มผู้สูงอายุ เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน/หมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ										
	2.3.3 กลุ่มผู้สูงอายุ มีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมและการดำเนินงานของหมู่บ้าน/ชุมชน										
2.4	ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน										
	2.4.1 ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานถึงทักษะการดูแลบุคคลในครัวเรือน										
	2.4.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีศักยภาพในการดูแลคนในครอบครัวของตน										
	2.4.3 บางส่วนของชุดกิจกรรม/โครงการของโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้หนุนเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทักษะของการดูแลบุคคลในครัวเรือน										
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง											
3.1	ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้										
	3.1.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในวัยเกษียณ										
3.2	ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย										
	3.2.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง										
3.3	ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	3.3.1 ลักษณะโครงสร้างของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ เอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ										
3.4	ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย										
	3.4.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย										
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง											
4.1	ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT										
	4.1.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุล้วนมีอุปกรณ์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร										
	4.1.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีพื้นฐานที่ดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร										
4.2	ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้										
	4.2.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีทักษะพื้นฐานที่ดีในการอ่านออกเขียนได้ และยังคงมีสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม/โครงการ										
	4.2.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน										
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ											
5.1	ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ										
	5.1.1 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่อการหนุนเสริม และเสริมพลังให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุ ให้มีสมรรถนะของการเป็นผู้นำ										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	5.1.2 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีทักษะของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในตนเอง										
5.2	ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย										
	5.2.1 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ล้วนมีเป้าหมายที่ชัดเจนของการมาเข้าร่วมกิจกรรม										
	5.2.2 ลักษณะของการบริหารจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ ล้วนมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมต่อการวัดและประเมินผล										
5.3	ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง										
	5.3.1 มีการกำหนดชุดกิจกรรม/โครงการ ในลักษณะรายปีในแผนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ										
	5.3.2 มีแผนการดำเนินกิจกรรม/การดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดรับกับความต้องการของผู้สูงอายุ										
5.4	ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ										
	5.4.1 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ ออกแบบกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ร่วมออกแบบกิจกรรมและโครงการ										
	5.4.2 ผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ทั้งการออกแบบกิจกรรม การดำเนินงาน การสรุปผล และการประเมิน										
5.5	ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ										
	5.5.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐอื่นๆ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบเดียวกัน										

ที่	องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ	สภาพปัจจุบัน (ที่เป็นจริง)					สภาพพึงประสงค์ (อยากให้เป็น)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	5.5.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายภาครัฐที่นอกเหนือพื้นที่ความรับผิดชอบของตน										
	5.5.3 โรงเรียนผู้สูงอายุมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 2

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER
THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT
ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์มีลักษณะของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในหน่วยงาน/องค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยจะทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการปฏิบัติที่เป็นเลิศใน 3 หน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีผลงานของการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เพื่อหารูปแบบ/แนวทางสู่การปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

****

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

1. โรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ ควรมีโครงสร้างและการบริหารอย่างไร อันจะนำไปสู่การส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่พึงประสงค์

.....

.....

.....

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีทิศทาง/แนวทางในการบริหารจัดการอย่างไร ต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพราะอะไร

.....

.....

.....

3. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบส่วนงานด้านโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ ควรมีคุณลักษณะ/บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร ต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

.....

.....

4. โรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรูปแบบ/แนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าอะไร ทำให้รูปแบบและแนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

6. ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน คืออะไร อย่างไร

.....

.....

.....

7. ทิศทาง/แนวทางในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ/ชมรมผู้สูงอายุของท่าน เป็นไปในลักษณะใด และเพราะอะไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีประเด็นเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ/แนวทางการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 3

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

- ประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- แบบ (ร่าง) รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ
- แบบ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบและการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ
- แบบตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบด้านความถูกต้อง/ด้านความเหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

ประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินฉบับนี้ ใช้สำหรับรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์ประกอบของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ ในนิยามของการวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งทางกาย จิต สังคม และปัญญา ภายใต้แนวคิดพฤฒพลังและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มองผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพและมีคุณค่า

พฤฒพลัง (Active Aging) หมายถึง เป็นกระบวนการที่เหมาะสม ที่นำไปสู่การมีสุขภาพดี (Healthy) การมีส่วนร่วม (Participation) และการมีหลักประกันที่มั่นคง (Security) ในการที่จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง สามารถใช้กาย จิต สังคม ปัญญาได้อย่างเหมาะสม เพื่อเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตนเองและบริบทสังคม

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ

ตัวชี้วัดที่ 1.1 การประเมินสุขภาพกาย

ตัวชี้วัดที่ 1.2 สุขภาพจิต

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว

ตัวชี้วัดที่ 1.4 การมองเห็น

ตัวชี้วัดที่ 1.5 การได้ยิน

ตัวชี้วัดที่ 1.6 การออกกำลังกาย

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัดที่ 2.1 การมีงานทำ

ตัวชี้วัดที่ 2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 2.4 การดูแลบุคคลในครัวเรือน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความเพียงพอของรายได้

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย

ตัวชี้วัดที่ 3.3 ลักษณะของการอยู่อาศัย

ตัวชี้วัดที่ 3.4 สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง

ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT

ตัวชี้วัดที่ 4.2 ทักษะในการอ่านออกเขียนได้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ

ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.2 ความชัดเจนของเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 5.3 การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 5.4 กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัดที่ 5.5 การมีเครือข่ายของความร่วมมือ

ประเด็นคำถาม

1. ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่นี้ **โดยภาพรวม**มีความถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีความคิดเห็นว่า บริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่นี้ **โดยภาพรวม**มีความครบถ้วนและสอดคล้องกับโครงสร้างในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่นี้ **โดยภาพรวม**มีข้อแก้ไข ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีความคิดเห็นว่า บริบทหรือปัจจัยแวดล้อมที่มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่นี้ **โดยภาพรวม**มีประเด็นเพิ่มเติมหรือปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

แบบ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ
แบบ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบและการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประเด็นหัวข้อ แบบ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ	**หัวข้อ/รายละเอียด**	**ข้อเสนอแนะ**
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	1.1 ..... 1.2 ..... 1.3 ..... 1.4 ..... 1.5	
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	2.1 ..... 2.2 ..... 2.3	

ประเด็นหัวข้อ แบบ (ร่าง) รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุ	หัวข้อ/รายละเอียด	ข้อเสนอแนะ
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบ การส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	3.1 …… 3.2 …… 3.3 ……	
4. วิธีดำเนินงานของรูปแบบการ ส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ	4.1 …….. 4.2 ……..	
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	5.1 …….. 5.2 …….. 5.3 ……..	

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุฯ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	11. นักวิชาการ	12. นักวิชาการ	13. นักวิชาการ	14. นักวิชาการ	15. นักวิชาการ	16. นักวิชาการ	17. นักวิชาการ	18. นักวิชาการ	19. นักวิชาการ	20. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ																						
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ																						
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ																						
4. วิธีดำเนินงานของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ																						
5. เงื่อนไขความสำเร็จ																						

หมายเหตุ : ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ 10 ขึ้นไป จากจำนวนเต็ม 20 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 50

ประเด็นหัวข้อ แบบ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะ
1. บทนำ		
2. คำชี้แจง		
3. ความเป็นมา		
4. วัตถุประสงค์		
5. การใช้รูปแบบ		
6. เอกสารอ้างอิง		
7. ภาคผนวก		

ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบ	1. นักวิชาการ	2. นักวิชาการ	3. นักวิชาการ	4. นักวิชาการ	5. นักวิชาการ	6. นักวิชาการ	7. นักวิชาการ	8. นักวิชาการ	9. นักวิชาการ	10. นักวิชาการ	รวมความถี่	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1. บทนำ												
2. คำชี้แจง												
3. ความเป็นมา												
4. วัตถุประสงค์												
5. การใช้รูปแบบ												
6. เอกสารอ้างอิง												
7. ภาคผนวก												

หมายเหตุ : ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ 7 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70

แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ(ร่าง)รูปแบบและ(ร่าง)คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบประเมินเป็นการสำรวจรายการเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 3 แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายการตรวจสอบแต่ละข้อในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ และร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องระดับความ

คิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผลที่ได้จากการตรวจสอบครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบฯ และร่างคู่มือการใช้รูปแบบฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสม

แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบฯ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุลผู้ทรงคุณวุฒิ.....ตำแหน่ง.....

2. สังกัด.....

ตอนที่ 2 แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบฯ
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ						
1.1						
1.2						
1.3						
1.4						
1.5						
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ						
2.1						
2.2						
2.3						
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ						
3.1						

(ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) รูปแบบฯ
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3.2						
3.3						
4. วิธีดำเนินงานของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ						
4.1						
4.2						
5. เงื่อนไขความสำเร็จ						
5.1						
5.2						
5.3						

ตอนที่ 3 แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบฯ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. บทนำ					
2. คำชี้แจง					

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบฯ
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
3. ความเป็นมา						
3.1	แนวคิด/หลักการ					
3.2	ที่มาของโรงเรียนผู้สูงอายุ					
3.3	รูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ					
4. วัตถุประสงค์						
4.1						
4.2						
4.3						
5. การใช้รูปแบบ						
5.1	องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ					
5.2	องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม					
5.3	องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง					
5.4	องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง					
5.5	องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ					
6. เอกสารอ้างอิง						
7. ภาคผนวก						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

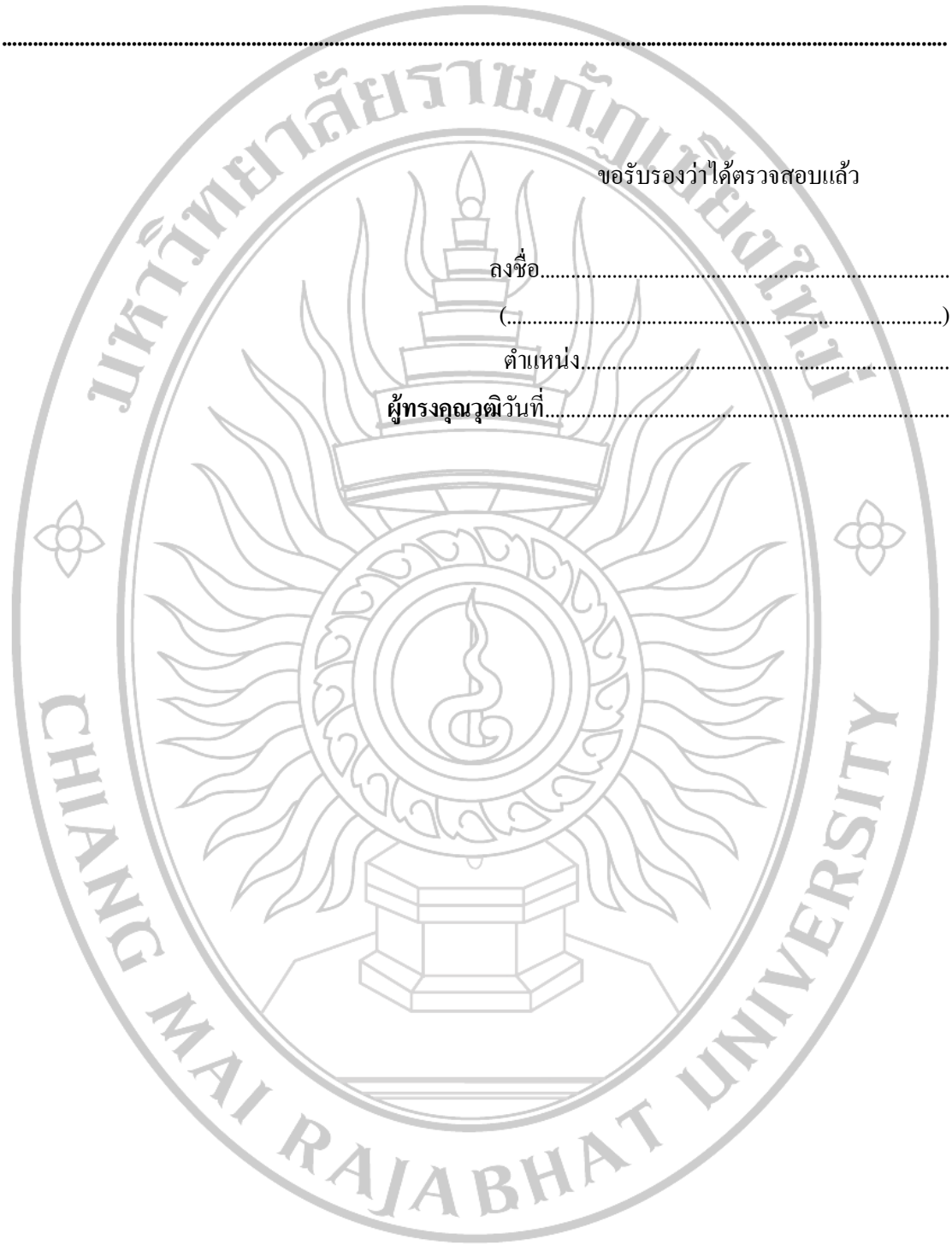
ขอรับรองว่าได้ตรวจสอบแล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ทรงคุณวุฒิวันที่.....

ภาคผนวก ง

เครื่องมือในการศึกษา ระยะที่ 4

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

- แบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม
- แบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

รายนามผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
2. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
3. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
4. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
5. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
6. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
7. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
8. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
9. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
10. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....

คำถามที่ 1 <u>ภาพรวม</u> ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อสร้างเสริมภาวะพฤฒพลัง เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

คำถามที่ 2 <u>รายละเอียดตามหัวข้อ</u> ที่สะท้อนถึงองค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อสร้างเสริมภาวะพฤฒพลัง เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

****

แบบประเมินความเป็นไปได้ถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

ผู้วิจัย นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุและคู่มือการใช้รูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ส่วนงานด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม และกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมี 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบประเมินเป็นการสำรวจรายการเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายการตรวจสอบแต่ละข้อในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ และร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผลที่ได้จากการตรวจสอบครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบฯ และร่างคู่มือการใช้รูปแบบฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

คำรับรองการยินยอมเข้าร่วมให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคำชี้แจงเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่ร่วมให้ข้อมูลทุกท่านทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงขออนุญาตให้ทุกท่านที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน หากท่านเห็นด้วยและยินยอมที่จะให้ข้อมูลโปรดตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น เพื่อให้แสดงถึงความยินยอมในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน

☐ ผู้เข้าวิจัยยินยอมให้ข้อมูลในครั้งนี้

☐ ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน.....คนไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเข้าร่วมหรือทำแบบประเมิน เนื่องจาก.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบประเมินความไปได้และความเป็นประโยชน์

แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

2. สังกัด.....

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ระดับ 5 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์มาก
ระดับ 3 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์น้อย
ระดับ 1 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	**ความเป็นไปได้**					**ความเป็นประโยชน์**					**ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไขรูปแบบฯ**
	5	**4**	**3**	**2**	**1**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**	
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ											
1.1											
1.2											
1.3											
1.4											
1.5											
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ											

รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์					ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไขรูปแบบฯ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.1											
2.2											
2.3											
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ											
3.1											
3.2											
3.3											
4. วิธีดำเนินงานของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุ											
4.1											
4.2											
5. เงื่อนไขความสำเร็จ											
5.1											
5.2											
5.3											

ตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

ระดับ 5 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์มาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเป็นไปได้ / ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง		**ความเป็นไปได้**					**ความเป็นประโยชน์**					**ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไขคู่มือการใช้รูปแบบฯ**
		5	**4**	**3**	**2**	**1**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**	
1. บทนำ												
2. คำชี้แจง												
3. ความเป็นมา												
3.1	แนวคิด/หลักการ											
3.2	ที่มาของโรงเรียนผู้สูงอายุ											
3.3	รูปแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุ											
4. วัตถุประสงค์												
4.1												
4.2												
4.3												
5. การใช้รูปแบบ												
5.1	องค์ประกอบที่ 1 ด้านสุขภาพ											
5.2	องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม											
5.3	องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง											
5.4	องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง											
5.5	องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ											

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์					ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไขคู่มือการใช้รูปแบบฯ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6. เอกสารอ้างอิง											
7. ภาคผนวก											

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอรับรองว่าได้ตรวจสอบแล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วันที่.....

ภาคผนวก จ

Certificate of Completion (Human Subject Protection) และ

หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

NECAST

Certificate of Completion

National Research Council of Thailand (NRCT)

certify that

สุรเดช ลุนิทรานนท์

has completed the

Human Subject Protection (HSP)

Date approved

(04/6/2024)

(Dr.Wiparat De-ong)

Executive Director
National Research Council of Thailand

Date expired

(04/6/2026)

COA No. 487/2024

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Institutional Review Board, Chiang Mai Rajabhat University
หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
(Certificate of Approval)

การวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาเข้าข่ายการพิจารณา *แบบยกเว้น* และการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

This research has been considered as an *Exemption Review* and conducted in accordance with international ethical principles. As well as national laws, regulations and regulations. It is deemed appropriate to conduct research in accordance with this research proposal.

ชื่อโครงการ : การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

Study Title : Development of Elderly School Management Model under the Jurisdiction of Chiang Mai Local Government Organization for Enhancing Active Aging

รหัสโครงการ (Project Code) : IRBCMRU 2024/487.01.11

หัวหน้าโครงการและผู้ร่วมวิจัย :

นาย สุรเดช ลุนิทรานนท์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Head of the Project and Co-Researcher :

Mr. Suradet Lunitranon Faculty of Humanities and Social Sciences Chiang Mai Rajabhat University

(อาจารย์ ดร. อัครสิทธิ์ บุญส่งแท้)
(Dr. Akharasit Bunsongthae)
ประธานคณะกรรมการประจำจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Chairman the Institutional Review Board, Chiang Mai Rajabhat University
วันที่ 06 พฤศจิกายน 2567
November 06, 2024

หมายเลขรับรอง (Certificate Number) : IRBCMRU 2024/487.01.11

วันที่ให้การรับรอง : 06 พฤศจิกายน 2567 วันหมดอายุใบรับรอง : 05 พฤศจิกายน 2568
Date of Approval : November 06, 2024 Expiration Date : November 05, 2025

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ ว.๖๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถ.ช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช ลุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดรภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๖๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถ.ช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรช สอาดเอี่ยม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช ลุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดรภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจ และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๘๓ **วันที่** ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์เกสร กำปนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช ลุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๘๓ **วันที่** ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ณกานต์ อนุกูลวรรธกะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช ลุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบมา พร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โทร. ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๘๓ **วันที่** ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ธรรศ ศรีรัตนบัลล์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช ลุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำการค้นคว้าอิสระดังเอกสารที่แนบมา พร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ช

ตัวอย่าง การตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)
ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง
DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างพฤฒพลัง

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามใน ระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับ ตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย: นายสุรเดช ลุนิทรานนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ</u>: โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	**ตำแหน่งปัจจุบัน** ☐ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ☐ ผู้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ☐ เจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ ☐ ผู้สูงอายุในพื้นที่ ☐ อื่นๆ.....	✓			
2	**เพศ** ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ ไม่ระบุ	✓			
3	**อายุ** ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 35 ปี ☐ 36 – 40 ปี ☐ 41 – 45 ปี ☐ 46 – 50 ปี ☐ 51 – 55 ปี ☐ 56 – 60 ปี ☐ 61 – 70 ปี ☐ 71 – 80 ปี ☐ 81 ปีขึ้นไป	✓			

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	**ตำแหน่งปัจจุบัน** ☐ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ☐ ผู้บริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ☐ เจ้าหน้าที่โรงเรียนผู้สูงอายุ ☐ ผู้สูงอายุในพื้นที่ ☐ อื่นๆ.....	✓			
4	**ระดับการศึกษา** ☐ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ☐ ระดับปริญญาตรี ☐ ระดับปริญญาโท ☐ ระดับปริญญาเอก	✓			ควรเพิ่มเติมระดับมัธยมศึกษา... ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะไม่จบสูง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนน ซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

<u>คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ</u>: โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1: ด้านสุขภาพ					
1.1	**ตัวชี้วัดที่ 1.1** การประเมินสุขภาพกาย				

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	1.1.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการคัดกรอง ติดตาม การตรวจสุขภาพกายประจำปีแก่กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ	✓			ควรจะเป็นข้อ 2
	1.1.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทางกายที่สอดรับกับกลุ่มผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 5
	1.1.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและการทำกิจกรรมทางกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 3
	1.1.4 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงสร้างในการบริหารที่ก่อให้เกิดพื้นที่เพื่อจัดทำกิจกรรมทางกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 1
	1.1.5 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่เสริมสร้างการสร้างเสริมสุขภาวะทางกายที่ต่อเนื่อง	✓			ควรจะเป็นข้อ 4
1.2	**ตัวชี้วัดที่ 1.2** สุขภาพจิต				
	1.2.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตต่อการให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเพิ่มเติมหัวข้อการประเมินสุขภาพจิต
	1.2.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการในการหนุนเสริม สนับสนุน สุขภาพจิตที่ดีแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	✓			
	1.2.3 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพจิตแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง	✓			
1.3	**ตัวชี้วัดที่ 1.3** ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว				
	1.3.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่สนับสนุน ส่งเสริมการทำกิจกรรมประจำวันและการเคลื่อนไหว~~ที่~~อย่างถูกวิธีแก่กลุ่มผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 2
	1.3.2 กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริม สนับสนุน ~~ส่งเสริม~~ ทักษะการเคลื่อนไหวและการใช้ชีวิตประจำวันมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ	✓			ควรจะเป็นข้อ 1

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	1.3.3 รูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการเคลื่อนไหวและการทำกิจกรรมประจำวัน มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้สูงอายุ	✓			
1.4	**ตัวชี้วัดที่ 1.4** การมองเห็น				
	1.4.1 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการส่งเสริม สนับสนุน ทักษะและศักยภาพในการมองเห็นของผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ	✓			ควรจะเพิ่มเติมหัวข้อการประเมินการมองเห็น
	1.4.2 ชุดกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริม สนับสนุนทักษะและศักยภาพในการมองเห็นแก่ผู้สูงอายุ มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	✓			
	1.4.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการบริการ ประสาน ผู้เชี่ยวชาญหรือ สถานบริการทางสุขภาพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ตรวจวัดสุขภาพตา และการมองเห็นอย่างน้อยปีละครั้ง	✓			ควรปรับผู้เชี่ยวชาญเป็นจักษุแพทย์
1.5	**ตัวชี้วัดที่ 1.5** การได้ยิน				
	1.5.1 โรงเรียนผู้สูงอายุมีการส่งเสริม สนับสนุน ทักษะและศักยภาพในการได้ยินของผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ	✓			ควรจะเพิ่มเติมหัวข้อการประเมินการได้ยิน
	1.5.2 ชุดกิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริม สนับสนุนทักษะและศักยภาพในการได้ยินแก่ผู้สูงอายุ มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	✓			
	1.5.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีการบริการ ประสาน ผู้เชี่ยวชาญหรือสถานบริการทางสุขภาพเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจวัดสุขภาพของการได้ยิน อย่างน้อยปีละครั้ง	✓			
1.6	**ตัวชี้วัดที่ 1.6** การออกกำลังกาย				
	1.6.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงสร้างและการบริหารที่ส่งเสริมให้เกิดพื้นที่ในการออกกำลังกายแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน	✓			

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	1.6.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนการออกกำลังกายแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	✓			
	1.6.3 กิจกรรมที่ทางโรงเรียนผู้สูงอายุดำเนินการเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่สอดรับกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ	✓			
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม					
2.1	**ตัวชี้วัดที่ 2.1** การมีงานทำ				
	2.1.1 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ยังคงมีงานทำและมีศักยภาพในการทำงานที่ดี	✓			ควรจะเป็นข้อ3
	2.1.2 ผู้สูงอายุ มีบทบาทหน้าที่ในโครงสร้างของโรงเรียนผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ1
	2.1.3 ชุดกิจกรรม/โครงการของโรงเรียนผู้สูงอายุบางส่วน เสริมสร้างรายได้และทักษะการทำงานแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม	✓			ควรจะเป็นข้อ2
2.2	**ตัวชี้วัดที่ 2.2** การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชมรมผู้สูงอายุ				
	2.2.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงสร้างการทำงานและบริหารงานที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ ในการอำนวยความสะดวกด้านพื้นที่ กิจกรรมและงบประมาณ	✓			ควรจะเป็นข้อ2
	2.2.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีระบบ กลไก/การดำเนินงานที่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุที่สอดรับกับความต้องการของผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ1
	2.2.3 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีชุดกิจกรรม/โครงการที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วม	✓			ควรจะเป็นข้อ4
	2.2.4 กลุ่มผู้สูงอายุ มีคณะกรรมการและมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมในการออกแบบกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ3

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2.3	**ตัวชี้วัดที่ 2.3** การเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน				
	2.3.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ	✓			ควรจะเป็นข้อ2
	2.3.2 กลุ่มผู้สูงอายุ เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน/หมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ	✓			ควรจะเป็นข้อ3
	2.3.3 กลุ่มผู้สูงอายุ มีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมและการดำเนินงานของหมู่บ้าน/ชุมชน	✓			ควรจะเป็นข้อ1
2.4	**ตัวชี้วัดที่ 2.4** การดูแลบุคคลในครัวเรือน				
	2.4.1 ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานถึงทักษะการดูแลบุคคลในครัวเรือน	✓			
	2.4.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีศักยภาพในการดูแลคนในครอบครัวของตน	✓			
	2.4.3 บางส่วนของชุดกิจกรรม/โครงการของโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้หนุนเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทักษะของการดูแลบุคคลในครัวเรือน	✓			
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความมั่นคง					
3.1	**ตัวชี้วัดที่ 3.1** ความเพียงพอของรายได้				
	3.1.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในวัยเกษียณ	✓			ควรระบุแหล่งที่มาของรายได้ เช่น รายได้ที่รัฐบาลให้เบี้ยคนชรา บำนาญ อาชีพปัจจุบันของผู้สูงอายุ ฯลฯ
3.2	**ตัวชี้วัดที่ 3.2** การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย				
	3.2.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	✓			

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3.3	**ตัวชี้วัดที่ 3.3** ลักษณะของการอยู่อาศัย				
	3.3.1 ลักษณะโครงสร้างของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอเอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ		✓		(ลักษณะของการอยู่) ควรระบุ บ้าน ตึกแถว อาคาร คอนโด-มิเนียมฯลฯ
3.4	**ตัวชี้วัดที่ 3.4** สภาพการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย				
	3.4.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีแหล่งสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย	✓			ควรระบุเป็นที่ตั้ง (พิกัด) ของที่อยู่อาศัย
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพฤฒพลัง					
4.1	**ตัวชี้วัดที่ 4.1** การมี/การใช้อุปกรณ์ ICT				
	4.1.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีอุปกรณ์เครื่องมือในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓			
	4.1.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีทักษะพื้นฐาน ความสามารถในของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓			
4.2	**ตัวชี้วัดที่ 4.2** ทักษะในการอ่านออกเขียนได้				
	4.2.1 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุมีทักษะพื้นฐานที่ดีในการอ่านออกเขียนได้ และยังคงมีสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม/โครงการ	✓			ขยายคำว่า “สมรรถนะ” ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจ
	4.2.2 ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ	✓			ควรปรับให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดสถานภาพข้อมูลทั่วไป ระดับ

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
					การศึกษา (ควรแยกย่อยต่ำกว่าระดับปริญญาตรี)
องค์ประกอบที่ 5 ด้านปัจจัยการส่งเสริมสุขภาวะ					
5.1	**ตัวชี้วัดที่ 5.1** มีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ				
	5.1.1 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ มีบุคลากรผู้เชียวชาญต่อการหนุนเสริม และเสริมพลังให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุ ให้มีสมรรถนะของการเป็นผู้นำ	✓			
	5.1.2 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุ มีทักษะของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในตนเอง	✓			
5.2	**ตัวชี้วัดที่ 5.2** ความชัดเจนของเป้าหมาย				
	5.2.1 ผู้สูงอายุที่มาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ มีเป้าหมายที่ชัดเจนของการมาเข้าร่วมกิจกรรม	✓			ควรจะเป็นข้อ 2
	5.2.2 ลักษณะของการบริหารจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผ่านชุดกิจกรรม/โครงการ ล้วนมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมต่อการวัดและประเมินผล	✓			ควรจะเป็นข้อ 1
5.3	**ตัวชี้วัดที่ 5.3** การจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง				
	5.3.1 มีการกำหนดชุดกิจกรรม/โครงการ ในลักษณะรายปีในแผนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 2
	5.3.2 มีแผนการดำเนินกิจกรรม/การดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดรับกับความต้องการของผู้สูงอายุ	✓			ควรจะเป็นข้อ 1
5.4	**ตัวชี้วัดที่ 5.4** กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ				

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	5.4.1 ทางโรงเรียนผู้สูงอายุ ออกแบบกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ร่วมออกแบบกิจกรรมและโครงการ		✓		ควรปรับให้เป็นระบบกระบวนการในโครงการ
	5.4.2 ผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ทั้งการออกแบบกิจกรรม การดำเนินงาน การสรุปผล และการประเมิน	✓			
5.5	**ตัวชี้วัดที่ 5.5** การมีเครือข่ายของความร่วมมือ				
	5.5.1 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐอื่น ๆ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบเดียวกัน	✓			ควรระบุเครือข่ายความร่วมมือให้ชัดเจนเป็นหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน หน่วยงาน มูลนิธิ ฯลฯ
	5.5.2 โรงเรียนผู้สูงอายุ มีเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายภาครัฐที่นอกเหนือพื้นที่ความรับผิดชอบของตน		✓		รวมกับข้อ 1 ได้
	5.5.3 โรงเรียนผู้สูงอายุมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมสุขภาวะแก่ผู้สูงอายุ	✓			ควรระบุเครือข่ายการทำงานให้ชัดเจนเป็นหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน หน่วยงาน มูลนิธิ ฯลฯ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างภาวะพฤฒพลังแก่ผู้สูงอายุ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ: โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ผู้สูงอายุ ควรมีลักษณะอย่างไร	✓			
2	โครงการ/ชุดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร	✓			
3	ปัจจัยอะไรบ้าง ที่มีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างสุขภาวะที่ ทางกาย จิต สังคม และปัญญาแก่ทางผู้สูงอายุ	✓			

ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

- ปรากฏข้อเสนอแนะ ในข้อเสนอแนะแต่ละข้อ.....
- แบบสอบถามในแต่ละข้อเน้นเนื้อหาสภาพปัจจุบัน แต่ สภาพที่พึงประสงค์ผู้วิจัยควรจะออกแบบเนื้อหาที่สะท้อนถึงสภาพที่พึงประสงค์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกในรูปแบบ ลักษณะ ? (รูปแบบ....ที่สะท้อนความต้องการ) โครงการ/ชุดกิจกรรม? ที่พึงประสงค์ควรจะเป็น....(ระบุ..เบื้องต้น) ปัจจัย? (ระบุ...เป็นแนวคิด..)

.....

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรช สอาดเอี่ยม)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ซ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

……

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวัฒน์ รักชาติ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณรงค์ จันใด
4. คุณจำรัส คำราพิศ
5. คุณปิยะนาถ สิริรัตนาวงค์
6. คุณเจนวิทย์ วิโสจสงคราม
7. ดร.ศุภชัย ไตรไทยธีระ
8. คุณรักชนก จินดาคำ
9. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ปวริศา กันทะอุโมงค์

ภาคผนวก ฌ

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์
ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวัฒน์ รักชาติ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน ว่าที่ร้อยตรีหญิง ปวริศา กันทะอุโมงค์
เทศบาลตำบลหนองควาย จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน คุณจำรัส คำราพิศ
นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลท่าศาลา จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน คุณรักชนก จินดาคำ
สมาคมฮักชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน คุณสว่าง แก้วกันทา
มูลนิธิพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมบัณฑิต ๓ (ชั้น ๑๓) อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน ดร.ศุภชัย ไตรไทยธีระ
ประธานมูลนิธิปัญญากัลป์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดรภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมโดยผ่านระบบออนไลน์โปรแกรม Zoom

Meeting ID: 987 3267 1509

Passcode: 12345

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน คุณปิยะนาถ สิริรัตนาวงศ์
นักวิชาการและวิเคราะห์บริหารโครงการ สำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ (สำนัก ๙)

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดรภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมโดยผ่านระบบออนไลน์โปรแกรม Zoom

Meeting ID: 987 3267 1509

Passcode: 12345

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบฯ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณรงค์ จันใด
อาจารย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. โดยเชิญท่านเข้าร่วมประชุมโดยผ่านระบบออนไลน์โปรแกรม Zoom

Meeting ID: 987 3267 1509

Passcode: 12345

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ภาคผนวก ญ

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์
ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง" โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวัฒน์ รักชาติ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน ว่าที่ร้อยตรีหญิงปวริศา กันทะอุโมงค์
สมาชิกเทศบาลตำบลหนองควาย จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณจำรัส คำราพิศ
นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลท่าศาลา จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณรักชนก จินดาคำ
นายกสมาคมฮักชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณสว่าง แก้วกันทา
ผู้อำนวยการมูลนิธิพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณรงค์ จันใด
อาจารย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณปิยะนาถ สิริรัตนาวงศ์
นักวิชาการและวิเคราะห์บริหารโครงการ สำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ (สำนัก ๙)

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน ดร.ศุภชัย ไตรไทยธีระ
ประธานมูลนิธิปัญญากัลป์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณทศพล ศรีนุช
นักนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

เรียน คุณพจน์ สิงหราช
รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าศาลา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายสุรเดช สุนิทรานนท์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง” โดยมี อาจารย์ ดร.ภูเบศ พวงแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติกเดชาณรงค์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๙๗-๒๖๓-๙๑๘๑
ผู้วิจัย ๐๙๗-๙๓๘-๓๕๕๙

ภาคผนวก ฎ

คู่มือการใช้รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบไฟล์ E-book : https://anyflip.com/vprwh/tyqe/

รูปแบบไฟล์ PDF : https://drive.google.com/file/d/1lrGfixQRnU1HcHmQsyEVAgMLk6SmoBQv/view

คู่มือการใช้รูปแบบ

“เพลิน” (P-LE-A-R-N)

ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

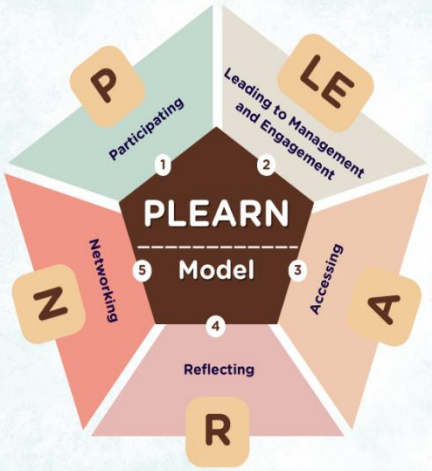

วางแผนร่วมกัน

วาดฝันอนาคต

กำหนดกิจกรรม

หนุนนำไปใช้

โดย
สุรเดช ลุนิทรานนท์

หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คู่มือ
การใช้รูปแบบ “เพลิน” (P–LE–A–R–N) ในการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ประกอบการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

DEVELOPMENT OF ELDERLY SCHOOL MANAGEMENT MODEL UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG MAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION FOR ENHANCING ACTIVE AGING

โดย
สุรเดช ลุนิทรานนท์
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคผนวก ฎ

นำเสนอการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง
4. เพื่อประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ขอบเขตการวิจัย

- แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา
- แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- แนวคิดทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ
- แนวคิดการพัฒนาคู่มือ
- การเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ แนวคิดพฤฒพลัง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

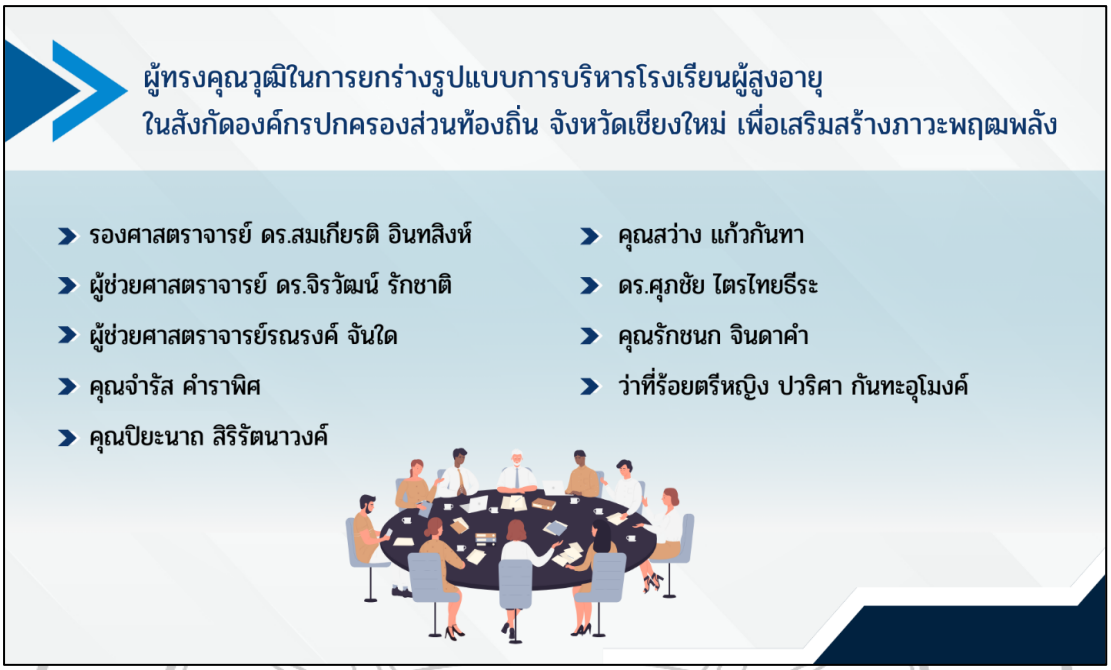
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุผ่านการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบและสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้างภาวะพฤฒพลัง

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ฐ

รูปภาพการยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล นายสุรเดช ลุนิทรานนท์

วัน เดือน ปีเกิด 3 ตุลาคม พ.ศ. 2525

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 154/49 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนแก้ว
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50180

อีเมล์แอดเดรส suradet_lun@g.cmru.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548 – 2552	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ 2543 – 2547	หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน	อาจารย์หลักสูตรสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2550 – 2552	Field Co – Ordinator โครงการ Rural MA (UNHCR) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2547 – 2548	นักวิจัยภาคสนาม โครงการหลวง